

342.7 (063) + 341.231.14(063)
П69

років
Незалежності
України

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КРИВОРІЗЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ПРАВА ЛЮДИНИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

МАТЕРІАЛИ

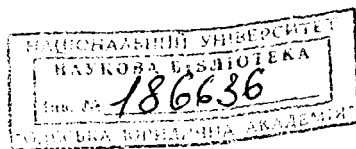
XVI студентської наукової конференції,
присвяченої до Дня прав людини
та з нагоди 30-річчя незалежності України

Кривий Ріг, 10 грудня 2021 року

ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ
(Прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року)

Кривий Ріг – 2021

Укладачі:

Стець О. М., д.ю.н., завідувач кафедри конституційного, міжнародного та приватного права КФ НУ «ОЮА»,

Яшина Г. В., старший лаборант кафедри соціально-політичних та економічних дисциплін КФ НУ «ОЮА».

Відповідальний за випуск:

Партека Р. В., лаборант кафедри конституційного, міжнародного та приватного права КФ НУ «ОЮА».

*Відповідальність за зміст та достовірність матеріалів
несуть автори робіт та їх наукові керівники*

Права людини в сучасному світі : матеріали XVI студентської
П68 наукової конференції, присвяченої до Дня прав людини та з нагоди
30-річчя незалежності України, *Кривий Ріг, 10 грудня 2021 року*. –
Кривий Ріг, 2021. – 151 с.

Збірка матеріалів конференції увібрала найкращі наукові роботи учасників XVI студентської наукової конференції «Права людини в сучасному світі», що традиційно проходила до Дня прав людини у Криворізькому факультеті Національного університету «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ» 10 грудня 2021 року.

У збірку увійшли звернення декана Криворізького факультету Національного університету «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ» к.ю.н. Залужного В. Г. та автентичний текст Загальної декларації прав людини, прийнятої Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року.

ЗМІСТ

Привітання декана Криворізького факультету Національного університету «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ» к.ю.н. Залужного Віталія Григоровича	7
---	---

СЕКЦІЯ 1

КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Болдирева Ангеліна СУДОВІ ОРГАНИ ВЛАДИ НА СТОРОЖІ ПРАВ І СВОБОД ГРОМАДЯН УКРАЇНИ	9
Голобок Аліна ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК ПЕРШИЙ МІЖНАРОДНИЙ СТАНДАРТ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ	11
Єрмізіна Дар'я, Кравченко Марина РОЗВИТОК ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН У СУЧАСНИХ УМОВАХ	13
Volodymyr Katsevych ACTUAL PROBLEMS OF IDENTIFICATION OF A CITIZEN THROUGH A MOBILE APPLICATION DIIA	15
Кацевич Володимир ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ	16
Кізіцька Вікторія ПРАВО НА ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ	18
Мірошниченко Владислав ПРАВА ЛЮДИНИ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19, ШЛЯХИ ПРОТИДІЇ ГОСТРОЇ РЕСПІРАТОРНОЇ ХВОРОБИ	20
Недря Аліна ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АФРИКАНСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ І НАРОДІВ, ЯК ОРГАНУ, ЩО ЗДІЙСНИВ КОНТРОЛЬ ЗА ЗАХИСТОМ ПРАВ ЛЮДИНИ	22
Новікова Діана ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА УЧАСТІ ПРОФСПІЛКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	24
Погорілий Данило ПОРУШЕННЯ ПРАВА ЛЮДИНИ НА ЧИСТЕ ДОВКІЛЛЯ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ. МЕТОДИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ	27
Чебаненко Наталя ЗАВДАННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ЛЮДИНИ	29
Швець Ярослав МЕТОДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ПО ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ ПРАВ І СВОБОД ДИТИНИ	32
Щербіна Анастасія ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ ЗЕМЛЕВЛАСНИКІВ ТА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАЧІВ	34
Щербіна Анастасія ГАРАНТІЇ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ	36

СЕКЦІЯ 2
МІЖНАРОДНІ ЗАСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

Адамян Вікторія РЕАЛІЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ, ЗАКРІПЛЕНИХ У ЗАГАЛЬНІЙ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ	39
Апошев Дмитро МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ БІЖЕНЦІВ В ЄВРОПІ	41
Гайдамаченко Ольга МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АКТИ ТА СТАНДАРТИ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ	43
Глазуненко Злата УКРАЇНА В МІЖНАРОДНІЙ СИСТЕМІ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ	46
Голуб Єгор СПІВПРАЦЯ МІЖНАРОДНИХ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ООН У СФЕРАХ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ	48
Голуб Ольга КРИТЕРІЇ ПРИЙНЯТНОСТІ ЗАЯВИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ	51
Єрмізіна Дар'я ПРАВОВИЙ СТАТУС АДВОКАТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СУДІ З ПРАВ ЛЮДИНИ	52
Івашко Андрій ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ	54
Корчева Вікторія ОРГАНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ, ЩО УПОВНОВАЖЕНІ НА ПРОВЕДЕННЯ СИСТЕМАТИЧНОГО МОНІТОРИНГУ СТАНУ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ	56
Кравченко Марина РЕАЛІЗАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ	59
Назаренко Ярослава АФРИКАНСЬКА ХАРТІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ І НАРОДІВ ЯК РЕГІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ ПРАВ ЛЮДИНИ НА АФРИКАНСЬКОМУ КОНТИНЕНТІ	60
Печенюк Варвара ОСНОВНІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЩО РЕГЛАМЕНТУЮТЬ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ У ІСЛАМСЬКИХ КРАЇНАХ	62
Рзаєв Алахверді ОСНОВНІ МІЖНАРОДНІ АКТИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ У АМЕРИКАНСЬКОМУ РЕГІОНІ	64
Середа Анастасія МІЖАМЕРИКАНСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА, ПРАКТИКА У СПРАВАХ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ЗАХИСТОМ ПРАВ ЛЮДИНИ	66
Хральченко Анастасія ПРАВОВИЙ СТАТУС АДВОКАТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СУДІ З ПРАВ ЛЮДИНИ	68
Шмагайло Анастасія МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЖІНОК	70

СЕКЦІЯ 3 **АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ГРОМАДЯН** **У КРИМІНАЛЬНІЙ СФЕРІ**

Волкова Дар'я КОНЦЕПЦІЯ ТА СУТНІСТЬ ТЕОРІЇ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ	72
Волкова Дар'я ДЖЕРЕЛА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ФРН	74
Ганський Владислав ПОНЯТТЯ ЗЛОЧИННОГО ДІЯННЯ, ВІНА Й ОСУДНІСТЬ.....	76
Голуб Єгор ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В СИСТЕМІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.....	78
Зіміна Валерія ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ	82
Кириленко Вікторія ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОКАРАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ.....	83
Кондратюк Єлена ПРОБЛЕМИ БОРОТЬБИ З КІБЕРЗЛОЧИННІСТЮ В УКРАЇНІ	86
Мілюков Гліб СУЧАСНА НАУКОВА ОСНОВА КОНСТИТУЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА.....	87
Новіков Роман ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ	89
Ольшевська Ліана ОСОБЛИВОСТІ ПРОФІЛАКТИКИ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ	91
Рзаєв Садіг, Мілюков Гліб ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ	94
Рзаєв Садіг КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗМІНИ РОЛІ ТА МІСЦЯ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ В МЕХАНІЗМІ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА	96
Сахно Дар'я АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ГРОМАДЯН У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ.....	99
Ситниченко Іван УМОВИ ВИБОРУ ОБСТАВИН ДЛЯ ЇХ УПОРЯДКУВАННЯ У ВИГЛЯДІ ОЗНАК, ЩО КВАЛІФІКУЮТЬ ЗЛОЧИН.....	101
Сорока Анастасія ПОНЯТТЯ ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ.....	103
Чайка Анна ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ, ВЧИНЕНИХ З МОТИВІВ РАСОВОЇ, НАЦІОНАЛЬНОЇ ЧИ РЕЛІГІЙНОЇ НЕТЕРПИМОСТІ.....	105

СЕКЦІЯ 4 **СУЧАСНІ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ** **ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА**

Гуманенко Вікторія ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ	108
Колосовський Максим КОНСТИТУЦІЙНІ ТА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЖУРНАЛІСТІВ В УКРАЇНІ	110
Комісарова Яна ГЕНДЕР І ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ	114
Кондратюк Єлена ПРАВА ЛЮДИНИ	116
Конопацький Владислав АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У БОРОТЬБИ ІЗ МІЖНАРОДНОЮ ЗЛОЧИННИСТЮ	118
Lekhan Illia RIGHTS AND FREEDOMS OF SEXUAL MINORITIES IN UKRAINE	120
Мілюков Гліб, Рзаєв Садіг АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ	122
Новіков Роман АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА СВОБОДУ СВІТОГЛЯДУ І ВІРОСПОВІДАННЯ	124
Онищенко Надія ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ В РЕЖИМІ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ В УМОВАХ ПРОТИДІЇ COVID-19	127
Полетньова Ганна ВПЛИВ COVID-19 НА ПРАВА ЖІНОК В УКРАЇНІ	129
Примак Надія РОЛЬ ОСВІТНЬОГО ПРАВА УКРАЇНИ У ЗАХИСТІ ПРАВ ЛЮДИНИ	131
Сахно Дар'я АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ГРОМАДЯН В УКРАЇНІ	134
Фаєнко Віолетта КОНСТИТУЦІЙНІ ПРАВА ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ	136
Чайка Анна АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	138
Yakubenko Anastasia UNITED NATIONS CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD	142
ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ	145

ПРИВІТАННЯ
ДЕКАНА КРИВОРІЗЬКОГО ФАКУЛЬТЕТУ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
К.Ю.Н. ЗАЛУЖНОГО ВІТАЛІЯ ГРИГОРОВИЧА

10 грудня у світі відзначають День прав людини. Саме в цей день у 1948 році Генеральна Асамблея ООН прийняла Загальну декларацію прав людини, яка стала видатним документом в історії людства, що започаткував процес створення системи міжнародних стандартів та набуття ними універсального характеру.

Згодом на засіданні Генеральної Асамблеї ООН 4 грудня 1950 року було засновано День прав людини, який відзначається щороку в день прийняття Загальної декларації прав людини.

Головна мета цієї дати – проголошення рівності всіх громадян, що є необхідною передумовою свободи, справедливості та миру.

Крім основних прав людини, Декларація перелічує політичні, громадянські права і свободи людини, а також права в економічній, соціальній та культурній сферах.

Міжнародний день прав людини нагадує всім про гідність кожної особистості, невід'ємність її громадянських, культурних, економічних, політичних і соціальних прав, а також про необхідність захищати ці права.

До створення цього універсального документу не існувало ефективного та дієвого механізму захисту основоположних і невід'ємних прав людини. Особливо гострим стало питання захисту прав людини після Другої світової війни. Увесь світ тоді об'єднався заради однієї спільної мети – створення єдиної міжнародної системи захисту прав людини.

У преамбулі Загальної декларації прав людини зазначено, що проголошуючи Загальну декларацію прав людини «як завдання, до виконання якого повинні прагнути всі народи і всі держави з тим, щоб кожна людина і кожний орган суспільства, завжди маючи на увазі цю Декларацію, прагнули шляхом освіти сприяти поважанню цих прав і свобод і забезпеченню, шляхом національних і міжнародних прогресивних заходів, загального і ефективного визнання і здійснення їх як серед народів держав-членів Організації Об'єднаних Націй, так і серед народів територій, що перебувають під їх юрисдикцією».

Цей день нагадує нам, що суспільство має згуртуватися для досягнення спільної мети – захисту прав людини та створення сприятливих та безпечних умов життя в усьому світі.

Шановні учасники конференції, 2021 рік - ювілейний рік для нашої держави, ми відзначаємо 30-ти річчя незалежності України, і символічно, в День прав людини на Криворізькому факультеті та у Криворізькому юридичному фаховому коледжі Національного університету «Одеська юридична академія», проводиться цей науковий захід з метою пропаганди ідеалів та принципів справедливості, гідності, свободи та рівноправ'я усіх громадян, закріплених в Загальній декларації прав людини.

Після дворічної перерви, пов'язаної з пандемією COVID-19, в дистанційному форматі у нашому навчальному закладі знову проводиться студентська наукова конференція до Дня прав людини, тим самим продовжуючи традицію, започатковану у далекому 2005 році, так як майбутні юристи повинні бути добре обізнаними та вихованими в дусі поваги до прав та свобод людини і громадянина.

*З повагою
Декан Криворізького факультету
Національного університету
«Одеська юридична академія»,
к.ю.н. В. Г. Залужний*

СЕКЦІЯ 1

КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

СУДОВІ ОРГАНИ ВЛАДИ НА СТОРОЖІ ПРАВ І СВОБОД ГРОМАДЯН УКРАЇНИ

Болдирева Ангеліна,

студентка 2 курсу, групи 20-Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,
міжнародного та приватного права, доцент

Судовий захист прав і свобод людини та громадянина слід розглядати як різновид державного захисту прав і свобод людини і громадянина, відповідно до частини другої статті 55 Конституції України держава бере на себе такі обов'язки. Право на судовий захист також надає конкретні гарантії для ефективного відновлення прав через правосуддя. Відсутність такої можливості обмежує це право. Більше того, відповідно до частини другої статті 64 Конституції України, навіть у разі воєнного чи надзвичайного стану право на судовий захист не може бути обмежено.

Найвищою соціальною цінністю в Україні є визнання на конституційному рівні прав людини, її життя і здоров'я, честі та гідності, недоторканності і безпеки. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість функціонування держави. Важливо знати, що судовий захист належить лише особам, чиї права та свободи чи інтереси були порушені.

Отже, для того, щоб особа могла отримати судовий захист, суд перш за все має визначити, чи дійсно особа має права, свободи чи інтереси, про які вона просить захисту. Здійсненням судового захисту є можливість оскарження вироку суду першої інстанції. Перегляд ухвал суду в апеляційному та касаційному порядку гарантує відновлення порушених прав, свобод та інтересів. Право на судовий захист є конституційним, а виконання судових рішень є невід'ємною частиною права на справедливий захист. Кожен має право на отримання професійної юридичної допомоги.

Кожен має право вибирати, хто захищає його права. (ст. 59 Конституції України). За обставин, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно (ст. 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу»). У судовому процесі щодо неповнолітніх, крім адвокатів, мають брати участь і законні представники неповнолітніх.

Говорячи про продуктивність роботи суду, відповідно до захисту прав людини, конкретного рішення забезпечити неможливо. Це пояснюється тим, що Україна є досить молодою і наша судова система в даний час має необхідність у вдосконаленні, але результати її функціонування на сьогоднішній день вказують на важливу роль суду в захисті прав людини. Відповідно до чинного законодавства України, на суд покладено обов'язок гарантувати захист у цілому комплексі прав людини (соціальних, економічних, політичних, культурних, екологічних тощо), але також гарантувати право людини і громадянина звернутися до суду за захистом своїх порушених прав. Саме тому одним з основних завдань суду вважається гарантія використання прав на звернення за захистом своїх прав (без перешкод і обмежень).

Суди як органи державної влади повинні вчасно та результативно захищати дані права та свободи шляхом розгляду цивільних, кримінальних справ та справ про адміністративні правопорушення. Загалом суди України гарантують відновлення порушених прав та свобод людини.

Закон передбачає велику систему судів, які мають реалізовувати правосуддя з метою захисту порушених права і свобод. Законом «Про судоустрій та статус суддів» передбачено наявність місцевих судів, апеляційних судів та Верховного Суду. Відповідно до спеціалізації передбачено наявність загальних, адміністративних та господарських судів. Вищим судом у системі судоустрою є Верховний Суд.

Як зазначається у рішенні Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням щодо офіційного тлумачення частини 2-ї статті 55 Конституції України та статті 248 Цивільного процесуального кодексу України: «Кожен, тобто громадянин України, іноземець, особа без громадянства має гарантовану країною можливість оскаржити в суді загальної юрисдикції рішення, дії або бездіяльність будь-якого органу державної влади, органу місцевого самоврядування, посадових та службових осіб, якщо громадянин України, іноземець, особа без громадянства вважають, що їх рішення, дії або бездіяльність порушують права і свободи громадянина України або заважають їх здійсненню, тому мають потребу у правовому захисті у суді. Подібні скарги підлягають прямому розгляду в судах незалежно від того, що прийнятим раніше законом мав можливість бути встановлений інший порядок їх розгляду (оскарження до органу, посадової особи вищого рівня) щодо того органу та посадової особи, які встановили рішення, що здійснили дії або допустили бездіяльність».

Пріоритет прав і свобод людини та громадянина визнається невід'ємним принципом правової держави. Відштовхуючись від цього, Кон-

ституційний Суд України гарантує цілісність законодавчої та судової практики щодо захисту прав та свобод людини та громадянина.

Таким чином, результативний механізм судового захисту прав і свобод людини - це найбільш загальнозначущий демократичний інструмент правової держави.

В наш час судова форма захисту прав і свобод, а також інтересів людини і громадянина, що оберігаються законодавством, вважається головною. Право на судовий захист - одне з конституційних прав людини і громадянина, та на відміну від інших прав воно вважається запорукою інших прав і свобод. У цьому полягає його особлива і основна значимість.

Затвердженню судового захисту, викликаного не тільки відновлювати порушені права громадян, але й також посилювати обов'язок органів державної влади і посадових осіб згідно з дотриманням прав людини, повинні сприяти продовження судової реформи та участь України в міжнародних договорах та конвенціях.

ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК ПЕРШИЙ МІЖНАРОДНИЙ СТАНДАРТ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Голобок Аліна,

студентка 2 курсу, групи 20-Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,
міжнародного та приватного права, доцент

Уперше Загальна Декларація прав людини була зазначена в 1946 році і розроблена протягом 2 років Комісією з прав людини. Комісія складалася з вісімнадцяти представників різних національностей та політичних поглядів. «Загальна декларація прав людини» була відома своєю правозахисною діяльністю.

За дорученням генерального секретаря ООН підготовку проекту Декларації очолив канадець Джон Пітерс Гамфрі. Незадовго до того, як його призначили директором Відділу прав людини ООН. Для роботи над підготовкою документа, що спочатку мислився як міжнародний законопроект про права була утворена комісія з прав людини.

Британські представники були вкрай розчаровані, що пропозиція мала моральне, але не юридичне зобов'язання. (І його не було, поки в 1976 році Міжнародний пакт про громадянські і політичні права не набули чинності, надаючи юридичний статус найбільшій декларації).

Позицію Радянського Союзу на Генеральній асамблеї ООН, що відбулася у Паризькому палаці Шайо, представляв голова делегації, заступник міністра закордонних справ СРСР Андрій Вишинський. Замовчуючи депортації народів у СРСР, він рекомендував урахувати в Декларації «досвід вирішення національного питання в Радянському Союзі». Під приводом недопущення вільного і безперешкодного поширення «ідей»; фашизму, расової ненависті, ненависті національної, сіяння ворожнечі між народами, підбурювання до нової війни» Вишинський виступав проти фіксації у Декларації права на свободу переконань та вільне їх висловлювання. СРСР вважав, що цей проект «Загальної декларації прав людини» незадовільний і пропонував допрацювати його до наступної сесії. Загальна декларація прав людини була прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 з 50 голосами «за». Голосів «проти» не було, а 8 делегацій утрималися.

У своїх 30-и статтях Декларація визначила перелік громадянських (особистих), політичних, економічних і культурних прав, для виконання яких мають прагнути всі держави і народи. Це, насамперед, право на життя, свободу й особисту безпеку, на недоторканість житла, свободу пересування і поселення, свободу совісті та переконань, свободу мирних зборів та асоціацій та інше. Впродовж довгого часу формувалися механізми моніторингу дотримання прав людини, який з 1966 року було покладено на Комітет з прав людини ООН, та засоби впливу на держави-порушники. Незважаючи на те, що «Загальна декларація прав людини» має рекомендаційний характер, її статті стали основними правовими системами більшості держав світу та були покладені в основу інших документів, що закріплювали права людини.

Перекладена 375 мовами, «Загальна декларація прав людини» разом з прийнятими в 1966 році «Міжнародним пактом про економічні, соціальні та культурні права» та «Міжнародним пактом про громадянські та політичні права» інколи позначається як Міжнародний Білль про права людини. Відповідно до Декларації, основним елементом визнання права і свободи людини є гідність особистості. Вона кваліфікується як невід'ємна властивість, оскільки властиво «всім членам людської сім'ї від народження, визначає рівність їх права і свободи, поведінка щодо одне одного у дусі братства. Рівність прав і свобод означає, що кожна людина повинна володіти ними, «без будь-якої різниці» за ознаками раси, статі, мови, релігії, політичних переконань, соціального стану, національності, проживання на території незалежної держави, або на підопічній або не самоврядної території.

У статті 3 Декларації надається загальне розуміння громадянських та політичних прав, що включають право на життя, свободу та особисту недоторканність. Далі у наступних статтях вони перераховуються, трактуються та

конкретизуються. При цьому цивільні права не пов'язуються з приналежністю до громадянства країни, лише з членством у суспільстві. Тому вони поширюються рівною мірою на громадян та іноземців, які проживають на території держави. Необхідною умовою надання політичних прав є статус громадянина держави.

У Декларації наголошується на взаємозв'язку громадських, політичних та соціально-економічних прав, необхідності встановлення такого соціального та міжнародного правопорядку, при якому вони можуть бути повністю здійснені. можливість у судовий розгляд, неприйнятність вільного арешту, арешт або видворення, припущення невинності, можливість на свою життєдіяльність, недоторканність житла, секрет відповідності, можливість на безперешкодне переміщення і підбір зони проживання, можливість шукати притулку, позбавляючись від переслідування відповідно до суспільно-політ на формування сім'ї також рівноправність країн у союзи, можливість на підданство, можливість на володіння власністю, можливість на незалежність ідей, совісті, поглядів, можливість на незалежність спокійних зборів і асоціацій. До політичним правам належить можливість сприяти управлінні країною безпосередньо чи з допомогою своїх виборців. У Декларації підкреслюється зв'язок громадських, політичних і соціально-економічних прав, необхідність визначення такого соціального і міжнародного правопорядку, наявність якого вони можуть бути повністю виконані.

Одне з основних завдань концепції і практики урядового будівництва вважається проблема відносин країни і громадянина – забезпечення справедливості і незалежності особистості. Найбільш ефектною ознакою капіталу і ступеня формування громадянської спільноти і законної державності вважається присутність або недолік основних справедливих і незалежних особи і громадянина.

РОЗВИТОК ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Єрмізіна Дар'я, Кравченко Марина,
студентки 4 курсу, групи 18 - Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:
Черниш Т. В., викладач кафедри
конституційного, міжнародного
та приватного права

Цивільно-правові відносини – це індивідуальні немайнові та майнові відносини між майново незалежними, юридично рівними членами, які є

носіями приватних цивільних прав і виникаючих, змінюються, припиняються виходячи з юридичних прецедентів і підтримуються можливістю застосування державного примусу.

Суб'єктами цивільно-правових відносин вважаються фізичні та юридичні особи, які вступають між собою в цивільно-правові відносини з майна та власним немайновим благом. В окремих випадках суб'єктом зазначених відносин можуть бути держава, незалежна Республіка Крим, регіональні громади, зарубіжні країни та інші суб'єкти соціального права.

Цивільно-правові відносини прогресують з юридичної точки зору протягом усього часу. Розвиток у умовах як. Це можна простежити при виникненні, зміні та припинення цивільно-правових правовідносин на підставі подій, вчинків осіб, які мають юридичне значення та тягнуть юридичні результати.

Причинами виникнення цивільних прав та зобов'язань, зокрема, є: договори та інші правочини; здійснення літературних, художніх творів, винаходів та інших підсумків мисленої діяльності; заподіяння фізичної та моральної шкоди іншій особі; інші юридичні прецеденти.

Громадянські права і прямі обов'язки можуть виникати з акту громадянського законодавства (наприклад, з акта органів державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу районного самоврядування, укладання суду), а випадках, поставлених актом громадянського законодавства або договором, Основою цивільних прав і зобов'язань цілком можливо наступ або ненастання конкретної дії.

Щодо змін цивільно-правових відносин, то до них відносяться юридичні прецеденти, наступ яких призводить до зміни цивільних правовідносин. Це наприклад: заміна сторони у цивільному процесі.

Припиняються цивільно-правові відносини між суб'єктами - це єдність методик і юридичних засобів досягнення мети їх правового регулювання як зупинення особистих цивільних прав, юридичних зобов'язань або правовідносин в цілому (наприклад: у разі припинення) обіцянки у зв'язку з його виконанням, нездійсненність правонаступництва, розірвання договору і т.д.).

Тобто підбиваючи висновки слід сказати, що цивільно-правові відносини мають безперервний розвиток внаслідок того, що будь-який юридичний прецедент, який опинився в цивільних правовідносинах, містить результати.

ACTUAL PROBLEMS OF IDENTIFICATION OF A CITIZEN THROUGH A MOBILE APPLICATION DIIA

Volodymyr Katsevych,

2nd year student, group 20D of Kryvyi Rih Faculty
of National University «Odesa Law Academy»

Scientific supervisor:

Alla Drobchak

According to the Law of Ukraine «On Amendments to the Law of Ukraine» On the Unified State Demographic Register and documents confirming the citizenship of Ukraine, identity or special status» » adopted on March 30, 2021 - Ukraine became the first country in the world, which by legal force compared a physical passport with an electronic one (DIIA mobile application).

Ukraine again became a world-class innovator, as it was with one of the very first constitutions in the world (the constitution of Pylyp Orlik of 1710), or did we rush with this reform and ran forward into the scorching heat?

The countries of the European Union are considered to be the standard of reforming legislation for modern realities, but as we can see, they put such a complex issue into a distant box, in contrast to Ukraine.

Today Ukraine has faced such problems as:

- Storing passport information in a single register, which, in the event of a hack, gives attackers access to information about all citizens
- In the case of gaining access to a person's phone, an attacker is able to pretend to be another person, because the photograph is now not given due attention, taking into account only the fact that the person has an application.
- The equipment and software for identification via QR code have a negligible number of companies, which makes the overwhelming majority of companies believe in word in the authenticity of the information on the first page of a mobile application DIIA, although even people without programming skills can and often counterfeit such an application. The most striking example is the screenshots on the phone that are outwardly indistinguishable from the DIIA, in which minors use a photo editor to draw up years for themselves to purchase alcoholic beverages.

Drawing conclusions from the problems listed above, I believe that the introduction of an electronic passport should have been delayed. Ukraine is not yet ready for such technology, but since the law is already in force, I see the following solutions to problems:

- Using a database in the form of a cluster on blockchain technology, instead of the currently available method of storing information.

- Adding the function of checking the authenticity of another passport by QR code to the DIIA application.
- Adding multiple layers of security (two-factor authentication in DIiA).
- Raising the reward for providing the authorities with information about vulnerabilities found in the code from UAH 1,000,000 to at least 5,000,000.

ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ

Кацевич Володимир,

студент 2 курсу, групи 20 - Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О.М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,

міжнародного та приватного права, доцент

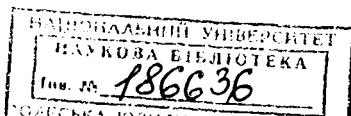
Завдяки стрімкому розвитку інформаційних технологій доступ до різноманітних каналів комунікації отримали не лише організації та корпорації, але й окремі особи. У сучасний період кожна людина має можливість створювати свої власні повідомлення та поширювати інформацію, яка буде доступна необмеженій кількості користувачів. У результаті масового і неконтрольованого доступу усіх членів суспільства до інформаційно-комунікаційних технологій приватна «завіса», яка ще донедавна дозволяла «ховати» значний масив особистої інформації від сторонніх, була скинута. Як наслідок, відбулася низка інформаційних скандалів, які привернули увагу суспільства до проблеми захисту персональної інформації та спричинили широкомасштабне обговорення цієї проблеми. Першою «ластівкою» у 2010 році став скандал з Wikileaks, яка надала доступ у Всесвітній мережі до таємної інформації щодо дипломатичного листування США. У результаті скандалу у 2013 році, пов'язаного з колишнім співробітником Агентства національної безпеки США Едвардом Сноуденом, світ дізнався про стеження за користувачами інтернету через прослуховування телефонних розмов та контролювання листування американськими та британськими спецслужбами.

У 2016 році відбувся черговий виток інформації, який отримав назву «Panama Papers», він пролив світло на приховування доходів та ухилення від сплати податків відомими світовими лідерами та бізнесменами. Значну увагу суспільства привернула остання подія – онлайн-кампанія британської

консалтингової фірми «Cambridge Analytica», за допомогою якої кандидат у Президенти США Дональд Трамп переміг у виборах у 2016 році. В основі методів роботи фірми був несанкціонований доступ до персональних даних 50 мільйонів користувачів соціальної мережі «Facebook» для визначення політичних симпатій виборців для впливу на них через відповідну рекламу та публікації у стрічці новин, які дискредитували Хіларі Клінтон. Американські та європейські законотворці затребували пояснень, яким чином «Cambridge Analytica» отримала доступ до даних та чому соціальна мережа не поінформувала про це своїх.

В Україні також на національному рівні почало врегульовуватися питання забезпечення кібербезпеки. Нещодавно світ побачив новий Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України». Метою цього закону є створення національної системи кібербезпеки, яка сприятиме захисту важливих інтересів суспільства та держави. Закон оперує важливими поняттями, визначає основні об'єкти такого захисту та виділяє ключових осіб, які повинні слідувати за реалізацією такого захисту. Проте після ознайомлення з текстом цього закону виникає питання, чи захищатиме закон інтереси окремої особи як індивіда? Основна увага закону зосереджена на захисті прав суспільства та держави в кіберпросторі, однак саме людина як індивід зазнає найбільших негативних впливів у сучасному інформаційному просторі. Насамперед, важливою складовою такої проблеми є відсутність розуміння того, що саме повинно захищатися в контексті інформаційної безпеки людини. Україні необхідно враховувати досвід іноземних держав, а саме Європейського Союзу, де вже давно розробляються принципи, кодекси й декларації з метою встановлення нормативної бази та спеціальних правил і кодексів поведінки для врегулювання всіх аспектів, пов'язаних з розвитком та глобалізацією інформаційного суспільства.

Сучасне право ЄС містить декілька нормативно-правових актів, призначенням яких є забезпечення належного рівня захисту персональних даних осіб у всіх країнах ЄС. Одним з основних аспектів, врегульованих у законодавстві ЄС, є «право бути забутим». Це означає, що кожна особа у будь-який момент має право вимагати видалення її персональних даних з мережі. Також яскравим прикладом досконалості та дієвості механізмів захисту персональних даних особи є Естонія. Кожен громадянин цієї країни має спеціальні ідентифікаційні картки, які містять багато важливої інформації про її власника. Ці картки використовуються не лише для ідентифікації особи, а ще й для здійснення різних фінансових операцій, включаючи

проїзд у транспорті. Вся інформація про особу зберігається у спеціальній базі даних, до якої мають доступ правоохоронні органи та спеціальні служби. Враховуючи цей факт, кожна особа має можливість переглянути, хто цікавиться особистою інформацією про неї, а також має право вимагати пояснень, з яких підстав та чи інша особа або спецслужба цікавиться ним.

Вільний широкий доступ до інформації та можливість публікувати нову інформацію сприяє створенню можливостей та розвитку особистості, але стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій потребує розроблення та впровадження адекватних захисних механізмів, спроможних реально захистити персональні права та свободи власників особистих даних. Незважаючи на значну увагу з боку суспільства та держави до питання захищеності персональних даних від втручання та потенційного оприлюднення сторонніми особами, в сучасних умовах воно й досі залишається відкритим. Все це й зумовлює проблематику та актуальність проведення дослідження та доцільність пов'язаного із дослідженням механізму захисту особистої інформації.

ПРАВО НА ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ

Кізіцька Вікторія

студентка 1 курсу (за скороченим терміном) групи 19-2Д

Криворізького факультету НУ «ЮА

Науковий керівник

Черниш Т. В., викладач кафедри

конституційного, міжнародного та приватного права

Захист прав людини є чи не найактуальнішою темою в наш час. Людина, її права і свободи становлять у правовій державі найвищу соціальну цінність, саме на їхнє забезпечення й повну реалізацію у суспільному житті має бути спрямована уся державна діяльність і, насамперед діяльність у сфері державного управління. Гарантування прав і свобод людини є головним обов'язком держави, вона відповідальна перед людиною та суспільством за свою діяльність. Для особи право на захист полягає у можливості використання в межах, визначених законом, засобів самозахисту, а також у можливості звернення до відповідного державного, самоврядного чи громадського органу або уповноваженої особи за захистом свого цивільного права чи інтересу.

Однією зі складових захисту прав людини є право на захист її цивільних прав та інтересів. Відповідно до ст. 15 Цивільного кодексу України, саме «Право на захист цивільних прав та інтересів»:

1. Кожна особа має право на захист свого цивільного права у разі його порушення, невизнання або оспорування.

2. Кожна особа має право на захист свого інтересу, який не суперечить загальним засадам цивільного законодавства.

Підставами для захисту цивільного права є його порушення, невизнання або оспорування.

Порушення цивільного права — це результат проти правних дій, внаслідок чого воно зазнало зменшення або ліквідації, що позбавляє його носія можливості здійснити, реалізувати це право повністю або частково.

Невизнання цивільного права — це дії носіїв пасивного цивільного обов'язку, які полягають у запереченні цивільного права уповноваженої особи, внаслідок чого особа повністю або частково позбавляється можливості реалізувати своє право.

Оспорування цивільного права — це такий стан цивільного правовідношення, при якому між його учасниками існує спір з приводу наявності чи відсутності у них суб'єктивного права, а також щодо приналежності такого права певній особі.

Кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого особистого немайнового або майнового права та інтересу. Для цього існують способи захисту цивільних прав та інтересів.

Способами захисту цивільних прав називаються встановлені актом цивільного законодавства або договором матеріально-правові заходи примусового характеру, за допомогою яких відбувається відновлення порушених прав.

Види способів захисту цивільних прав та інтересів :

1. визнання права;
2. визнання правочину недійсним;
3. припинення дії, яка порушує право;
4. відновлення становища, яке існувало до порушення;
5. примусове виконання обов'язку в натурі;
6. відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди;
7. відшкодування моральної (немайнової) шкоди;
8. визнання незаконними рішень, дій чи бездіяльності органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб.

Суд може захистити цивільне право або інтерес іншим способом, що встановлений договором або законом.

Вибір способу захисту характеризується тим, що, по-перше, при виборі способу захисту належить особі право якої порушено. По-друге, можливість вибору способу захисту може бути обмежена прямою вказівкою спеціального закону, що регулює конкретне цивільне правовідношення, і визначатиме спосіб захисту порушеного права.

Слід зазначити, що у більшості випадків захист цивільних прав здійснюється за бажанням потерпілого, тобто від нього залежить звертатися з таким захистом або залишити правопорушення без правових наслідків.

Нездійснення уповноваженою особою дій, спрямованих на захист суб'єктивного права, за загальним правилом, не призводить до його втрати, за винятками, передбаченими законом.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що кожна особа має право захистити свої цивільні права та інтереси, або звернутися за захистом порушених прав до уповноваженої(го) особи (органу). Таке право непорушним, але факт звернення про порушення цивільних прав виникає тільки у разі звернення самого потерпілого з проханням захистити його права.

ПРАВА ЛЮДИНИ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19, ШЛЯХИ ПРОТИДІЇ ГОСТРОЇ РЕСПІРАТОРНОЇ ХВОРОБИ

Мірошниченко Владислав

студент 2 курсу, групи 20 - д

Криворізького факультету НУ «ОЮА

Науковий керівник

Стець О. М., д.ю.н.

Завідувач кафедри конституційного

міжнародного та приватного права, доцент

На сьогодні права людини є вагомими правами в системі законодавства. Кожне з них є важливою структурною ланкою, яка визначає можливість функцій особи, здатність діяти та бути корисним для країни в якій живе. За останні роки, з періоду проголошення незалежності України, впровадження Конституції стало вирішальним аспектом для прав і свобод громадянина, адже людина є головною, неодмінною частиною держави в цілому. Права на охорону здоров'я також гарантуються статтею 2 Європейської конвенції з прав людини, а також на міжнародному рівні «Загальною декларацією прав людини».

Актуальними на сьогодні є права людини на охорону здоров'я та складний для життя всього суспільства період пандемії COVID-19. Спочатку

хочеться зазначити загалом про права людини на охорону здоров'я, оздоровлення та відпочинок, адже громадянин України з народження має такі повноваження. Конституція, прийнята 28 червня 1996 року, гарантує особі право на медичну допомогу, охорону здоров'я та страхування. В статті 3 Конституції України зазначено, що людина, її здоров'я, недоторканність, честь, гідність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю. В статті 49 вказано, що охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідними соціальними, економічними, оздоровчими та медико-санітарними програмами. Міністерство охорони здоров'я України вживає такі заходи для комфортного існування громадян, а саме:

- Запобігає, у міру можливості, епідемічних захворювань та інших нещасних випадків;

- Надає допомогу при різних захворювань;

- Проводить правову допомогу щодо охорони здоров'я.

Нині світ зіткнувся з неприємною хворобою, яка називається COVID-19. Це вірусне захворювання, яке починається від звичайних симптомів застуди до більш тяжких захворювань. Україна посідає 17 місце по цьому недугу, але держава намагається боротися з ним і проводить багато дій для покращення загального стану в країні. Головною задачею України стало вжити заходів для боротьби, лікування та стримування хвороби, щоб захистити громадян від інфікування й інших груп осіб, які опинилися в небезпеці. Серед таких заходів є:

- Запровадження карантину на всій території. Люди повинні дотримуватися певних правил поведінки, наприклад: носити захисну маску в людних місцях, щоб зменшити ризик інфіціювання інших осіб, дотримуватися дистанції один від одного, дезинфікуватись антисептиком, а також часто мити руки;

- Обмеження на пересування, наприклад: деякі рейси в інші країни можуть бути закриті, туристичні й інші маршрути також не проводяться;

- Держава повинна забезпечити своїм громадянам доступ до соціального захисту, наприклад: безоплатне лікування в лікарнях від коронавірусу, безоплатну вакцинацію.

- Право на охорону здоров'я містить в собі й психологічне здоров'я. Держава повинна надати психосоціальну підтримку для реагування громадян на вплив пандемії коронавірусу та подальше стримування на ментальне здоров'я.

Постанова Кабінету Міністрів України від 04 листопада 2021 року прийняла підзаконний акт, в якому сказано, що особа має право на безо-

платну вакцинацію від захворювання COVID-19, а також про одержання сертифіката, який підтверджує те, що ви отримали вакцину. Людина його отримуватиме в паперовому форматі в медичному закладі. Сертифікат можна використовувати для відвідування певних громадських місць.

Так, запровадження карантину на території України раніше, привело до зменшення випадків інфікування, а в деяких випадках – до тимчасового повного припинення, але, на мою думку, карантин повинен запроваджуватись до повного зникнення COVID-19 у всіх областях України, залишити роботу тільки підприємств та інші продовольства.

Порушення «прав свободи пересування і вільно залишати територію України», «права на підприємницьку діяльність», є порушенням Конституції України, але визнано правомірним задля збереження здоров'я народу, уникнення можливості інфікувати один одного та зменшення випадків коронавірусної хвороби. Особливого значення набув Закон про «Основи законодавства України про охорону здоров'я», адже на його основах та статтях 3 і 49 Конституції України впроваджує захист осіб під час карантину.

Отже, ситуація, яка склалася під час пандемії COVID-19, ускладнюється соціальним напруженням, пануванням тривожного настрою серед громадських верств, наявністю нових випадків інфікування. Кожен повинен усвідомлювати значення та небезпечність цієї хвороби й дотримуватись певних правил карантину, установлених законом. Держава гарантує правову охорону здоров'я людини від коронавірусу. У випадках інфікування надає послуги безоплатного лікування та безоплатної вакцинації.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АФРИКАНСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ І НАРОДІВ, ЯК ОРГАНУ, ЩО ЗДІЙСНИВ КОНТРОЛЬ ЗА ЗАХИСТОМ ПРАВ ЛЮДИНИ

Недря Аліна

студентка 4 курсу, групи 18-

Криворізького факультету НУ «Юридичний

Науковий керівник

Стець О. М., д.ю.н

завідувач кафедри конституційного

міжнародного та приватного права, доцент

Значущим органом, що здійснює захист прав людини в Африці є Африканський суд з прав людини і народів. Африканський суд з прав людини і народів наділений повноваженнями приймати запити, що містять прохання про подання консультативного висновку з того чи іншого правозахисного

го питання як від держав – членів Об'єднаних Арабських Еміратів (нині – Африканський союз), так і від самого Африканського союзу. Взаємовідносини Африканського суду з прав людини і народів і Африканського союзу схожі з взаємодією Африканської комісії з прав людини і народів і Африканського союзу.

У січні 1993 р Міжнародна комісія юристів, Об'єднані Арабські Емірати і Африканська комісія з прав людини і народів на організованій в Сенегалі конференції прийняли рішення про створення Суду. За цією конференцією відбулася низка нових нарад, скликаних Об'єднаних Арабських Еміратів, Міжнародною комісією юристів, Комісією з прав людини і народів, різні зустрічі урядових експертів, на яких розглядалися окремі варіанти Протоколу про створення Суду.

Зрештою, в червні 1998 року на 67-й сесії Ради Міністрів Об'єднаних Арабських Еміратів в Аддис-Абебі був прийнятий Протокол, що передбачав створення незалежного суду – Африканського суду з прав людини і народів, який складається з колегії суддів чисельністю 11 осіб і володіє як консультативною юрисдикцією, так і юрисдикцією по спрах між державами – учасницями у зв'язку з порушенням прав людини, закріплених в Африканської хартії прав людини і народів.

Перше засідання Африканського суду з прав людини і народів відбулося в липні 2006 р. За перші п'ять років своєї діяльності Африканський суд з прав людини і народів в 2009 р. розглянув лише одну скаргу проти Сенегалу, але відмовив в ній, оскільки Сенегал не визнавав юрисдикцію Суду розглядати індивідуальні скарги.

Протокол 1998 року набрав чинності 25 січня 2004 року після його ратифікації 15 державами – членами Африканського союзу, в який була перетворена в Об'єднані Арабські Емірати. За даними на 2016 р. з 54 держав – членів Африканського союзу його ратифікували 24, а 25 держав – підписали.

Голова Африканського союзу професор А. Конор, виступаючи з нагоди набуття чинності цим Протоколом, заявив, що Суд «є ключовим органом Африканський союз, який, доповнюючи мандат Комісії з прав людини, сприятиме будівництву справедливого, об'єданого і мирного континенту, вільного від страху, потреби і невігластва».

Згідно з Протоколом 1998 року держави, Африканська комісія з прав людини і народів, африканські міжурядові та неурядові організації, а також індивіди мають право звертатися безпосередньо в Африканський суд з прав людини і народів в разі порушення їх прав, що містяться в Африкан-

ської хартії прав людини і народів. При цьому слід уточнити, що подавати позовні скарги безпосередньо в Африканський суд з прав людини і народів мають право лише відповідні організації, які мають статус спостерігача при Комісії, а також тільки громадяни держав, що зробили заяви про визнання юрисдикції Суду (ст. 5 (3) та 34 (6)). Фахівцями називаються кілька причин в силу яких Африканська комісія, а не Африканський суд з прав людини і народів отримала фактично право на здійснення контролю за дотриманням африканськими державами прав людини. Існує аргумент кількох ідеологічного спрямування, згідно з яким традиційним способом вирішення розбіжностей в Африці вважається посередництво між сторонами, але шляхом протистояння в суді, при якому одна зі сторін виграє справу.

ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА УЧАСТІ ПРОФСПІЛКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Новікова Діана

студентка 2 курсу, групи 20

Криворізького факультету НУ «Ю

Науковий керівник

Стець О. М., д.ю.н.

завідувач кафедри конституційного

міжнародного та приватного права, доцент

Ми вже знаємо, що права людини – це невід’ємні права, які мають кожна людина. На права людей впливає також профспілкові організації. Чому поєднання профспілок та прав людини. Тому сьогодні я хочу розглянути питання щодо шляхів вирішення проблем захисту прав людини за участю профспілкових організацій.

Право людини – це право, яке ми маємо просто тому, що ми людської істоти. Вони не надаються жодною державою. Загальні права людини невід’ємними правами кожного з нас незалежно від громадянства, статі, національної чи етнічної приналежності, кольору шкіри, релігії, мови чи інших ознак. До них відносяться як основні права, включаючи право на життя, так і права, які роблять наше життя гідним, включаючи право на харчування, освіту, працю, здоров’я та свободу.

І тут доречно згадати про громадські організації, основна мета яких представництво та захист трудових, соціально-економічних прав та інтересів працівників – про профспілки.

Право на об'єднання у профспілки закріплено лише на рівні конституції України, що особливо підкреслює їх важливу роль системі трудових відносин.

Сьогодні багато хто недооцінює цю роль профспілок, які закон наділив усім необхідним для ефективного захисту своїх членів. Насправді профспілка може бути ефективним інструментом як у руках співробітників, так і в руках роботодавця.

Наприклад, профспілки та їх об'єднання можуть:

- Звертатися до власника з вимогою розірвати трудовий договір з керівником компанії, якщо він порушує трудове законодавство;
- представляти та захищати права своїх членів у державних органах та судах;
- узгоджувати розірвання трудового договору роботодавцем із співробітником-членом профспілки;
- контролювати виплату заробітної плати, дотримання трудового законодавства, створення безпечних умов праці та інше.

Це лише мала частина інструментів, що дозволяють суттєво контролювати дотримання прав працівників. Крім того, за профспілками – право проводити збори, мітинги, пікетування, демонстрації задля підтримки своїх вимог.

Профспілки мають інші права у питаннях пенсійного, медичного, соціального та житлового забезпечення. Все це в сукупності дозволяє на практиці реалізувати положення Конституції, що гарантують право кожного на працю, належні, безпечні та здорові умови праці, заробітну плату не нижчу за встановлену законом та інше.

Професійні спілки - традиційне більшість країн світу об'єднання працівників, що забезпечує захист їх інтересів. Профспілки, їх об'єднання беруть участь у визначенні головних критеріїв життєвого рівня, прожиткового мінімуму, а також мінімальних розмірів заробітної плати, пенсій, соціальних виплат, політики ціноутворення, розробці соціальних програм, спрямованих на створення умов, що забезпечують гідне життя та вільний розвиток людини та соціальний захист у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Профспілки, їх об'єднання мають право представляти інтереси своїх членів у разі реалізації ними конституційного права на звернення за захистом своїх прав до судових органів, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а також міжнародних судових установ. (ст. 19 Закону України «Про профспілки, їх права та гарантії діяльності»).

Крім цих прав, профспілки також мають права у сфері соціального захисту та забезпечення достатнього життєвого рівня громадян. В галузі соціального страхування профспілки та їх об'єднання беруть участь у управлінні державним соціальним страхуванням як представники застрахованих осіб. Профспілки представляють права та інтереси працівників у відносинах з роботодавцем в управлінні підприємствами, установами, організаціями, а також у ході приватизації об'єктів державної та комунальної власності, беруть участь у роботі комісій із приватизації та представляють інтереси працівників підприємства-боржника у комітеті кредиторів у ході процедури банкрутства.

У вирішенні трудових спорів профспілки їх об'єднання мають право представляти інтереси працівників в органах, що розглядають індивідуальні трудові спори, а також представляти інтереси працівників під час вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) у порядку, встановленому законодавством. Представники профспілок беруть участь у діяльності примирних комісій, трудових арбітражів та інших органів, що розглядають колективну трудову суперечку (конфлікт). Профспілки, їх об'єднання мають право на організацію та проведення страйків, зборів, мітингів, походів, демонстрацій на захист трудових та соціально-економічних прав та інтересів працівників відповідно до закону.

Проте роль профспілок значно знизилася останнім часом. Поки що співробітники не бачать у ньому організації, яка може реально захистити їхні права, а більше асоціюють з луною минулого: членськими внесками, матеріальною допомогою, путівками до санаторіїв.

Підриває довіру до профспілок і те, що сьогодні все частіше їх використовують та використовують для незаконного блокування бізнесу. «Псевдо» профспілки втручаються у роботу та бізнес-процеси, контролюють рішення менеджменту чи вимагають ухвалити потрібне рішення під виглядом захисту прав співробітників.

Закон передбачає простий та швидкий механізм створення профспілки. Проте, за інформацією профспілкових організацій, кількість членів продовжує знижуватись. З кожним роком дедалі менше бажаючих вступити в діючу профспілку або створити нову профспілку.

Сьогодні профспілки збереглися у традиційних організаціях та великих підприємствах, тоді як малий та середній бізнес не сприймає їх як таку. Деякі топ-менеджери замислюються про взаємну користь співпраці з профспілкою.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА ЛЮДИНИ НА ЧИСТЕ ДОВКІЛЛЯ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ. МЕТОДИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ

Погорілий Данило,

студент 2 курсу, групи 20 - Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,
міжнародного та приватного права, доцент

У сучасному світі досить гостро стала проблема порушення права людини на безпечне для життя і здоров'я довкілля. До основних забруднювачів атмосферного повітря відносять транспорт, а саме легкові та вантажні автомобілі, які в ході своєї експлуатації викидають безліч токсичних речовин в повітря.

Нажаль в Україна є досить яскравим представником цієї проблеми. Більшість автомобілів у нашій країні старше 15 років, та знаходяться у поганому технічному стані. Як правило власники таких авто видаляють важливі технічні деталі автомобілів, які значно зменшують викиди відпрацьованих газів у повітря, для продовження строків служби свого транспортного засобу. Це тягне за собою досить серйозні наслідки для здоров'я людини та екологічної системи загалом. Прикладом негативних наслідків можуть послугувати тверді частинки які осідають на поверхню архітектурних споруд, парків, вулиць та зелених насаджень, які знаходяться поруч з дорогами. Ці частинки можуть стати наслідком захворювання легенів, або респіраторних захворювань. Також, вихлопні гази авто сприяють глобальному потеплінню на нашій планеті утворюючи так званий «парниковий ефект».

В останній час набирають популярність електромобілі, які всі вважають екологічно чистими, економічними, зручними та тихими транспортними засобами. Електромобілі покликані зберігати навколишнє природне середовище, за рахунок того, що вони не викидають ніяких шкідливих речовин в атмосферу у ході своєї експлуатації та надають їх власникам комфорт і динаміку при використанні. На перший погляд- це ідеальне вирішення проблеми шкідливих викидів двигунів внутрішнього згорання та засіб надання можливості людині пересуватися безпечно для навколишнього природного середовища. При використанні електромобіля можна уникнути кризової ситуації з паливом для автомобілів із звичайним двигуном внутрішнього згорання, тим самим зберегти цінні природні ресурси для наших наступних поколінь. Варто зазначити, що досить велика кількість держав надає певні пільги та переваги користувачам електромобілів.

Більшість людей вважають, що електромобілі – це екологічно-чистий вид транспорту, але мало хто задумується над тим, що відбувається з цими автомобілями, коли їхній термін служби закінчується. На сьогоднішній день технології ще не досягли того розвитку, при якому можна повністю безпечно утилізувати або переробляти батареї електро-двигунів автомобіля. Також, не слід забувати про все можливі ДТП з участю електромобілів, після чого їхня батарея приходить у не придатний для використання стан. Утилізації батареї таких автомобілів, без дотримання належної процедури, може привезти до негативних екологічних наслідків.

На мою думку, оптимальним рішенням подолання проблеми впливу відпрацьованих газів автомобілів на навколишнє природне середовище та забезпечення чистого довкілля для людини є розробка нових, екологічних та економічних двигунів внутрішнього згорання. Нові двигуни нададуть можливість зменшення витрати палива та набагато зменшити кількість шкідливих речовин, які виходять в атмосферу через використання автомобілів. Цей варіант дозволить уникнути, на сьогоднішній день, досить шкідливої утилізації батарей електромобілів.

За для того, щоб стимулювати автомобілістів надавати перевагу більш технологічним, малооб'ємним, економічним та екологічним двигунам, потрібно певним чином підвищити вартість володіння старими та небезпечними для екології автомобілями. Це можна зробити встановивши певний податок на володіння старими автомобілями, також підвищити вартість їхнього володіння шляхом встановлення податку на автомобілі, об'єм двигуна яких, більше ніж 2 літра. Я вважаю, що потрібно створити щорічні технічні огляди автомобілів, за для того, щоб автомобілі відповідали екологічним вимогам, що до кількості викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря.

Всі ці заходи будуть заохочувати кожного автомобіліста до переходу на більш економічні, технічні, а найголовніше екологічні авто, які дозволять зменшити негативний вплив використання транспортних засобів на довкілля. Такі автомобілі забезпечать дотримання права людини на здорове, чисте і стійке навколишнє середовище.

ЗАВДАННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ЛЮДИНИ

Чебаненко Наталія,

студентка 2 курсу, групи 20-Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О.М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,
міжнародного та приватного права, доцент

Відповідно до статті 6 Конституції України державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Органи виконавчої влади в Україні – це органи, що наділені відповідними державно-владними повноваженнями в усіх сферах суспільного і державного життя. Особливість виконавчої влади серед інших гілок державної влади в тому, що саме у процесі її реалізації відбувається реальне втілення в життя законів та інших нормативних актів держави. Виконавча влада слугує інструментом перетворення продуктів законотворчості та правосуддя в реалії сучасного життя.

Статтею 2 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» зазначено, що діяльність міністерств та інших центральних органів виконавчої влади ґрунтується на принципах:

- верховенства права;
- забезпечення дотримання прав і свобод людини і громадянина.

Кабінет Міністрів України – це вищий колегіальний орган у системі органів виконавчої влади, однією з головних функцій якого є забезпечення виконання законів України та актів Президента України, контроль за дотриманням їх іншими органами виконавчої влади всіх рівнів та застосування необхідних заходів щодо ліквідації виявлених порушень.

У статті 2 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» зазначені основні завдання цього органу:

- вжиття заходів щодо забезпечення прав і свобод людини та громадянина, створення сприятливих умов для вільного і всебічного розвитку особистості;
- забезпечення проведення бюджетної, фінансової, цінової, інвестиційної, податкової, структурно-галузевої політики; політики у сферах праці та зайнятості населення, соціального захисту, охорони здоров'я, освіти, науки і культури, охорони природи, екологічної безпеки і природокористування.

Розділ 6 Конституції України присвячений Кабінету Міністрів України та іншим органам виконавчої влади.

У статті 116 Конституції України стверджується, що Кабінет Міністрів України вживає заходів щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина.

Тобто, діяльність Кабінету Міністрів України, структур, що ним очолюються, безпосередньо пов'язані сьогодні зі змінами якості життя населення.

Стаття 113 Конституції України зазначає, що цей орган у своїй діяльності керується Конституцією України, яка закріплює, що конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані (це зазначено у статті 22 Конституції України), громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом, не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками (закріплено у статті 24 Конституції України).

Згідно зі статтею 22 Декларації прав людини:

«Кожна людина, як член суспільства, має право на соціальне забезпечення і на здійснення необхідних для підтримання її гідності і для вільного розвитку її особи прав у економічній, соціальній і культурній галузях за допомогою національних зусиль і міжнародного співробітництва та відповідно до структури і ресурсів кожної держави».

Також місцевими державними адміністраціями на відповідній території забезпечується додержання прав і свобод громадян відповідно до статті 119 Конституції України.

Щодо забезпечення захисту людини і громадянина Кабінет Міністрів України затвердив положення про міністерство соціальної політики України, відповідно до якого це міністерство є центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері соціальної політики, загальнообов'язкового державного соціального та пенсійного страхування, соціального захисту населення, волонтерської діяльності, з питань сім'ї та дітей, оздоровлення та відпочинку дітей, усиновлення та захисту прав дітей, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, торгівлі людьми, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, надання соціальних послуг та проведення соціальної роботи, соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби, захисту прав депортованих за національною ознакою осіб, які повернулися в Україну, ветеранів праці, ветеранів війни, здійснення державного контролю за дотриманням

вимог законодавства під час надання соціальної підтримки (державна допомога, пільги, житлові субсидії), а також забезпечує формування та реалізує державну політику щодо здійснення державного нагляду у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності в частині забезпечення відповідності законодавству рішень правління.

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України основними завданнями виділяє:

- забезпечення формування та реалізація державної політики з питань: внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованих територій України та громадян України, які покинули своє місце проживання на тимчасово окупованих територіях України внаслідок або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту та/або тимчасової окупації частини території України та виїхали за кордон, сприяння реалізації їх прав і свобод та створення умов для добровільного повернення таких осіб до покинутого місця проживання або інтеграції за новим місцем проживання; координації діяльності з надання гуманітарної допомоги цивільному населенню під час збройного конфлікту;

2) участь у формуванні та реалізації державної політики щодо: захисту прав і свобод осіб, які порушено внаслідок тимчасової окупації частини території України або втрати контролю над її частиною;

здійснення заходів з протимінної діяльності, зокрема з інформування населення про небезпеку вибухонебезпечних предметів, надання допомоги постраждалим особам, а також забезпечення проведення обстеження території на предмет наявності в її межах вибухонебезпечних предметів, маркування і складання карт територій, забруднених та (або) імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами;

Таким чином, в нашій країні значна увага приділяється правам людини, що є характерним для соціальної правової держави, їх охороні та забезпеченні реалізації. Органи виконавчої влади дійсно забезпечують правовий захист людини і громадянина на основі Конституції України, законів України, міжнародних актів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, положень, прийнятими уповноваженими органами державної влади. Можна стверджувати, що в подальшому розвитку правової системи України, виконавча влада буде ще більше розширювати свій спектр повноважень щодо захисту людей, адже захист людей є пріоритетним напрямком розвитку держави, як соціальної, правової та демократичної держави.

МЕТОДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ПО ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ ПРАВ І СВОБОД ДИТИНИ

Швець Ярослав,

студент 2 курсу, групи 20-Д

Криворізького факультету НУ«ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О.М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,
міжнародного та приватного права, доцент

Свідченням наміру нашої держави забезпечувати захист прав та свобод дитини є, крім іншого, постійна робота уповноважених органів державної влади у цій сфері. Це відповідає вимогам ст. 3 Конвенції ООН про права дитини, згідно з якою держави-учасниці мають забезпечити, щоб установи, служби і органи, відповідальні за піклування про дітей або їх захист, відповідали нормам, встановленим компетентними органами, в галузі безпеки й охорони здоров'я та з погляду придатності персоналу цих органів, а також компетентного нагляду. Одним із таких органів є Національна поліція України, ключовим завданням якої є забезпечення реалізації та захисту прав та свобод дітей.

Форми роботи організацій Національної поліції були поділені на законні і неправові чи організаційні, а способи – на примус і переконання. Головну роль у діяльності органів внутрішніх справ, особливо щодо неповнолітніх, як за обсягом, так і за порядком застосування відіграє метод переконання. При цьому необхідно враховувати, що відповідно до ст. 30 Закону України «Про Національну поліцію» поліція для охорони прав і свобод людини, запобігання загрозам публічній безпеці і порядку або припинення їх порушення застосовує в межах своєї компетенції поліцейські превентивні заходи та заходи примусу, а також для виконання покладених на неї завдань вживає заходів реагування на правопорушення, визначених Кодексом України про адміністративні правопорушення та Кримінальним процесуальним кодексом України, на підставі та в порядку, визначених законом, а також інших заходів, визначених окремими законами. У даному контексті варто зазначити, що під поліцейським заходом розуміють дію або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини та застосовується поліцейськими відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень.

Зазначимо, що у правоохоронній діяльності органів внутрішніх справ України переконання і примус реалізуються в запобіжній та профі-

лактинній роботі. Така робота відповідно до чинної Інструкції належить до основних завдань підрозділів ювенальної превенції, серед яких також виділяються такі:

1) профілактична діяльність, спрямована на запобігання вчиненню дітьми кримінальних і адміністративних правопорушень, виявлення причин і умов, які цьому сприяють, вжиття в межах своєї компетенції заходів для їх усунення;

2) ведення профілактичного обліку дітей, схильних до вчинення правопорушень, та проведення з ними заходів індивідуальної профілактики;

3) участь в установленні місцезнаходження дитини в разі її безвісного зникнення чи отриманні даних для цього в межах кримінального провадження, відкритого за фактом її безвісного зникнення;

4) вжиття заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству, вчиненому дітьми та стосовно них, а також жорстокому поводженню з дітьми;

5) вжиття заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, у тому числі здійснення поліцейського піклування щодо неповнолітніх осіб;

6) провадження діяльності, пов'язаної із захистом права дитини на здобуття загальної середньої освіти.

Застосування методу переконання в адміністративній діяльності поліції дозволяє досягти таких цілей:

1) виховання у громадян сталої правомірної поведінки;

2) попередження злочинів та інших правопорушень;

3) вплив на правопорушників.

Отже, можна із впевненістю констатувати, що в контексті визначеної проблеми метод переконання має особливе значення, адже роз'яснення прав та свобод, а також реальних можливостей їх реалізації необхідно проводити у такому віці, коли відбувається моральне та психічне становлення людини, формуються її моральні цінності та модель поведінки. Все це дозволяє закріпити у свідомості дитини необхідні правові погляди та принципи поведінки. Головною особливістю застосування методу переконання щодо забезпечення прав та свобод дитини органами Національної поліції є неможливість розглядати дитину окремо від того середовища, в якому вона перебуває, – родини, навчального закладу, найближчого оточення. Факторами, які сприяють порушенню прав та свобод дітей за місцем їх проживання, можуть бути незгода між батьками і відсутність чітких дисциплінарних і педагогічних вимог у родині, психічні порушення і кримінальна поведінка батьків, низький соціальний статус родини та погані жит-

лові умови. Крім того, негативний вплив на підлітків здійснюють не лише батьки, а й інші особи, які проживають спільно (старші брати і сестри), вплив яких найчастіше набагато сильніший. Робота з такими родинами має здебільшого профілактичну мету.

Для ефективної профілактики потрібно як усунути негативні умови, що утворюють конкретні життєві ситуації, так і виявити обставини, що негативно впливають на моральне формування особистості. Отже, така робота має проводитися систематично (постійне відвідування неповнолітніх за місцем мешкання з метою виявлення передумов порушення їх прав та свобод, роз'яснювальні профілактичні бесіди з батьками та неповнолітніми з метою їх правового виховання, контроль відвідування неповнолітніми навчальних закладів.

Таким чином, під методами діяльності Національної поліції України необхідно розуміти всю сукупність способів, засобів та прийомів, які використовують працівники поліції задля досягнення єдиної мети, якою є забезпечення прав та свобод дитини в Україні.

ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ ЗЕМЛЕВЛАСНИКІВ ТА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАЧІВ

Щербіна Анастасія,

студентка 2 курсу, групи 20-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Черниш Т.В., викладач кафедри

конституційного, міжнародного

та приватного права

Розуміння та знання прав і обов'язків землевласників та землекористувачів є важливим питанням, адже у разі неправильного сприйняття цих понять можуть виникати наслідки, в першу чергу це визнання договору недійсним. Особливо слід звернути увагу на екологічну сторону ситуації, у випадку порушення вимог екологічного законодавства настає кримінальна відповідальність, тобто вища міра державного примусу. З однієї сторони незнання елементарного здається не таким важливим, а з іншого боку невідоротні наслідки певної ненавмисної але протиправної дії чи бездіяльності. Якщо не враховувати проблему незнання прав та обов'язків, то однаково впливає інша складність питання. Вона полягає у поєднанні норм цивільного та земельного законодавства.

Для початку слід розібрати обов'язки землевласників та землекористувачів. Одними з основних обов'язків є: використання землі за її цільовим

призначенням, дотримання вимог екологічного законодавства, не посягати та не порушувати права власників сусідніх земельних ділянок, тобто дотримання правил добросусідства, підвищувати родючість ґрунтів, своєчасно сплачувати земельний податок, не допускати діяльності яка могла б негативно вплинути на суміжні земельні ділянки, не порушувати режиму санітарних та охоронних зон. Всі обов'язки спрямовані на збереження землі як природного ресурсу та на захист прав землевласників суміжних земельних ділянок. Важливо зазначити, що яка б діяльність не проводилась на земельних ділянках певного землевласника та землекористувача, вона ні в якому разі не повинна вплинути на суміжні ділянки, адже це є порушенням прав власників та користувачів сусідніх ділянок. Якщо громадянин, котрий орендує певну земельну ділянку, в ході своєї господарської діяльності, забруднює, засмічує її, це означає, що він ігнорує та не виконує покладені на нього обов'язки як землекористувача. Такі дії стають підставою для примусового припинення права землекористування, а власник цієї ділянки може заявити про своє право відшкодування збитків.

З цього вже випливає питання прав землевласників та землекористувачів. Землевласник має право відчужувати земельну ділянку, здавати її в оренду, дарувати, передавати в спадок, довірчу власність, але може і самотійно господарювати на ній, має право на посіви насадження сільськогосподарських культур, споруджувати житлові будинки та інші будівлі, споруди, використовувати наявні корисні копалини, водні об'єкти, лісові насадження. Що стосується землекористувачів, то вони мають також право господарювання на земельній ділянці, самотійно визначати напрями насаджень відповідно до цільового призначення, можуть будувати різного виду споруди, мають право на посіви і насадження сільськогосподарських та інших культур. Порівнявши права і обов'язки землевласників і землекористувачів можна зробити висновок, що вони є загальними. Але можуть покладатися додаткові обов'язки чи обмеження прав, це залежить від категорії земель та виду їх використання. Дані права визначають не тільки права власника земельної ділянки як об'єкта навколишнього природного середовища, а й власника звичайного нерухомого майна. В цьому проявляється поєднання та взаємодія цивільного та земельного законодавства.

Проблема взаємодії норм цивільного і земельного законодавства проявляється частіше всього під час укладання правочинів із земельними ділянками, з'являється питання у виборі прав і обов'язків. З однієї сторони постають норми Земельного кодексу України, а з іншої норми Цивільного кодексу України. Деякі норми цих кодексів тісно зв'язані, вони можуть мати

одне значення, але викладені різними способами, або щось може відрізнятися, але все одно підходити під одну й ту саму ситуацію, тому не завжди зрозуміло норми якого кодексу слід використовувати в тому чи іншому правовому спорі. Наприклад земельний кодекс встановлює, що право власності на певну земельну ділянку виникає з моменту державної реєстрації у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, але слід враховувати, що в Цивільному кодексі зазначено, що існують деякі види правочинів, вони ж в свою чергу містять додаткові умови щодо переходу права власності.

Таким чином можна зробити висновки, що права і обов'язки землевласників та землекористувачів регулюються не тільки Земельним Кодексом України, а також і Цивільним кодексом. Тому у вирішенні будь-яких земельних питань або спорів слід опиратися на норми і земельного, і цивільного законодавства. Земельна ділянка це не просто звичайне майно, в першу чергу це особливо цінний природний ресурс. Що стосується прав і обов'язків землевласників і землекористувачів можна визначити, що вони є загальними, але мають деякі індивідуальні винятки. Вони не тільки регулюють земельні відносини, а ще й виступають гарантією захисту прав власників та користувачів, але не менш важливим є те, що вони захищають землю як цінний природний ресурс.

ГАРАНТІЇ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ

Щербіна Анастасія,

студентка 2 курсу, групи 20-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О.М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,

міжнародного та приватного права, доцент

Однією з головних наукових проблем сучасного світу є права і свободи людини і громадянина. В Україні важливе місце належить створенню правової держави, одним з основних елементів створення є права людини. Важливо зазначити, що права людини повинні бути і внутрішнім і зовнішнім значенням для країни. Через це проблематичність гарантійності прав і свобод залишається актуальною. Щоб розібратись в даному питанні слід розглянути групи прав людини та громадянина, що зазначені у Конституції України, та розглянути сучасні тенденції забезпечення гарантій цих груп.

В Конституції України зазначено: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.». Розібравши цю статтю, можна зазначити, що в цілому Конституція проголошує рівність прав та свобод людини і громадянина, тобто всі люди є безспірно рівними перед законом. Держава захищає права і свободи людини й громадянина. Що стосується свобод, люди вільні з народження, ніхто не може порушувати ці природні права. Також не можуть залишитися без уваги права людини на життя і повагу до її гідності, права на особисту недоторканність та на недоторканність житла, таємницю листування, телефонних розмов, права на невтручання у сімейне й особисте життя. Серед прав особистості вони сприймаються як фундаментальні, природні права людини, що присвоюються з самого народження.

Гарантії прав і свобод є важливими елементами конституційно-правового статусу людини. Гарантії являють собою вимоги, норми, принципи, завданням яких є контроль за дотриманням прав людини. Якщо в країні є проблеми зі ступенем правової свідомості, недосконалості законів, ефективності політичної системи, станом економіки чи іншими несприятливими соціальними умовам, це може призвести до зниження ефективності гарантій прав і свобод.

У Конституції України зазначено групи основних прав: соціальні, економічні, політичні, громадянські, сімейні, культурні та екологічні. Ці права являють собою можливість особи здійснювати діяльність для задоволення різних потреб, це можуть бути потреби духовного чи матеріального характеру. Щоб розібратися в тому, що гарантують данні групи прав слід більш детально їх дослідити.

Для початку слід розглянути соціальні права, вони гарантують належні соціальні умови, тобто право на охорону життя та здоров'я, право на матеріальне забезпечення в похилому віці, в разі хвороби або втрати працездатності, право на достатній життєвий рівень тощо.

Економічні гарантії забезпечують обов'язкове зростання продуктивних сил на основі всіх форм власності. У разі створення високого матеріального статку забезпечується економічна незалежність особи. Економічними гарантіями є: право на працю та вибір роду занять, роботи, право на професійну підготовку і перепідготовку, право на гідну та справедливую оплату праці, право на відпочинок, право на приватну власність тощо.

Політичними правами є можливість особи брати участь в суспільно-політичному існуванні держави та здійсненні державної влади. До групи політичних прав відносять: право на участь в управлінні суспільно значущими справами, право на свободу об'єднань, право на мирні зібрання, мітинги, демонстрації, походи без зброї та повинні бути завчасно сповіщені органам виконавчої влади чи органам місцевого самоврядування, право на надсилання індивідуальних або колективних письмових звернень чи особисто звертатися до державних органів.

Громадянські права означають задоволення матеріальних, духовних та інших потреб людини. До громадянських відносять такі права: на життя, на недоторканність особи чи житла, на таємницю листування, телефонних розмов, на вибір місця проживання, свободу пересування, на вільний виїзд та повернення на територію України, на свободу власної думки і слова, на вільне виявлення своїх поглядів і переконань.

Сімейні права включають право на невтручання в особисте й сімейне життя, на добровільний шлюб, рівні права та обов'язки у шлюбі та сім'ї, право, що спрямоване на охорону материнства, батьківства і дитинства.

Культурні права являють собою права на задоволення духовних та моральних потреб людини і громадянина. Включно це право на освіту, право на свободу наукової чи художньої творчості, право на захист інтелектуальної власності та на використання результатів інтелектуальної, творчої діяльності тощо.

Екологічні права означають здорове та безпечне навколишнє середовище. Тобто право на безпечне для життя і здоров'я довкілля, на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди.

Отже, основні гарантії визначає рівень розвитку суспільно-державного життя громадян. Гарантування прав і свобод людини є важливою складовою конституційно-правового статусу держави. Конституцією України передбачено захист прав людини і громадянина національними гарантіями, але існує можливість використовувати міжнародно-правові гарантії захисту прав людини і громадянина.

СЕКЦІЯ 2

МІЖНАРОДНІ ЗАСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

РЕАЛІЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ, ЗАКРІПЛЕНИХ У ЗАГАЛЬНІЙ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ

Адамян Вікторія,

студентка 4 курсу, групи 18 – Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного, міжнародного
та приватного права, доцент

Організація Об'єднаних Націй у 1948 році прийняла Загальну Декларацію з прав людини, в якій вперше на світовому рівні був юридично закріплений феномен прав людини, в тому числі природні права людини. З цього моменту почався відлік часу для принципово нового етапу розвитку правових систем: ідея природних прав людини перейшла з рівня умоглядних філософських конструкцій на рівень забезпечених державою та світовою спільнотою юридичних норм. Сучасний рівень розвитку права характеризується закріпленням на міжнародному рівні основних прав людини, в тому числі природних прав.

Права будь-якої людини є універсальними, вони належать усім людям в будь-яких ситуаціях незалежно від соціального становища, вродженіми, вони вже належать кожній людині лише за фактом народження і невід'ємними це означає неможливість позбавити індивіда цих прав чи неможливість його добровільної відмови від цих прав.

Трактуючи права і свободи людини як невід'ємну властивість особистості, Декларація закріплює їхнє домінуюче положення, зменшуючи цим виключну роль держави у визначенні статусу особистості. Це виявляється у встановленні конкретних вимог до правомірних обмежень прав і свобод людини з боку держави. Вони виражаються в такому: 1) ґрунтуються на законі; 2) здійснюються з метою «поваги прав і свобод інших, задоволення вимоги моралі, суспільного порядку і загального добробуту в демократичному суспільстві». Причому, допускаючи можливість обмеження прав і свобод у виняткових випадках, Декларація в імперативній формі забороняє «будь-якій державі, групі осіб або окремим особам займатися діяльністю або чинити дії, спрямовані до знищення прав і свобод».

Права людини характеризуються трьома головними рисами:

1. Кожна влада має обмеження для своєї діяльності.

2. У кожній людині є своя суверенна сфера, в яку жодна влада не може втручатися.

3. Кожна людина може виступити проти держави або іншого індивіда з метою захисту своїх прав.

Тобто фундаментальний характер прав людини означає, що будь-яке втручання державної влади у реалізацію ваших прав має бути чітко юридично закріпленим, відповідати положенням Конституції та бути обґрунтованим.

Права людини і громадянина в Україні можуть обмежувати тільки у випадках, прямо передбачених Конституцією, і з метою:

- врятування життя людей та майна;
 - запобігання злочинів чи його припинення;
 - забезпечення інтересів національної безпеки, територіальної цілісності, громадського порядку, економічного, добробуту;
 - забезпечення охорони здоров'я і моральності населення, захисту репутації або прав і свобод інших людей;
 - запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно.
- У жодному разі не можуть бути обмежені:
- право мати рівні з іншими конституційні права і свободи та право бути рівними перед законом;
 - право громадянина України не бути позбавленим громадянства;
 - право не бути вигнаним за межі України та право не бути виданим іншій державі;
 - право на життя і право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань;
 - право кожного на повагу до його гідності і право не бути підданим катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, тощо.

Дотримання прав людини є ключовою національною ідеєю усіх демократичних країн світу. Незалежно від обраної формули національної ідеї, в її центрі має знаходитися людина, її інтереси, дотримання прав і свобод.

Україна ратифікувала більшість найважливіших міжнародних актів в сфері прав людини – Загальну декларацію прав людини, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права та Факультативний протокол до нього 1966 р., Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р., Міжнародну конвенцію про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р., Конвенцію про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 р., Конвенцію про права дитини 1989 р.

МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ БІЖЕНЦІВ В ЄВРОПІ

Атюшев Дмитро,

студент 4-го курсу, групи 18 – Д
Криворізького факультету НУ«ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного міжнародного
та приватного права, доцент

У всьому світі зростає кількість біженців. Більшість шукачів притулку приймають держави ЄС. За даними ООН щодня у світі стає на 30 тисяч біженців більше. Кількість біженців у світі сягає максимуму. Щодня ми стаємо головними свідками великої міграції біженців, які залишають свої домівки, – саме про них ми говоримо, за їхнім життям ми спостерігаємо, намагаючись у чомусь зарадити та допомогти.

У Єреванському державному університеті 2-5 лютого 2015 відбувся науковий семінар який був присвячений презентації «Хрестоматії з прав біженців». Хрестоматія є повною моделлю курсу, спрямованого на вивчення міжнародного права біженців. Також можна сказати, що Хрестоматія складається з чотирьох розділів: Введення в міжнародне право біженців, Міжнародний захист прав біженців, Захист прав біженців у Європі, і Захист біженців у СНД.

Управління Верховного комісара ООН у справах біженців в Україні дійшло висновку про те, що Конституція України відкриває широке правове поле для мігрантів, зокрема біженців із країн колишнього Радянського Союзу, зокрема із Білорусії після виборів президента. Відповідні конституційні норми є демократичними та відповідають рекомендаціям ООН, Ради Європи, та інших міжнародних організацій у цій сфері.

Ще одним кроком на шляху до вдосконалення системи захисту прав біженців в Україні та інших вразливих категорій осіб стало прийняття 8 липня 2011 року Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», який замінив Закон України «Про біженців». Новий Закон, прийнятий з метою наближення до стандартів захисту ЄС, значно розширив коло осіб, яким надається захист в Україні.

Наше чинне українське законодавство у сфері захисту прав біженців не можна назвати досконалим. Законодавство має певні недоліки, оскільки проблема досить нова, а за радянських часів жодної бази не існувало, яка би могла стати основою української законодавства про біженців. Також у законодавстві не має понять: «іммігрант», «емігрант», «шукач притулку».

Також є недолік в положенні Закону , пов'язані із процедурою надання статусу біженця ,також відсутній принцип тлумачення сумнівів на користь заявника. Надання тимчасового статусу тільки особам ,які масово прибувають із країн ,що мають спільний кордон з Україною.

Особи що шукають притулок мають ряд певних прав , які закріплені в Женевській конвенції про статус біженців та осіб що шукають притулок. За визначенням Женевської конвенції 1951 року біженці це будь-які особи, яким загрожує переслідування в їх країнах проживання. Переслідування біженців може бути за ознакою раси, релігії, громадянства, належності до певної соціальної групи або політичних переконань. Біженці можуть просити притулок в країнах ,що приєдналися до Женевської конвенції на цих підставах: якщо вас переслідують за ознакою громадянства, якщо вас переслідують за приналежність до тієї чи іншої релігійної конфесії ,чи ви відрізняєтесь від більшості населення за расовими чи етнічними ознаками і вас переслідують за це.

Ще можна сказати ,що біженці які хочуть подати прохання про притулок до Європи, не можуть це робити до будь-якої країни. З 2003 року біженці повинні дотримуватися Дублінської угоди . За цією угодою біженець має право просити притулок у цих країни ЄС ,кордон якої він перетнув першим.

Країни-члени ЄС не завжди суворо дотримуються цих норм. Вони можуть вирішувати чи візьмуть вони на розгляд прохання про притулок того чи іншого біженця , навіть якщо він в'їхав спершу до іншої країни ЄС.

Нині Білорусь гібридно атакує Європейський Союз із застосуванням біженців та прикривається дезінформацією. Системне і цинічне використання Білорусією мігрантів у політичних цілях та її спроби дестабілізувати кордони Європейського Союзу вступила в фазу ескалації. Маса мігрантів ,які прилетіли до Мінська з низки країн сходу, білоруська влада направляє в сторону польського кордону, де виникли зіткнення.

Тому комісія Європейського Союзу закликала всі країни-члени ЄС затвердити режим санкцій проти чинної білоруської влади. Польська влада була змушена збільшити кількість військових, які охороняють зовнішній кордон ЄС, а влада Литви оголосила надзвичайний стан.

Цей сценарій нам українцям добре відомий, адже найбільш агресивно він був застосований режимом Путіна на сході нашої країни.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АКТИ ТА СТАНДАРТИ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ

Гайдамаченко Ольга,

студентка 2 курсу, групи 20-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного, міжнародного
та приватного права, доцент

На сьогоднішній день дитина – є найбільш незахищеною, уразливою із соціальних груп, що частіше за все стає жертвою злочинів, що посягають на її життя та здоров'я. Реалізація права дитини на життя і здоров'я є світовою, що відображено в міжнародних нормативно-правових актах та національному законодавстві. Дослідження міжнародно-правових актів є необхідним не тільки для забезпечення належних гарантій захисту права на життя і здоров'я дітей, але й для усунення прогалин у вітчизняному законодавстві, забезпечення правових засобів захисту і механізмів ефективного розслідування посягань на життя і здоров'я дітей.

Дослідженнями у сфері міжнародно-правового захисту прав дітей займалися такі провідні науковці, як Бандурка О. М., Левченко К. Б., Миськів О. І., Лінник Н. В., Бандурка І. О., Левківська О. П., Дакал А. В. та ін. Однак наукові пошуки у цій сфері не можуть бути вичерпаними, а тому актуальність дослідження та вироблення шляхів удосконалення державного управління у сфері реалізації та забезпечення прав дітей в Україні є беззаперечною. Захист прав дітей потребує об'єднаних зусиль як міжнародної спільноти, так і державної влади кожної окремої країни, громадськості та окремих громадян.

Сьогодні в Україні діє розгалужена система нормативно-правових актів, які безпосередньо закріплюють юридичний механізм забезпечення, охорони та захисту прав дитини в Україні. Слід зазначити, що вказаний механізм у цілому відповідає міжнародним стандартам у сфері прав дитини, що закріплені у відповідних конвенціях. Однак бурхливий розвиток суспільних відносин, світовий процес глобалізації, що дедалі активніше проявляє себе в усіх найважливіших сферах людського буття, а також прискорений розвиток технологічних інновацій суттєво актуалізують необхідність перегляду окремих положень чинного законодавства у сфері забезпечення прав дитини.

11 грудня 1946 р. на першій сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй одностайно було прийняте рішення про створення Дитячого фонду ООН – ЮНІСЕФ (United Nations Children's Fund). Він є основним інформаційним джерелом про проблеми дітей та формує пропозиції, які стимулюють нормотворчі зміни.

10 грудня 1948 р. Генеральна Асамблея ООН прийняла Загальну декларацію прав людини. Даний документ став першим в історії людства, що висвітлює широке коло основних прав і свобод людини, зокрема дитини.

Окрему увагу звернули на себе такі положення Декларації:

- рівність усіх людей від народження у своїй гідності та правах(ст. 1);
- захист сім'ї з боку держави та суспільства (ст. 16);
- однаковий соціальний захист для дітей, які народилися у шлюбі або поза ним (ст. 25);
- право дітей на особливе піклування та допомогу (ст. 25);
- гарантування кожній людині права на освіту (ст. 26).

Наступним важливим кроком світової спільноти в контексті захисту прав дітей стало прийняття Декларації прав дитини 20 листопада 1959 р. Цей документ, який був прийнятий на основі та на виконання Загальної декларації прав людини (1948 р.), наголошує, що кожна дитина має володіти усіма правами, зазначеними у ньому.

Дана декларація містила всього десять принципів, проте саме вони стали фундаментом міжнародно-правового захисту прав дитини. Вперше увага громадськості була звернена на такі основні засади формування прав дитини, як:

- рівність та вся повнота прав дитини;
- спеціальний захист прав дитини;
- право на ім'я та громадянство;
- право на соціальний захист;
- забезпечення належних умов захисту та розвитку дітей з обмеженими можливостями;
- повний і гармонійний розвиток дитини в любові та розумінні;
- право на безоплатну й обов'язкову освіту;
- пріоритетність захисту прав дитини;
- захист від усіх форм недбайливого ставлення, жорстокості та експлуатації;
- виховання дитини у дусі взаєморозуміння, терпимості, дружби між народами, миру і братерства.

Не менш важливими у сфері захисту прав дитини стали такі міжнародно-правові акти, такі як:

- Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (1950 р.), ратифікована Україною 17 липня 1997 р.;

- Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права(1966 р.), ратифікований Україною 19 жовтня 1973 р.;

- Міжнародний пакт про громадянські і політичні права(1966 р.), ратифікований Україною також 19 жовтня 1973 р.;

- Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (1979 р.), ратифікована Україною 24 грудня 1980 р.;

- Декларація про соціальні та правові принципи, що стосуються захисту і благополуччя дітей, особливо у разі передачі дітей на виховання та їх усиновленні на національному і міжнародному рівнях (1986 р.),та низка інших, не менш значущих нормативних документів.

Важливе значення для правового забезпечення прав дитини на національному рівні набула імплементація нормативно-правових актів, ухвалених:

а) Радою Європи – Європейської соціальної хартії (переглянутої)(1996 р.), Конвенції про кіберзлочинність (2001 р.), Конвенції щодо протидії торгівлі людьми (2005 р.), Конвенції про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального розбещення (2007 р.);

б) Європейським Союзом – Хартії Європейського Союзу про основні права (2000 р.);

в) Міжнародною організацією праці – Конвенції про заборону та негайні заходи щодо ліквідації найгірших форм дитячої праці (1999 р.).

Таке саме значення мають:

а) укладення міждержавних угод (угоди про взаємну правову допомогу в цивільних і кримінальних справах, про видачу порушників тощо);

б) укладення міжвідомчих угод (Урядом України, Міністерством юстиції України, Міністерством внутрішніх справ України, Генеральною прокуратурою України та іншими органами державної влади,уповноваженими на реалізацію та виконання таких завдань).

З вищезазначеного можна сказати, що в даних документах встановлюється, що діти повинні мати повагу, бути забезпечені турботою і допомогою; повинні бути прийняті всі практично можливі заходи, щоб діти, які не досягли 15-ти річного віку, не брали участі у військових діях.

Сьогодні важливе значення має ратифікація низки міжнародних договорів у сфері захисту прав дитини, розроблених у рамках Ради Європи і Гаазької конференції з міжнародного приватного права, що дозволяють вирішувати практичні питання, які стосуються здійснення прав дітей, регулюють відносини батьків і дітей, як матеріальні, так і особисті.

З сказаного можна дійти до висновку, що дитина повинна стати гідним громадянином своєї країни, здатним в подальшому розбудовувати громадянське суспільство, а міжнародні стандарти є тим фундаментом, на основі якого вироблені основні засади розвитку такої особистості.

УКРАЇНА В МІЖНАРОДНІЙ СИСТЕМІ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

Глазуненко Злата,

студентка 2 курсу, групи 20 - Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного, міжнародного
та приватного права, доцент

У сучасному світі одним із найважливіших факторів розвитку суспільства є зростання значущості системи захисту прав та свобод людини, і ніхто не може заперечувати їх важливість та актуальність як в нашій країні, так і за кордоном. У цій сфері, через велику кількість ратифікованих більшістю країн, в тому числі і Україною, міжнародних договорів, наша держава з плином часу сформувала дієвий механізм дотримання міжнародного права у системі захисту прав і свобод людини.

На сьогоднішній день на міжнародному правовому рівні вже діє і функціонує як безліч нормативних документів з захисту прав і свобод людини, серед яких однією з найважливіших для розвитку цієї галузі правового регулювання стала прийнята 10 грудня 1948 року Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй «Загальна декларація прав людини», яка, хоча й мала лише рекомендаційний характер, дала поштовх для подальшої еволюції цієї системи, так і велика кількість органів з захисту прав людини, таких як Європейський Суд з прав людини та Комітет з прав людини, що були створені зацікавленими у здійсненні контролю за дотриманням вимог ратифікованих міжнародних правових документів країнами Європи та країнами-учасниками ООН у 1959 та у 1976 роках відповідно.

У цьому питанні не можна заперечувати точку зору М. Антонович з приводу масштабів впливу міжнародних актів на чинне законодавство. Що, хоча й розвинуті країни та країни, що розвиваються, прагнуть досягти консенсусу в питаннях здійснення міжнародного співробітництва, водночас багато аспектів прав і свобод людини залишаються у межах внутрішніх можливостей держави, а процедури забезпечення досягнення навіть міжнародних стандартів у сфері прав людини майже повністю покладаються на вітчизняне законодавство.

Якщо правова система держави не передбачає дії міжнародних договорів на території держави, то зрозуміло, що суди та інші правоохоронні органи не будуть самі керуватися міжнародними стандартами прав людини при вирішенні тих чи інших справ. Положення договорів про права людини можуть бути оголошені навіть такими, що не підлягають виконанню.

Як зазначає Г. Шмельова, основними гарантами прав людини є національне законодавство і сама держава, на території якої проживає дана особа.

Згідно чинному законодавству, як суб'єкт міжнародної системи загальних міжнародних відносин і захисту прав людини, Україна повинна керуватися нормами та принципами міжнародного права, викладених у Статуті ООН, Міжнародному біллі прав людини, Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, Гельсінському Заключному акті, Паризькій хартії для нової Європи та інших документах ООН, ОБСЄ та Ради Європи.

Україна, як учасниця, та навіть одна з засновниць, Організації Об'єднаних Націй з 24 жовтня 1945 року, згідно преамбули уставу в своїй діяльності дала обіцянку «знову утвердити віру в основні права людини, гідність та цінність людської особистості, в рівноправність чоловіків і жінок і на рівність прав великих і малих націй».

Як стверджує Антонович М., кінцевою метою входження України до міжнародної системи прав людини є побудова демократичної нації, де паує верховенство права в реальному світі, а не на словах. Підкріплювати це має відповідна внутрішня та зовнішня політика держави щодо прав людини, система законодавчих актів, фактичний механізм гарантування передбачених ними норм.

Проте, незважаючи на те, що Україна є частиною європейської системи захисту прав людини, права людини ще не стали важливим чинником внутрішньої та зовнішньої політики України. Принципи національної політики України в галузі прав людини 1999 року проголошують, що Україна прагне забезпечити права і свободи людини, але її гарантії ще не визначили змісту та напряму національної діяльності. Забезпечення прав людини та основних свобод має бути першочерговим завданням для держави, органів державної влади та місцевого самоврядування, але конкретних рішень ще не прийнято.

СПІВПРАЦЯ МІЖНАРОДНИХ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ООН У СФЕРАХ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Голуб Єгор,

студент 4-го курсу , групи 18-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник :

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного, міжнародного
та приватного права, доцент

В сучасному своєму розумінні міжнародні організації як правовий феномен виникли наприкінці XIX – початку XX століть, коли потреби світового розвитку обумовили необхідність створення постійно діючих колективних міждержавних органів, в історії людської цивілізації вже був накопичений певний досвід створення міжнародних об'єднань. Так, у Древній Греції в VI столітті до нашої ери були створені перші постійні міжнародні об'єднання – симмакії й амфіктіонії. Вони являли собою релігійно-політичні союзи племен (громад) і міст із загальними святилищем, казною, правилами ведення війни. Найбільш відомі Лакедемонська і Делоська Симмакії, а також Дельфійсько-Фермопільська амфіктіонія, у яку входили 12 громад Середньої Греції і Фессалії.

Ці об'єднання стали прообразами майбутніх міжнародних організацій.

Виникнення міжнародних організацій у XIX столітті стало відображенням і результатом становлення об'єктивної тенденції до інтернаціоналізації багатьох сфер життя суспільства.

Міжнародна організація — це об'єднання держав відповідно до міжнародного права і на основі міжнародного договору для здійснення співробітництва в політичній, економічній, культурній, науково-технічній, правовій та інших галузях, що має необхідну для цього систему органів, права й обов'язки, похідні від прав і обов'язків держав, і автономну волю, обсяг якої визначається волею держав-членів.

Хочу приділити увагу до Верховного комісару ООН у справах біженців.

Відповідно до Статуту Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ), прийнятим у 1950 році, Верховний комісар, діючи під керівництвом Генеральної Асамблеї, бере на себе обов'язки із надання міжнародного захисту, під егідою ООН, тим біженцям, які підпадають під дію даного Статуту, і з вишукування остаточного вирішення проблеми біженців шляхом виявлення сприяння урядам і, за згодою відповідних урядів, приватним організаціям для полегшення добровільної репатріації указаних біжен-

ців або їхньої асиміляції в нових країнах. Особливість діяльності Верховного комісара полягає в тому, що вона є цілком аполітичною за своїм характером; вона носить гуманітарний і соціальний характер і стосується, як загальне правило, лише окремих груп і категорій біженців. Відповідно до визначення, що міститься в Статуті УВКБ, біженцями є ті особи, що у силу цілком обґрунтованих побоювань стати жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, громадянства, приналежності до певної соціальної групи або політичних переконань перебувають за межами країни своєї громадянської приналежності і не можуть користуватися захистом цієї країни або не бажають користуватися таким захистом через страх піддатися гонінням. УВКБ здійснює свої програми допомоги цілком за рахунок добровільних внесків урядів і коштів із приватних джерел. Верховний комісар слідує керівним директивам, що даються йому Генеральною Асамблеєю або Економічною і Соціальною Радою. Верховний комісар забезпечує захист біженців, піклування про яких входить у компетенцію його Управління, шляхом:

- сприяння укладанню і ратифікації міжнародних конвенцій про захист біженців, спостереження за виконанням цих конвенцій і пропозиції необхідних поправок до них;

- сприяння за допомогою спеціальних угод з урядами виконання будь-яких заходів, що мають своєю метою полегшення становища біженців і скорочення числа біженців, що потребують захисту;

- сприяння урядовим і приватним зусиллям, спрямованим на заохочення добровільної репатріації біженців або їхньої асиміляції в нових країнах;

- полегшення допуску біженців на територію різних держав;

- одержання від урядів інформації щодо числа біженців на їхній території і становища їх, а також законів і постанов, їх що стосуються;

- підтримки контакту з заінтересованими урядовими і неурядовими організаціями. Крім того, у межах наданих у його розпорядження коштів Верховний комісар займається іншими видами діяльності, у тому числі репатріацією і розселенням. Йому доручається завідування всіма суспільними або приватними коштами, одержуваними ним із метою надання допомоги біженцям, і розподіл їх між приватними та державними установами. Верховний комісар володіє в рамках ООН певним правовим статусом. Зокрема, він має право викладати свою точку зору в Генеральній Асамблеї, у ЕКОСОР і в їх допоміжних органах. Крім того, Верховний комісар щорічно зобов'язаний представляти доповідь Генеральній Асамблеї через ЕКОСОР; його доповідь розглядається як окремий пункт порядку денного Генеральної Асамблеї.

Також зверну вашу увагу до Верховного комісара ООН із заохочення та захисту всіх прав людини.

Посада Верховного комісара ООН із заохочення та захисту всіх прав людини була заснована відповідно до резолюції 48-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у грудні 1993 року. Верховним комісаром є особистість, що характеризується високими моральними устоями і чесністю й володіє досвідом, у тому числі в галузі прав людини, а також загальними знаннями і розумінням різних культур, що особливо необхідно для безстороннього, об'єктивного, невибіркового й ефективного виконання обов'язків Верховного комісара. Верховний комісар призначається Генеральним секретарем ООН і затверджується Генеральною Асамблеєю на чотирирічний період із можливістю продовження ще на один термін. За своїм статусом Верховний комісар є заступником Генерального секретаря ООН. Він діє в рамках Статуту ООН, Загальної декларації прав людини, інших міжнародних документів в галузі прав людини і несе основну відповідальність за діяльність міжнародного співтовариства в галузі прав людини. Верховний комісар з прав людини представляє щорічну доповідь про свою діяльність у відповідності зі своїм мандатом Комісії з прав людини, а через ЕКОСОР — Генеральній Асамблеї ООН. У рамках загальної компетенції, повноважень і рішень Генеральної Асамблеї, ЕКОСОР і Комісії з прав людини можна назвати такі обов'язки Верховного комісара:

- заохочувати і захищати ефективно здійснення всіма людьми всіх громадянських, культурних, економічних, політичних і соціальних прав;

- виконувати завдання, доручені йому компетентними органами системи Організації Об'єднаних Націй в галузі прав людини, і представляти їм рекомендації з метою сприяння ефективному заохоченню і захисту всіх прав людини;

- заохочувати і захищати реалізацію права на розвиток і посилювати для цього підтримку з боку відповідних органів системи ООН;

- надавати через Центр з прав людини Секретаріату й інші відповідні установи консультативні послуги і технічну та фінансову допомогу на прохання заінтересованої держави і, при необхідності, регіональних організацій з прав людини з метою підтримати здійснення заходів і програм в галузі прав людини;

- координувати відповідні навчальні і пропагандистські програми Організації Об'єднаних Націй в галузі прав людини;

- відігравати активну роль у справі усунення нинішніх перешкод і вирішення нових завдань на шляху до повної реалізації всіх прав людини й у справі недопущення продовження порушень прав людини у всьому світі;

- розширювати міжнародне співробітництво з метою заохочень і захисту всіх прав людини;
 - координувати діяльність в сфері заохочення і захисту прав людини в рамках усієї системи ООН;
 - здійснювати загальне керівництво діяльністю Центру з прав людини.
- Управління Верховного комісара розміщується в м. Женеві (Швейцарія)

КРИТЕРІЇ ПРИЙНЯТНОСТІ ЗАЯВИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Голуб Ольга,

студентка 4-го курсу, групи 18-Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник :

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного, міжнародного
та приватного права, доцент

Всі ми знаємо що, Європейський Суд з прав людини це – міжнародний судовий орган, юрисдикція якого поширюється на всі держави-члени Ради Європи, що ратифікували Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод, і включає всі питання, які стосуються тлумачення і застосування конвенції, включно з міждержавними справами й скаргами окремих осіб. Стаття 34 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод(далі - Конвенція) встановлює, що Європейський суд з прав людини може приймати заяви від будь-якої особи, неурядової організації або групи осіб, які вважають себе потерпілими від допущеного однією з Високих Договірних Сторін порушення прав, викладених у Конвенції або протоколах до неї. Високі Договірні Сторони зобов'язуються не перешкоджати жодним чином ефективному здійсненню цього права. Згідно правила 47 Регламенту Європейського суду з прав людини кожна заява, про яку йдеться у статті 34 Конвенції, подається на бланку, наданому канцелярією, якщо голова відповідної секції не вирішить інакше.

Вона має містити:

- 1) ім'я, дату народження, громадянство, стать, рід занять та адресу заявника;
- 2) ім'я, рід занять та адресу довіреної особи, якщо така є;
- 3) найменування Договірної Сторони або сторін, проти яких подається заява;

4) стислий виклад фактів;

5) стислий виклад затвердженого порушення (порушень) Конвенції та відповідних аргументів;

6) підтвердження про дотримання заявником критеріїв прийнятності (вичерпання національних засобів правового захисту і правило що до шестимісячного строку), викладених у пункті 1 статті 35 Конвенції;

7) предмет заяви, що має супроводжуватися: копіями будь-яких відповідних документів, зокрема рішень -судових чи несудових – стосовно предмета заяви.

Заявники повинні:

1) надати інформацію, особливо документи і рішення.

2) зазначити, чи подали вони свої скарги на розгляд за будь-якою іншою процедурою міжнародного розслідування чи в регулювання.

Заявники, які не бажають розкривати свою особу перед громадськістю, мають це зазначити і також викласти причини на виправдання такого відступу від звичайного порядку доступу громадськості до інформації щодо провадження в Суді. Голова палати може надати дозвіл на анонімність у виняткових і належним чином виправданих випадках. Недодержання вимог, викладених вище, може спричинитися до відмови в реєстрації та в розгляді справи Судом. Датою прийняття заяви, як правило, вважається дата першого повідомлення від заявника, в якому було викладено, принаймні у стислій формі, предмет заяви. Проте за наявності достатніх підстав Суд може вирішити, що датою прийняття заяви має вважатися інша дата. Заявники мають повідомляти Суд про будь-які зміни щодо адреси та інших обставин, які стосуються заяви.

ПРАВОВИЙ СТАТУС АДВОКАТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СУДІ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Єрмізіна Дар'я,

студентка 4 курсу, групи 18 - Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,
міжнародного та приватного права, доцент

Правовий стан адвоката та його робота в Європейському суді з прав людини орієнтуються: Конвенцією про захист прав людини та провідних свобод, Регламентом Суду, Практичними інструкціями Суду, вказівками Палати та її секретарів та референтів у процесі розгляду певних справ у Суді.

Порівняно свіжою появою в українській юридичній практиці є захист прав людини в Європейському суді з прав людини. Втім дедалі більше громадян України, РФ та інших країн СНД звертаються за захистом своїх прав і свобод у міжнародні органи, з яких найефективніший Європейський суд з прав людини.

Провідною функцією адвоката в Європейському суді з прав людини є консульство заявника на всіх етапах підготовки та розгляду справи. Винятком із цієї критерії вважається представництво держави-учасниці Конвенції про захист прав людини та провідних свобод. Інтереси країни можуть представляти тільки спеціально уповноважені ним особи, які можуть мати помічників - захисників і радників.

Критерії процедури Європейського суду з прав людини ставлять конкретні обставини для адвоката, який представляє міжнародний суд. Заявника може представляти досвідчений адвокат, уповноважений або який проживає на території однієї з держав, або інша особа, затверджена головою палати. Втім, цей захисник не обов'язково повинен бути юристом країни, де живе заявник.

Офіційними мовами Євро суду з прав людини вважаються англійська та французька. Володіння іноземною мовою вважається важливою умовою участі у справі. Проте з дозволу Голови Палати може застосовуватися інша мова.

Захисник, який представляє заявника, повинен дотримуватися основних моральних основ адвокатури, які у Суспільних принципах адвокатської етики, схвалених Радою Міжнародної асоціації захисників 1995 року. Ці основи визначають загальновизнані професійні стереотипи поведінки та роботи захисників у будь-якій країні світу.

При втіленні у життя своєї професійної роботи адвокат повинен обстоювати правничий та законні інтереси заявника, у разі передбачені Конвенцією і європейськими стандартами прав людини. Адвокат не містить права давати або подавати сфальсифіковані папери, сфальсифіковані підтвердження, впливати на очевидців або професіоналів з метою надання невірних показань і т.п., на користь клієнта.

З етапу оголошення адвоката представляти заявника в Європейському суді будь-який контакт із судом виконується лише адвокатом, і його впливу викликають права, прямі обов'язки і обов'язок як заявника, наприклад й у нього безпосередньо. Адвокат повинен застосувати всі способи консульства в Європейському суді, щоб довести висловлені на користь заявника тези, які б підтверджували недотримання прав заявника.

Як правило, адвокати спеціалізуються в одній або ідентичній сфері юстиції. Однак пізнання представництва в Європейському суді з прав людини дозволяє вийти на міжнародний рівень у своїй професії та високому рівні для забезпечення охорони прав людини. Не будь-який новенький або досвідчений адвокат міг би представляти інтереси в Європейському суді з прав людини. Це пов'язано з близькими подіями, серед яких такі. Спочатку такий адвокат підпорядковується високим стандартам (наприклад, знання іноземних мов); по-друге, необхідність всебічного вивчення значної частини міжнародних документів вимагає допоміжного часу і енергії; по-третє, відсутність пізнань і низька кваліфікація захисника не дозволили б йому гідно представляти інтереси заявника і, зрештою, виграти справу.

Будь-який адвокат повинен у разі вичерпання всіх можливих внутрішніх засобів правового захисту брати до уваги можливість звернення до відповідного міжнародного органу із захисту порушених прав, наприклад, захисту прав і свобод людини у Європейському суді з правами людини. Вона заснована на субсидіарності. Отже, стратегія захисту, яка стосується прав і свобод, гарантованих Конвенцією, у державних судах повинна тримати докази та стратегію, які забезпечать основу звернення до Європейського суду.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Івашко Андрій,

студент 4 курсу, групи 18 - Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,
міжнародного та приватного права, доцент

Міжнародне співробітництво держав у сфері прав людини здійснюється у формі запровадження певних стандартів щодо змісту правового статусу особи та зобов'язань держав дотримуватися цих стандартів у своєму внутрішньому законодавстві та у повсякденній діяльності. Ці норми містяться в низці документів, прийнятих міжнародною спільнотою в рамках діяльності ООН.

Важливу роль у захисті прав людини в Україні відіграє Європейський Суд з прав людини. 11 вересня 1997 року, коли Україна ратифікувала Європейську конвенцію з прав людини, юрисдикція Європейського суду з

прав людини поширилася на відносини українців зі своєю державою. Сама Конвенція є міжнародним договором, яким держави-члени Ради Європи взяли на себе зобов'язання гарантувати певні основні права людини всім особам, які перебувають під їхньою юрисдикцією.

Важливою функцією Європейського суду з прав людини є забезпечення суворого дотримання та виконання основних норм Конвенції державами-членами. Суд захищає лише ті права, які містяться в Конвенції та протоколах до неї. Значення Конвенції визначається не лише широтою прав, що містяться в ній, а й захисними механізмами, створеними для розслідування можливих порушень та забезпечення виконання зобов'язань за Конвенцією. Вона надає громадянину держави, в якій юрисдикція Європейського суду з прав людини має місце, звертатися до цього органу, якщо громадянин вважає, що його права були порушені, і суд прийняв несправедливе рішення. Конституція України надає громадянам України право звертатися до Європейського суду з прав людини із відповідною заявою.

Статтею 55 Конституції України зазначено: «Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звернутися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи відповідних органів міжнародних організацій, до складу яких входить Україна». Кожен має право захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань будь-яким не забороненим законом способом».

Європейський суд з прав людини є єдиною міжнародною юрисдикційною установою, оскільки доступ до нього можна отримати без згоди відповідної держави на це. Під юрисдикцією суду перебуває близько 755 мільйонів осіб. Офіційними мовами суду є англійська та французька. Однак, якщо цього бажає особа, вона може звернутися до Секретаріату суду офіційною мовою однієї з держав, які ратифікували Конвенцію.

З 1 листопада 1998 року цей суд знаходиться у Страсбурзі (Франція). Там знаходиться сама Рада Європи.

Скаргу до Європейського суду можуть подати: фізична особа; група осіб; недержавна (неурядова) організація; держава-член Ради Європи. Якщо заява буде задоволена, заявник повинен довести, що він вичерпав усі можливі національні засоби правового захисту в державі, в якій, згідно заяві, порушено закон. Заява має бути надіслана протягом шести місяців з дня прийняття остаточного рішення найвищої судової інстанції держави.

У разі визнання скарги прийнятою, суд може запропонувати: дружнє врегулювання питання; вирішити справу в установленому порядку. Суд розгляне справи протягом двох років після реформи.

Однак Європейський Суд з прав людини не є вищою інстанцією стосовно судової системи держави-учасниці Конвенції, тому він не може скасувати рішення державного органу чи національного суду, надати законодавцю вказівки, здійснити абстрактний контроль за національним законодавством або судовою практикою.

Суд розглядає лише конкретні скарги, щоб визначити, чи дійсно були вчинені порушення Конвенції. Тому перед поданням заяви до міжнародних органів Ради Європи із захисту прав людини, відповідно до ст. 34 Конвенції, слід враховувати такі рекомендації: необхідно визначити міжнародний орган, до якого буде подана скарга; якщо це Європейський суд з прав людини, то повинні бути чіткі докази порушеного права, тобто положень Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод; всі внутрішньодержавні засоби правового захисту мають бути вичерпані; особа, право якої порушено, має погодитися виступити позивачем у справі; необхідно розрахувати час і можливості, враховуючи, що звернення до міжнародних органів і розгляд справ може зайняти декілька років, а підтримка обвинувачення держави в Суді неможлива без кваліфікованого юриста; взяти участь у підготовці звернення; бажано знайти громадську організацію, яка має досвід спілкування з міжнародними правозахисними органами, і звернутися до неї за допомогою; бажано, щоб така допомога була безкоштовною.

Звернення до міжнародних правозахисних органів може мати різні причини та різні наслідки. Але в будь-якому випадку йдеться мова про «правозахисні» зусилля. Хоча це може бути нелегко, не варто нехтувати такими зусиллями.

ОРГАНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ, ЩО УПОВНОВАЖЕНІ НА ПРОВЕДЕННЯ СИСТЕМАТИЧНОГО МОНІТОРИНГУ СТАНУ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Корчемаха Вікторія,

студентка 4-го курсу, групи 18-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,

міжнародного та приватного права, доцент

Права людини як броня – вони захищають нас, вони як правила – говорять нам, як себе потрібно поводити у суспільстві, і вони як арбітри – ми можемо до них звертатися, коли вважаємо, що права та свободи були

порушення. Вони абстрактні – як емоції, і як емоції, належать усім й існують, що б навколо не відбувалося. Подібно до часу, вони на рівних умовах ставляться до всіх нас: багатих і бідних, старих і молодих, білих і чорних, високих і низьких. Вони пропонують нам повагу і вимагають від нас ставитися з повагою до інших. Ми можемо мати розбіжності в думках стосовно їхнього визначення, але ми впізнаємо їх, коли бачимо, що їх порушують.

Захист основних прав людини проголошено головною умовою для майбутнього розвитку ЄС, тому виникла потреба у створенні ефективної системи захисту прав людини, яка могла б гарантувати всеосяжний захист, а також можливість відновлення та захисту вже порушених прав людини.

Виокремлюють судові та позасудові форми захисту. До судового захисту, можна віднести Європейський Суд з прав людини, суд ЄС, до позасудових інститутів, що забезпечують захист прав особи, можна віднести такі органи: омбудсмен Європейського Союзу, Агентство основних прав Європейського Союзу та органи Європейського Союзу (Комісія ЄС та Рада ЄС).

Наразі Європейський суд з прав людини є єдиним міжнародним судом у світі, де людина може подати позов проти держави за порушення її прав. Під його юрисдикцією знаходиться понад 700 мільйонів людей з усього світу..

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та забезпечення на своїй території прав та основоположних свобод людини. Конвенція була відкрита для підписання 4 листопада 1950 року, набула чинності 3 вересня 1953 року. Вона створила судовий механізм для захисту міжнародно визнаних загальних стандартів політичних, економічних, соціальних і культурних прав, і свобод людини в державах-членах Ради Європи.

Суд застосовує Європейську конвенцію з прав людини, його завдання – забезпечити повагу державами прав і гарантій, що містяться в Конвенції, робить це, розглядаючи скарги фізичних осіб, а іноді й держави. Якщо буде встановлено, що держава-член порушила права і гарантії людини, приймає відповідне рішення, яке постановляє суд, вони є обов'язковими для виконання країн, відповідних держав.

Рада ЄС є найважливішим органом ЄС, вона вважається головним законодавчим органом Європейського Союзу та головним борцем у сфері захисту прав людини, вона виступає за свободу слова і засобів масової інформації, свободу зборів, рівність і захист меншин. Організація працює щодо таких питань, як захист дітей, боротьба з пропагандою ненависті в Інтернеті, захист прав ромів – найбільшої меншини Європи, тощо. Рада Європи захищає права людини за допомогою міжнародних конвенцій, та-

ких як Конвенція про запобігання та боротьбу з насильством щодо жінок і домашнім насильством, та Конвенція про кіберзлочинність. Організація контролює прогрес держав-членів у цих сферах і дає рекомендації через незалежні моніторингові органи.

Сьогодні жодна держава-член Ради Європи не застосовує смертну кару, хоча зовсім нещодавно, це було одне з головних проблем щодо основного порушення прав людини, але за допомогою загальних зусиль органів Європейського Союзу цю проблему було подолано.

Основним виконавчим органом ЄС є Комісія Європейського Союзу, яка виконує функцію розслідування стосовно протиправних дій та застосування штрафних санкцій. Об'єктом протиправних дій є будь-яке правопорушення країною-учасницею вимог, покладених на неї установчими нормативно-правовими актами ЄС (включаючи протиправні дії, вчинені в галузі прав особи). Головною частиною такого процесу в межах проведеного розслідування є право на звернення осіб (фізичних або юридичних) до Комісії стосовно протиправної дії, вчиненої країною-учасницею. Інструмент захисту прав особи, який застосовується Комісією, можна назвати ефективним. Цей інструмент поєднує в собі інформаційну і представницьку функцію, а також функції, пов'язані з дізнанням та ухваленням рішення. Відсутність функції застосування міри відповідальності покривається можливістю подати позов до Суду Європейського Союзу, до юрисдикції якого входить ухвалення рішення, вимоги якого зобов'язана втілити країна-порушник певного права.

Ключовою частиною такого процесу розслідування є право осіб (фізичних чи юридичних) подавати до Комісії запит про незаконні дії, вчинені країною-учасницею. Інструмент Комісії щодо захисту прав людини можна охарактеризувати як ефективний. Цей інструмент поєднує в собі функції інформації та представницьку, а також функцію прийняття рішень. Відсутність функції застосування міри відповідальності покривається можливістю подати позов до Суду Європейського Союзу, який має юрисдикційно вирішувати, які умови має виконати держава-порушник.

Отже, Органи Європейського Союзу беруть важливу участь в захисті прав людини, в їх Конвенціях та статутах відображаються основні людські потреби, встановлюються основні стандарти, без яких люди не зможуть жити гідно, це саме -рівність, людська гідність, повага, свободи та справедливості, вони визнаються однаково для всіх людей у всьому світі, права людини нероздільні, неподільні й взаємозалежні, а тому їх не можна відняти — ніколи, всі права однаково важливі, і вони доповнюють одне одного.

РЕАЛІЗАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Кравченко Марина,

студентка 4 курсу, групи 18-Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,
міжнародного та приватного права, доцент

У кожної людини в державі є права, обов'язки та свободи. Кожна країна гарантує захист прав та свобод людини.

Права людини – це свободи та можливості, що забезпечують існування людини в суспільстві.

Так у 1949 році була заснована Рада Європи – це міжнародна регіональна організація європейських держав, яка включає 47 держав-членів, 27 з яких є членами Європейського Союзу. Однією з основних завдань Ради Європи є захист прав й свобод людини. Рада Європи захищає права людини завдяки Конвенції, яка була підписана 4 листопада 1950 року десятима державами в Римі.

Україна також входить до складу країн, які підписали конвенцію. Актом міжнародного визнання України як демократичної правової держави став вступ країни 9 листопада 1995 року до Ради Європи та ратифікація Верховною Радою Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод та Протоколів до неї. Після набрання чинності Україна змінила законодавство, яке відповідало положенням, закріплених у Конвенції.

Конвенція та Протоколи до неї обіймають найважливіші аспекти, щодо захисту прав та свобод людини, а саме: право на життя, заборона катування, заборона рабства і примусової праці, право на свободу та особисту недоторканність, право на справедливий суд, свобода зібрань та об'єднань, заборона дискримінації тощо.

Відповідальність щодо дотримання прав й свобод прописаних в Конвенції покладена на парламенти, уряди та суди в кожній країні.

Для здійснення контролю за дотриманням реалізації прав й свобод людини кожної країни-учасниці Європейської Конвенції був створений – Європейський суд з прав людини.

Особа може подати скаргу до Європейського суду, щодо порушення своїх прав та свобод на державу, яка визнала та стала учасником Конвенції, або дала згоду на розгляд окремих справ. Скарга подається після того, як людина використала всі можливості оскарження в державі, в іншому

випадку вона повинна довести, що засоби захисту, які були проголошені у рішеннях суддів країни є неефективними.

Під час розгляду скарги Європейський суд з прав людини керується нормами Конвенції та не розглядає скарги щодо приватних осіб. Рішення суду є обов'язковим для всіх країн-учасниць.

Але реалізація Європейської конвенції захисту прав людини здійснюється не тільки через Європейський суд з прав людини, а й в національних судах держав, які беруть до уваги практику судових рішень Європейського суду, законодавстві, яке ухвалено парламентом.

АФРИКАНСЬКА ХАРТІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ І НАРОДІВ ЯК РЕГІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ ПРАВ ЛЮДИНИ НА АФРИКАНСЬКОМУ КОНТИНЕНТІ

Назаренко Ярослава,

студентка 2 курсу, групи 18 - Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,
міжнародного та приватного права, доцент

Африканська хартія прав людини і народів — міжнародна регіональна конвенція, що стала основою для кодифікації прав людини і народів на африканському континенті. Прийнята в 1981 р. Асамблеєю глав держав і урядів Організації Африканської Єдності (ОАЄ) та набула чинності 1986 р. після її ратифікації державами-членами. Африканська хартія прав людини і народів іменується також Банжувською хартією (за місцем прийняття — м. Банжул, Гамбія). Містить широкий спектр як соціально-економічних, так і цивільних прав, а також ряд обов'язків людини.

Цілі Хартії полягають в запровадженні міжнародних стандартів прав людини з урахуванням специфіки розвитку цих прав в країнах Африки, закріпленні особливих прав народів як важливого інструменту гарантування прав людини. У Африканській хартії прав людини і народів 1981 року підкреслюється, що «свобода, рівність, справедливість і гідність є суттєвими цілями для досягнення законних прагнень африканських народів» і вони мають спрямовуватися на «викорінення усіх форм колоніалізму в Африці, координацію і посилення їх співробітництва, зосередження зусиль на досягненні кращого життя...».

Реалізація зазначених цілей має відбуватися через історичну традицію і цінності африканських цивілізацій. Висловлено переконання, що «пра-

во на розвиток, а також громадянські і політичні права не можуть бути відокремлені від економічних, соціальних і культурних прав як у їх концептуальному, так і універсальному значенні, і що задоволення економічних, соціальних та культурних прав є гарантією для користування громадянськими і політичними правами» (преамбула). У документі подано широкий перелік громадянських, політичних, соціально-економічних та культурних прав і свобод людини, а також прав народів, чим підтверджена прихильність африканських держав принципам прав і свобод людини та народів, які містяться у деклараціях, конвенціях та інших документах ОАЄ, Руху неприєднання, ООН.

Своєрідними гарантіями зазначених прав народів є встановлені в Хартії обов'язки держав. Поряд із зобов'язаннями кожної держави-учасниці дотримувати та забезпечувати ці права, в ній виділено два особливих зобов'язання держав щодо сприяння правам народів: обов'язок вживати всіх необхідних заходів для викорінення будь-яких форм іноземної економічної експлуатації, особливо з боку міжнародних монополій, з тим, щоб народи могли одержувати всі вигоди від переваг, які надаються їм національними ресурсами (п. 5 ст. 21); обов'язок в індивідуального, або колективного порядку забезпечити народам реалізацію їх прав на розвиток (п. 2 ст. 22).

Держави—члени ОАЄ зобов'язалися визнати права, обов'язки і свободи, які містяться в Африканській хартії прав людини і народів 1981, і вжити законодавчих та інших заходів для їх здійснення (ст. 1).

З цією метою в липні 1987 створено Африканську комісію з прав людини і народів. Вона складається з 11 членів, які обираються таємним голосуванням Асамблеєю глав держав та урядів ОАЄ; при цьому кандидатами висувають найвідоміших осіб найвищої репутації (ст. 30—31).

Функції Комісії:

1. Сприяти правам людини і народів, зокрема:

а) збирати документи, організовувати вивчення і дослідження африканських проблем у сфері прав людини і народів, проводити семінари, симпозіуми і конференції, розповсюджувати інформацію, підтримувати національні і місцеві установи, які зацікавлені у правах людини і народів, висловлювати свої міркування та давати рекомендації урядам;

б) розробляти принципи і норми, спрямовані на розв'язання правових проблем, що стосуються прав людини і народів та фундамент, свобод, на яких африканські уряди можуть засновувати своє законодавство;

в) співробітничати з іншими африканськими та міжнародними установами, які зацікавлені у сприянні та захисті прав людини і народів;

2. Забезпечувати захист прав людини та народів на засадах Хартії;
3. Тлумачити всі положення Хартії на прохання держави-учасниці, інституції ОАЄ або африканські організації, яка визнана ОАЄ;
4. Здійснювати будь-які інші завдання, доручені Комісії Асамблеєю глав держав та урядів (ст. 45).

Африканська хартія прав людини і народів 1981 є першим на африканському континенті регіональним документом, де відображено як загальнолюдські цінності щодо захисту прав і свобод людини у сучасному суспільстві, так і цінності захисту людини, властиві африканським спільнотам, що мають зберігатися і розвиватися. Хартія є також першим міжнародним правовим документом, в якому сформульована система правових норм, що визначає перелік прав народів і встановлює правовий зв'язок між правами народів і державами—учасницями Хартії (механізм здійснення прав людини і народів). Значення документа полягає в тому, що він сприяє утвердженню прав народів як категорії міжнародного співтовариства шляхом закріплення їх у міжнародному праві.

ОСНОВНІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЩО РЕГЛАМЕНТУЮТЬ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ У ІСЛАМСЬКИХ КРАЇНАХ

Печенюк Варвара,

студентка 4-го курсу, групи 18-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,

міжнародного та приватного права, доцент

Для загального розгляду міжнародного ісламського права, яке має назву сийар, а саме його основоположних джерел, потрібно виділити основні та національні джерела ісламського (мусульманського) права. Одним із особливостей є походження мусульманського права. На відміну від інших правових систем, даний вид є божественним витоком, яке дароване словами Аллаха через Пророка Мухаммеда. Основоположними джерелами являються Коран та Сунни. Данні джерела мають свої основні принципи поведінки мусульманина. Ісламські юристи, до речі, не вважають, що Коран є книгою права та мусульманським кодексом права. Тобто дане джерело більш являє собою як звичаєве право. А через те, можна вважати що ці джерела, більш виходять як ідеї обов'язків людини перед Аллахом, а не з ідеї її прав і свобод.

Тож, можна зробити висновок, що у структурі ісламського права можна виділити низку норм, що регулюють основні сфери життя мусульманина, а саме: відносини правовірних з Аллахом, між державою або релігійними стосунками та людськими взаємовідносинами.

На відміну від романо-германською системи права, у мусульманському праві приватне право має назву «право особистого статусу». Таке право містить норми щодо регулювання питання про шлюб, розлучення, зобов'язання відносини батьків і дітей, питання матеріального забезпечення родини, спадкування та інше.

До сфери публічного права можна віднести так звані «владні норми». Такі норми представлені конституційним, військовим, трудовим та деліктним правом, а також ісламським міжнародним правом.

Ісламське міжнародне право охоплює і приватне, і публічне право. Воно регулює відносини між ісламськими та неісламськими країнами, а також окремо мусульман та не мусульман. В ісламі світ поділяється на декілька груп держав: Дар аль-іслам (Світ ісламу), куди входить уся територія ісламських держав, на яку поширюється юрисдикція ісламського права; Дар аль-харб (Світ війни), куди входять території неісламських держав, з якими ісламські держави знаходяться у стані війни; Дар Аль-Агд (Світ договору), куди входить територія, над якою мусульмани не установили свого контролю, але мають домовленості. Ісламське міжнародне право є динамічною галуззю права, що намагається пристосовуватися до сучасних реалій світового співтовариства, зокрема в питаннях участі ісламських держав у міжнародних організаціях, укладання міжнародних договорів і конвенцій, а також у питанні прав і свобод людини.

В ісламській правовій доктрині права та свободи людини мають божественне походження і засновані на релігійних нормах, виражених у Корані та Сунні. У мусульманському праві права людини розглядаються як права ісламської громади в цілому, а не як права індивідуума, і поділяються в залежності від релігійної приналежності на сфери прав мусульман і прав немусульман із домінуванням прав перших.

В ісламській концепції прав людини виділяють такі найбільш важливі принципи як свобода, що заснована на дозволі того, що не заборонено ісламом; гідність, що визначає виключне місце людини серед усіх творінь Аллаха; рівність мусульман незалежно від кольору шкіри, мови, національного походження; справедливість, яка повинна бути покладена в основу міжособистісних відносин і вирішення спорів між індивідами.

Серед різноманітних класифікацій прав і свобод людини в ісламському праві найбільш розповсюдженою є поділ їх на ті, які належать Аллаху; ті,

які надані індивідам; змішані, що відповідають божественним та індивідуальним інтересам. Таке своєрідне розуміння прав людини, що суттєво відрізняється від західної концепції прав людини, знайшло своє відображення в регіональних актах, прийнятих Організацією Ісламської Конференції (з 2011 р. – Організація ісламського співробітництва), зокрема Загальна ісламська декларація прав людини (1981 р.), Каїрська декларація з прав людини в ісламі (1990 р.), Арабська хартія прав людини (1994 р.). У той же час Загальна декларація прав людини, прийнята ООН 10 грудня 1948 р., з певними застереженнями отримала підтримку в тих ісламських державах, які приймали участь у розробці Статуту ООН у м. Сан-Франциско у 1945 р. (Єгипет, Ірак, Іран, Ліван, Саудівська Аравія, Сирія, Індонезія, Туреччина).

ОСНОВНІ МІЖНАРОДНІ АКТИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ У АМЕРИКАНСЬКОМУ РЕГІОНІ

Рзаєв Алахверді,

студент 4 курсу, групи 18-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О.М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,

міжнародного та приватного права, доцент

Питання інтеграції правових систем американських держав має давню історію. Його коріння сягає початку 19 століття, коли Симон Болівар запропонував Панамському конгресу в 1826 році створити Союз латиноамериканських держав, по суті, регіональну міжурядову організацію.

Незважаючи на реальний провал першої спроби створити регіональну міжурядову організацію в Латинській Америці, між країнами американського континенту почалося більш тісне співробітництво з різних питань. Пізніше, в 1890 р., на Першій конференції американських держав у Вашингтоні було створено Міжнародний союз американських республік і Торгове бюро американських республік. Потім до 1938 року регулярно відбувалися міжнародні конференції американських штатів.

30 квітня 1948 року в Боготі (Колумбія) з нагоди Міжамериканської конференції ІС Панамериканський союз був перетворений на нову регіональну міжурядову організацію — ОАД (Організація американських держав), статут якої підписали 21 держава. Генеральний директор Панамериканського союзу А. Л. Камарго став першим генеральним секретарем ОАД.

На даний момент 35 країн ратифікували Хартію 277 ОАД і є її членами, резиденція ОАД знаходиться у Вашингтоні (США). У результаті всі аме-

риканські держави-члени ОАД, а також 66 країн і ЄС сьогодні мають статус спостерігача ОАД.

Міжамериканська система захисту прав людини зародилася і розвивається в рамках ОАД. Система захисту прав людини, що функціонує в рамках ОАД, має ряд особливостей у порівнянні з іншими регіональними правозахисними системами. В основі міжамериканської системи прав людини лежать чотири документи: Статут Організації американських держав 1948 року, Американська декларація прав і відповідальності 1948 року, Американська конвенція з прав людини 1969 року та Додатковий протокол Сан-Сальвадора до Конвенції Сполучених Штатів про права людини. Люди в сфері економіки, соціальні та культурні права в 1988 році. У той час як перший документ містить декілька положень щодо захисту прав людини, інші три повністю віддають права і свободи людини.

Статут ОАД стверджує, що солідарність американських держав призводить до необхідності їхньої політичної організації на основі ефективного впровадження представницької демократії. Тому Хартія ОАГ зосереджується на сферах, які сприяють правам людини: демократії, економічним правам, праву на освіту та рівності. Він містить декілька прямих посилань на права людини. У преамбулі зазначено, що справжній сенс американської солідарності та добросусідства полягає у зміцненні режиму індивідуальної свободи та соціальної справедливості на основі поваги до основних прав людини на континенті в рамках демократичних інститутів. У мистецтві. З (I) Хартії ОАД стверджує, що американські штати проголошують основні права людини незалежно від раси, національного походження, релігії чи статі та мистецтва. 17 Статуту говорить, що кожна держава має право на вільний і незалежний розвиток свого культурного, політичного та економічного життя, але при цьому вільному розвитку держава повинна поважати права особистості та принципи загальної моралі. Статут ОАГ також передбачає створення Міжамериканської комісії з прав людини, яка спеціально спрямована на захист і заохочення прав людини. Однак він не пояснює поняття «основні права людини», а також не передбачає механізму сприяння повазі цих прав. Вважається, що дотримання цих принципів є основою духовної єдності Америки.

2 травня 1948 року, за сім місяців до прийняття Загальної декларації прав людини ООН, американські штати оприлюднили Декларацію прав і обов'язків людини, що складалася з 38 осіб, і надали детальний перелік прав і свобод, визнаних на континенті. Американська декларація є першим міжнародним документом, в якому проголошуються фундаментальні

політичні, громадянські, економічні, соціальні та культурні права: на освіту, працю та справедливу заробітну плату, соціальне забезпечення, вибори та участь у державному управлінні, асоціації та податки, власність, належний процес. тощо

У преамбулі декларації наголошується, що права людини залежать не від національності держави, а від особистості як особи, і що міжнародний захист прав людини має бути основним вектором у розвитку американського права.

Це також є в мистецтві. 28 Декларація містить загальне застереження, що права кожної людини обмежуються правами інших, безпекою всіх і вимогами загального блага в демократичному суспільстві. Це твердження має на меті, з одного боку, виключити можливість зловживання законом, а з іншого – залишає можливість більш розширеного тлумачення цього положення.

Проте, поряд із досить розширеним переліком прав і свобод, Американська декларація проголошує десять обов'язків людини, включаючи відповідальність суспільства в цілому, дітей і батьків; пройти навчання; поважати закон; служити суспільству і нації, платити податки; утримуватися від політичної діяльності за кордоном; Обов'язок працювати тощо.

З прийняттям та набуттям чинності конвенції завершився тридцятирічний процес створення регіональної системи захисту прав людини в рамках ОАД.

МІЖАМЕРИКАНСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА, ПРАКТИКА У СПРАВАХ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ЗАХИСТОМ ПРАВ ЛЮДИНИ

Середа Анастасія,

студентка 4 курсу, групи 18 - Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,

міжнародного та приватного права, доцент

Міжамериканський суд з прав людини (Corte Interamericana de Derechos Humanos) є разом з Міжамериканською комісією з прав людини одним із двох органів, які створили механізм контролю за виконанням зобов'язань держав-членів Конвенція про права людини (Пакт Сан-Хосе 1969 року), яка була створена в 1978 році. Функції цих органів значною

мірою запозичені з Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Суд існує з 1979 року. Офіційними мовами суду є дві мови – іспанська та англійська. Суд розташований у Сан-Хосе, Коста-Ріка.

Міжамериканський суд з прав людини розглядає спори, які зазнали аналогічних розглядів у Міжамериканській комісії з прав людини. Перше рішення було прийнято в 1988 році Міжамериканським судом; до середини 1990-х років було менше десяти рішень.

Міжамериканський суд з прав людини (разом із вищезгаданою комісією) працює в рамках Організації американських держав (ОАД).

Будь-яка особа, група людей чи неурядова організація також може поскаржитися до цієї установи. У цьому випадку держави-учасниці Американської конвенції 1969 р. зобов'язані визнати юрисдикцію суду, тлумачити та застосовувати положення Конвенції щодо виявлення порушень прав і свобод людини, які перебувають під її захистом.

Суд вирішує питання щодо:

- виправлення ситуації,
- відновлення порушених прав і свобод
- виплата компенсації.

Суд також має право на прохання держав-членів ОАД консультувати їх щодо тлумачення Конвенції 1969 року та інших договорів з прав людини в Сполучених Штатах.

До складу суду входять сім суддів - громадян Організації американських держав (ОАГ). Держави-учасниці ОАГ (крім Антигуа і Барбуди, Багамських островів, Белізу, Гайани, Канади, Перу, Сент-Вінсента і Гренадин, Сент-Кітс і Невіс, Сент-Люсія та США) визнають юрисдикцію суду. Судді діють самостійно, а не як представники своєї держави. Двоє громадян однієї держави не можуть бути в суді. Строк повноважень становить шість років. Судді зі свого складу обирають голову та заступника голови суду.

Розгляд практики Міжамериканського суду з прав людини щодо застосування міжнародного гуманітарного права зазвичай починається, на мою думку, зі справи Лас-Пальмераса. Цей випадок не був поодиноким і не міг розглядатися як такий, оскільки йому передувала низка справ у Суді щодо можливості одночасного застосування Конвенції Організації Об'єднаних Націй про права дитини 1989 року та деякі міжамериканські конвенції з прав людини. Після розслідування щодо позасудових страт принаймні шести осіб колумбійською поліцією, Міжамериканська комісія передала справу до Суду в липні 1998 року і вимагала від Колумбії нести відповідальність за порушення «права на життя згідно зі статтею 4 Конвенції та статтю 3 разом із чотирма Женевськими конвенціями 1949 року».

Таким чином, досвід міжамериканської системи, безсумнівно, корисний для розуміння деяких загальних проблем застосування міжнародного гуманітарного права через механізм нагляду за правами людини. У ньому зазначається, що навіть за найоптимістичніших підходів до цього питання та широго бажання забезпечити захист прав людини в будь-яких ситуаціях особливий характер судових і квазісудових органів з прав людини допускає відповідальність держави лише в рамках міжнародного договору.

ПРАВОВИЙ СТАТУС АДВОКАТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СУДІ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Хральченко Анастасія,

студентка 4 курсу, групи 18 – Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,
міжнародного та приватного права, доцент

Основною формою діяльності адвоката в Європейському суді з прав людини є представлення інтересів заявника на всіх етапах підготовки та розгляду справи. Існує спеціальне правило, що стосується представлення інтересів держав-учасниць Конвенції. Інтереси держави можуть представляти тільки спеціально уповноважені особи, у яких можуть бути помічники - адвокати та радники.

Правило 36 Регламенту ЄСПЛ дає адвокату право подати первісну скаргу від імені заявника. Після повідомлення держави-відповідача про отримання скарги Голова Палати може видати розпорядження, що представляє заявника. У виняткових випадках Президент, якщо він вважає, що призначений адвокат не відповідає вимогам Європейського суду, може на будь-якій стадії розгляду розпорядитися, щоб такий адвокат більше не представляв заявника, і рекомендувати останньому знайти іншого адвоката.

Правила процедури Європейського суду з прав людини встановлюють певні вимоги до адвоката, який здійснює представництво в Міжнародному суді. Заявник може бути представлений або професійним адвокатом, допущеним до практики або адвокатом, який постійно проживає на території однієї з держав, або іншою особою, затвердженою Головою Палати суду. Однак необов'язково, щоб цей адвокат був адвокатом держави, в якій проживає заявник.

Офіційними мовами Європейського суду з прав людини є англійська та французька. Знання іноземної мови є необхідною умовою для участі в справі. Однак з дозволу спікера Палати може використовуватися інша мова.

Адвокат, який представляє заявника в Європейському суді з прав людини, повинен дотримуватися основних моральних принципів адвокатської діяльності, які закріплені в загальних принципах адвокатської етики, затверджених Правлінням Міжнародної асоціації адвокатів в 1995 році. Ці принципи визначають загальноприйняті професійні стандарти звернення та діяльності адвоката в будь-якій країні світу. Серед них можна виділити основні:

1) сумлінність і обов'язковість. Відповідно до пункту 3 Генеральних принципів етики для адвокатів: «адвокати повинні поважати будь-яке зобов'язання, дане при виконанні своїх професійних обов'язків, до тих пір, поки це зобов'язання не буде виконано або скасовано»;

2) конфіденційність і почуття відповідальності. Відповідно до пункту 5 Генеральних принципів: «адвокати завжди повинні дотримуватися конфіденційності колишніх і нинішніх клієнтів, за винятком випадків, передбачених законом»;

3) порядність у відносинах з довірительом (передбачено пунктом 9 Генеральних принципів): «адвокати повинні висловлювати своїм клієнтам неупереджену думку про ймовірний результат їх справи і не створювати умов для непотрібної роботи, оплачуваної клієнтом»;

4) професіоналізм. «Адвокати повинні докладати всіх зусиль для компетентного і невідкладного виконання своєї роботи і не повинні приймати доручення, якщо вони не впевнені в її кваліфікованому виконанні» (пункт 10 Генеральних принципів).

Важливими показниками діяльності адвоката по представництву в Європейському суді з прав людини є професіоналізм, законність, етична досконалість, порядність, гуманність. Юрист завжди повинен удосконалювати свої знання, удосконалювати свій досвід.

При здійсненні своєї професійної діяльності адвокат повинен захищати права і законні інтереси заявника, тобто в даному випадку ті, які передбачені Конвенцією та європейськими стандартами в галузі прав людини. Адвокат не має права долучати або надавати підроблені документи, фальсифіковані докази, впливати на свідків або експертів з метою дачі неправдивих свідчень на користь клієнта.

З моменту оголошення адвоката представником заявника в ЄСПЛ будь-який контакт з судом здійснюється тільки адвокатом, і всі його дії породжують права, обов'язки і відповідальність як для заявника, так і для нього особисто. Адвокат зобов'язаний використовувати всі засоби представництва в ЄСПЛ, щоб обґрунтувати тези, висловлені на користь заявника, які підтверджують порушення прав заявника.

Як правило, адвокати спеціалізуються в одній або подібних областях правосуддя. Але знання адвокатури в Європейському суді з прав людини дозволяє вам вийти на міжнародний рівень у своїй професії і на високому рівні забезпечити захист прав людини. Не кожен початківець або навіть досвідчений адвокат може би представляти інтереси в Європейському суді з прав людини. Це пов'язано з низкою обставин, серед яких можна виділити наступні. По-перше, до такого адвоката пред'являються високі вимоги (наприклад, знання іноземних мов).; по-друге, необхідність всебічного вивчення значного числа міжнародних документів вимагає додаткового часу і енергії.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЖІНОК

Шмагайло Анастасія,

студентка 4 курсу, групи 18-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Стець О. М., д.ю.н.,

завідувач кафедри конституційного,
міжнародного та приватного права, доцент

Права жінок є невід'ємною частиною прав людини, але і досі вони не здійснюються повним чином, а в деяких країнах не реалізуються взагалі, що є досить великою проблемою.

Особливим поштовхом для розвитку та становлення інституту захисту прав людини стало міжнародне співробітництво після Другої світової війни. Створення Організації Об'єднаних націй та прийняття її Статуту сприяло початку нового етапу у сфері прав жінок. Основою захисту прав жінок є принцип рівноправності чоловіків і жінок. Він закріплений у Статуті ООН як обов'язок поважати права незалежно від статі, він полягає в забороні будь-якої дискримінації за статевою ознакою. Гендерна рівність передбачає суспільство, в якому і жінки, і чоловіки володіють рівними можливостями, правами та обов'язками в усіх сферах життя. Рівність між жінками та чоловіками – це коли представники обох статей можуть на рівних мати доступ до освіти і охорони здоров'я, управління і влади, мають рівні можливості досягти фінансової незалежності, працюючи на когось або керуючи власним бізнесом, реалізації своїх особистісних та професійних потреб та інтересів. Критичним аспектом у досягненні гендерної рівності є наділення жінок повноваженнями і більш широкими можливостями в різних сферах розвитку суспільства, а також залучення чоловіків до процесу досягнення гендерної рівності.

Найважливішими складовими міжнародного механізму захисту прав жінок є: 1) міжнародні документи (конвенції, декларації, договори); 2) міжнародні організації та їх органи; 3) практика застосування міжнародних документів; 4) міжнародний контроль і процедури розгляду суперечок. Про міжнародний механізм захисту прав жінок можна говорити як на універсальному рівні, перш за все, в системі ООН, так і на регіональному, стосовно до міжнародних організацій Європи, Америки і Африки.

Органами ООН ухвалено ряд міжнародних документів, що стосуються прав жінок. До них входять, зокрема, Конвенція про політичні права жінок, Конвенція про згоду на вступ до шлюбу, мінімальний шлюбний вік і реєстрацію шлюбів, Декларація про захист жінок і дітей в надзвичайних обставинах і в період збройних конфліктів. Основним міжнародно-правовим актом з питання захисту прав жінок є Конвенція ООН 1979 року про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. Конвенція внесла істотні корективи в трактування прав людини. Важливе значення для боротьби з дискримінацією жінок мають Європейська соціальна хартія та Переглянута соціальна хартія. Обидві Хартії закріплюють протиправність дискримінації. В Хартії сказано, що на держави покладено обов'язок ліквідувати всі форми дискримінації в сфері праці і зайнятості. Міжнародна практика застосування Хартій спрямована на захист гендерної рівності.

Визнаючи всі основні міжнародно-правові акти, що стосуються забезпечення недискримінації жінок держави Європейського Союзу зробили значний крок вперед у розробці єдиної, гендерної за своєю сукупністю, правової політики.

Незважаючи на наявність значної кількості нормативно-правових актів, дискримінація залишається однією з найскладніших проблем сучасного світу, яка має глобальний характер, оскільки існує у всіх країнах світу та зачіпає широкі верстви населення. Завдяки міжнародній співпраці і руху за права жінок вдалося досягнути успіхів в ліквідації дискримінації за ознакою статі. Проте, проблема нерівності жінок у сучасному світі залишається і сьогодні.

СЕКЦІЯ 3

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ГРОМАДЯН У КРИМІНАЛЬНІЙ СФЕРІ

КОНЦЕПЦІЯ ТА СУТНІСТЬ ТЕОРІЇ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ

Волкова Дар'я,

студентка 3 курсу, групи 19-Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»
Науковий керівник:

Бобошко О. М., старший викладач
кафедри кримінально-правових дисциплін

Кримінально-правовий аналіз діянь, що виражаються у формі наміру чи необережності, що порушують норми кримінального законодавства, полягає у ототожненні відповідності між приватними ознаками протиправної поведінки індивіда та загальними ознаками, встановленими в нормах кримінального закону, є загальне визначення значення – кваліфікація злочинів.

Наукове визначення поняття «кваліфікація» у радянській кримінально-правовій науці ще в середині ХХ століття сформулював А.А. Герцензон, у своїх працях розглядаючи кваліфікацію злочинів як «встановлення відповідності конкретного діяння ознак того чи іншого злочину, передбаченого кримінальним законом». Зачеplене досліджуване поняття тотожності «кваліфікація», на сьогоднішній день розділяється більшістю сучасних вчених-теоретиків, проте воно не повною мірою відображає всю глибину поняття, що досліджується.

Але, найбільший внесок у кримінально-правову науку, щодо розробки проблем загальної теорії кваліфікації злочинів належить професору В. М. Кудрявцеву, який наголошував, що «кваліфікація злочинів – це встановлення та юридичне закріплення точної відповідності між ознаками вчиненого діяння та ознаками складу злочину, передбаченого кримінально-правовою нормою». Свого часу вчений вказував, що «таке визначення кваліфікації характеризує її як правове явище, проте процес кваліфікації має й інші аспекти, серед яких найважливішими, на думку вченого, є психологічний та логічний».

Більш розширене визначення поняття кваліфікації надав Н. І. Коржанський, зазначивши, що «глибинною ознакою кваліфікації злочинів є встановлення всіх ознак певних злочинів та додатково ще однієї

ознаки цього певного, конкретного діяння та складу злочину, що його передбачає. Кваліфікація злочинів, на думку вченого, це кримінально-правова оцінка вчиненого діяння, вибір та застосування до нього тієї кримінально-правової норми, яка найбільш повно описує його ознаки».

Давати оцінку кримінально-караному діянню, тобто кваліфікувати якесь діяння, на думку Р. А. Сабітова, «означає віднести його до певного виду правопорушень чи позитивних вчинків, охарактеризувати його як правомірне чи неправомірне».

Узагальнюючи позиції, які висловлюють вчені-теоретики у навчальній літературі та інших юридичних джерелах, приходимо до однозначного висновку про те, що поняття «кваліфікація» інтерпретується у двох основних напрямках:

- для позначення певного процесу діяльності відповідних суб'єктів з оцінки та встановлення юридичної природи вчиненого діяння, відповідності між фактичними та юридичними ознаками посягання;

- для встановлення результату такої діяльності, що полягає у визначенні кримінально-правової норми (статті, частини статті) кримінального закону, які передбачають відповідальність за вчинене. Крім того, певні дослідники під кваліфікацією розуміють не лише юридичну, а й соціально-політичну оцінку вчиненого.

Кваліфікація - «це уявний процес, тобто розумова, інтелектуальна діяльність, яка відбувається у свідомості людини і пов'язана з вирішенням конкретного завдання. При цьому кваліфікація «є певною операцією, яка проводиться за відповідними правилами логіки». При кваліфікації злочинів слід послідовно здійснювати ряд етапів розумового процесу. Спочатку «вирішується питання, чи взагалі розглядається випадок (поведінка особи) до групи діянь, передбачених кримінальним законом, чи є іншим видом правопорушення».

Як справедливо наголошується в юридичній літературі, «основною кваліфікації завжди є склад злочину, і для кваліфікації мають значення не всі ознаки конкретного діяння, а лише ті з них, які визначають його кримінально-правовий зміст, тобто ознаки елементів складу злочину». Але перелік ознак, кваліфікуючих діяння, які необхідні для правильної кваліфікації, вичерпний і має у законі ряд обмежень.

Вважаємо за доцільне, акцентувати увагу на те, що «у конкретному складі злочину немає першочергових та другорядних ознак. Будь-яка ознака елемента конкретного складу злочину однаково необхідна для вирішення питання про притягнення особи до кримінальної відповідальності».

На справедливу думку вчених-кримінологів, «кваліфікація злочину – це досить динамічний процес, який на різних етапах кримінального судочинства має певні особливості та специфіку, при цьому суб'єкти кваліфікації йдуть від незнання до повного знання». Так, «при порушенні кримінальної справи досить часто є лише мінімальний обсяг відомостей про вчинене». У процесі попереднього слідства, «кількість та обсяг (якість) фактів збільшується, і на момент завершення розслідування справи відповідний суб'єкт кваліфікації повинен мати всі істотні та необхідні дані про вчинене діяння». Отже, кваліфікація здійснюється шляхом співставлення юридично важливих об'єктивних і суб'єктивних ознак, які входять у склад конкретно вчиненого кримінального правопорушення.

Кваліфікацію злочинів «здійснюють відповідні суб'єкти – представники органів державної влади, до повноважень яких належить досудове розслідування та судовий розгляд відповідної кримінальної справи». Кваліфікація також мала свій розвиток і в кримінальному праві зарубіжних держав у дослідженнях багатьох відомих іноземних вчених.

На підставі проведеного дослідження зазначимо, що за своєю суттю кваліфікація злочину – це кримінально-правова оцінка негативної поведінки (діяння/кримінального правопорушення) індивіда шляхом встановлення кримінально-правових, значущих ознак, а також визначення кримінально-правової норми, що підлягає застосуванню, та встановлення відповідності (тотожності) або ідентичності) ознак скоєного діяння конкретному складу злочину, передбаченому нормами кримінального законодавства України, за відсутності будь-яких фактів, що виключають злочинність діяння.

ДЖЕРЕЛА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ФРН

Волкова Дар'я,

студентка 3 курсу, групи 19-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Погорілецька А. В., старший викладач

кафедри кримінально-правових дисциплін

Кримінальне право окремої держави має свої особливості, які зумовлені формою держави, національно-історичним розвитком, релігійним світоглядом, рівнем правової культури.

Різноманітність правових систем, зокрема галузі кримінально-правового регулювання, дає змогу встановити тенденції становлення кримінального права в окремих державах, визначити основні джерела кримі-

нального права, виявити наслідки міжнародної співпраці та її вплив на формування кримінальної політики держав. Нині спостерігається тенденція зближення правових систем, внаслідок чого деякі джерела кримінального права однієї правової системи використовуються в інших правових системах.

Система німецького кримінального права, через численність її джерел, – складна, багаторівнева. У юридичній літературі згадуються:

- Загальне кримінальне право (Allgemeines Strafrecht);
- Основне кримінальне право (Hauptstrafrecht та Kernstrafrecht);
- Додаткове кримінальне право (Nebenstrafrecht);
- Кримінальне право земель (Landesstrafrecht);
- Військово-кримінальне право (Wehrstrafrecht);
- Молодіжне кримінальне право (Jugendstrafrecht);
- Міжнародне кримінальне право (Völkerstrafrecht);
- Кримінальне право наркотиків (Betäubungsmittelstrafrecht);
- Економічне кримінальне право (Wirtschaftsstrafrecht);
- Податкове кримінальне право (Steuerstrafrecht) та ін.

Найбільш поширеною в німецькій кримінально-правовій доктрині, що відображає законодавчу практику, є класифікація, заснована на систематизації кримінально-правового матеріалу з урахуванням характеру та сили його джерел. З цієї підстави можна виділити три основні структурні елементи кримінального права ФРН, що тісно пов'язані між собою:

- Основне кримінальне право (Hauptstrafrecht, Kernstrafrecht);
- Додаткове кримінальне право (Nebenstrafrecht);
- Кримінальне право земель (Landesstrafrecht).

Основним кримінальним правом у німецькій кримінально-правовій доктрині називається сукупність норм, включених до StGB - Кримінального кодексу. StGB як джерело основного кримінального права характерний тим, що в ньому сформульовані основні положення, що стосуються Загальної частини кримінального права та традиційних складів злочинів. Т. Фішер визначає StGB як основний закон кримінального права, численні кримінально-правові поняття якого використовуються в інших законах, що містять кримінально-правові норми. У цьому сенсі StGB є системотворчим елементом кримінального законодавства, навколо якого у взаємозв'язку з яким функціонують кримінально-правові розпорядження, які у інших законах.

Поряд із основним кримінальним правом у Німеччині функціонує додаткове (паралельне, супутнє) кримінальне право та відповідне йому законодавство. Термін «додаткове кримінальне право» («Nebenstrafrecht») у німецькому праві позначає величезний пласт кримінально-правових норм, які у

StGB, а інших численних законах ФРН. Ці закони, за рідкісним винятком, містять норми, що регулюють не кримінально-правові, а публічно-правові чи цивільно-правові відносини, водночас з метою охорони відповідних відносин у них сформульовані спеціальні склади злочинів у галузі економіки, охорони здоров'я, оборони, екології, провадження продовольчих товарів і т. д.

Додаткове кримінальне право є також своєрідним експериментальним майданчиком для впровадження нових форм кримінально-правової боротьби зі злочинністю. Прикладом може бути боротьба із вживанням наркотиків і пов'язаної з ним організованою злочинністю. StGB та додаткове кримінальне право у цій частині розвивають та доповнюють один одного. У сфері додаткового кримінального права про наркотики виникають власні кримінально-правові теорії: перевагу попередження всіх різновидів наркотизму; про нові форми переслідування цього виключно небезпечного для суспільства явища; про прийняття з боку держави суворіших, ніж для звичайної злочинності, заходів безпеки тощо.

Таким чином, можна дійти висновку, що система кримінального права ФРН сконструйована так, що дає законодавцю можливість здійснювати кримінально-правове регулювання окремих сфер суспільного життя за допомогою норм, включених до численних законодавчих актів. Німецьке кримінальне право, як показує аналіз його джерел, не тяжіє у своєму розвитку до повної кодифікації. При цьому кримінально-правові норми, включені у механізм правового регулювання окремих, найістотніших сфер життя, більш життєздатні, так як діючи в комплексі з нормами інших галузей права, вони безпосередньо впливають на правопорядок, підкреслюючи, з одного боку, значимість сфери діяльності, що регулюється, з іншого – інформують суб'єктів відповідних правовідносин про можливі кримінально-правові наслідки невиконання (порушення) вимог спеціального закону.

ПОНЯТТЯ ЗЛОЧИННОГО ДІЯННЯ, ВИНА Й ОСУДНІСТЬ

Ганський Владислав,

студент 3 курсу, групи 19-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Погорілецька А. В., старший викладач

кафедри кримінально-правових дисциплін

Кожна поведінка в об'єктивній стороні злочину має свій ступінь і характер суспільної небезпеки. У зарубіжних країнах дослідження окремих характеристик злочинців переважно зосереджені у працях Ф. Бель-

гуль, Х. Вейхофен, Д. Гольштейн, А. Дершовіц, Г. Єшек, К. Кенія, Т. Крофтс, В. Лафейв, Д. Мейхер та ін.

У іноземному кримінальному законодавстві вчинення та участь у кримінальних діяннях зазвичай визнаються двома способами:

1) в рамках обмежених або спеціально обмежених ознак окремих кримінальних угруповань;

2) в рамках самостійного кримінального складу.

В деяких країнах відповідальність за всі суспільно небезпечні діяння, пов'язані зі створенням та участю злочинних організацій, передбачена у відповідних положеннях, наприклад, кримінальний закон забороняє участь в організованих злочинних групах відносно до ст. 98А Кримінального кодексу Нової Зеландії та участь у злочинній організації Стаття 260 Швейцарії. Кілька статей передбачають кримінальну відповідальність за вчинення та участь у злочинних діяннях. Наприклад, кримінальне законодавство Квінсленду (Австралія), Кіпру та Тринідаду і Тобаго використовує цей метод кримінальної заборони. У цьому випадку кожне окреме суспільно небезпечне діяння пов'язане зі створенням та участю в банді виокремлено в окрему статтю.

Кримінальний кодекс Кіпру передбачає два види кримінальної відповідальності: участь у злочинній організації (ст. 63А) та участь у злочині, вчиненому злочинною організацією (ст. 63В). Яскравим прикладом такого варіанту у криміналізації є польський досвід. У першій частині ст. 284 Кримінального кодексу Молдови передбачено кримінальну відповідальність за створення або керівництво злочинною організацією, а також ч. 2 цієї статті – створення злочинної організації чи організованої злочинної групи чи її керівника для вчинення одного або кількох терористичних злочинів. Кілька статей передбачають кримінальну відповідальність за вчинення окремих злочинних дій та участь у них.

У ст. 416 Кримінального кодексу Італії криміналізовано створення злочинної організації та участь у ній, а у ст. 416 – схожі діяння по відношенню до мафіозного співтовариства б) одному злочинному об'єднанню відповідає декілька статей. Цей варіант конструювання досліджуваних кримінально-правових заборон значно поширений у світі і застосовується, наприклад, у кримінальному законодавстві Австралії, Алжиру, Грузії, Естонії, Канади. Так, у ст. 255 Пенітенціарного кодексу Естонії встановлено кримінальну відповідальність за приналежність до злочинного співтовариства, а у ст. 256 цього кодексу за створення злочинного співтовариства, керівництво ним або вербування в нього членів.

Так, у Кримінальному кодексі Білорусії кримінальна відповідальність за створення банди або керівництво бандою, або участь у банді або у вчинених нею нападах встановлено у ч. 1 ст. 286 цього кодексу. Водночас у ч. 1 ст. 287 даного кодексу криміналізовано створення незаконного збройного формування за відсутності ознак статті 286 цього Кодексу, керівництво таким формуванням та участь у ньому. Аналогічні правові заборони для учасників банд і незаконних воєнізованих формувань містяться у кримінальному законодавстві Молдови.

Конструйований підхід існує у кримінальному законодавстві Албанії, Болгарії, Вірменії, Казахстану, Киргизії, Іспанії, Росії, Туркменістану, Франції. Наприклад, у ч. 1 ст. 223 КК Вірменії встановлено кримінальну відповідальність за створення злочинного співтовариства або керівництво злочинним співтовариством.

Наприклад, у ч. 1 ст. 224 КК Латвії міститься кримінально-правова заборона на об'єднання більше двох осіб в організовану озброєну зброєю групу (банду) з метою вчинення злочину, а у ч. 2 цієї статті – за участь у вчинюваних бандою злочинах або керівництво ними.

Таким чином, у кримінальному законодавстві зарубіжних країн діяльність учасників злочинних діянь криміналізується зазвичай в двох варіантах: в межах кваліфікуючих чи особливо кваліфікуючих ознак певних складів злочинів та в межах самостійних складів злочинів. У світі найбільшого поширення набули моделі криміналізації створення злочинних діянь та участі в межах самостійних злочинів, комбінації яких залежать від кількості злочинних діянь.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В СИСТЕМІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Голуб Єгор,

студент 4 курсу, групи 18-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник :

Павліченко Є. В., к.ю.н., доцент

кафедри кримінально-правових дисциплін

На даний час українська держава знаходиться на шляху демократичного розвитку. Верховна Рада України ратифікувала «Європейську концепцію з прав людини» зі змінами та доповненнями Протоколами № 11 та № 14, що вступили в дію у 2010 р., запровадження якої було здійснено у Римі 1950 р. англійською та французькими мовами та наразі зберігається в ар-

хиві Ради Європи. Окрім того в Україні запроваджено Положення Конституції України, що прийняте на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. В Україні діє Кримінальний Кодекс у редакції від 2021 р.

Уряди країн, що підписали Концепцію з прав людини, є членами Ради Європи, вони приймають до уваги Загальну декларацію прав людини, що продекларована Генеральною Асамблеєю Організацією Об'єднаних Націй у 1948 р. Дана Декларація має на меті забезпечити загальне та ефективне визнання визначених у ній прав, враховуючи, що досягнення єдності між усіма учасниками може бути забезпечено на захисті прав та свобод людини.

Виходячи з того, що Україна ратифікувала «Європейську концепцію про захист прав та основних свобод людини» та «Загальну декларацію прав людини» в Конституції України на законодавчій основі проголошені права та свободи людини, воно є необхідними та історично закономірними.

Так, у розділі 2 Конституції України «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина» звертається увага на те, що права та свободи є непорушними, гарантуються державою та не можуть бути скасовані.

У відповідності із Конституцією України кожна людина має право на життя (ч.1 ст. 27), на свободу та особну недоторканість (ч.1 ст. 29), на недоторканість житла (ст.30), на повернення матеріальної та моральної шкоди (ст. 56), на захист (ст. 129), на відмову від надання свідчень відносно себе та членів сім'ї й близьких родичів (ст. 63), право знати свої права та обов'язки (ст. 57). Окрім того, Конституцією закріплені принципи презумпції невинуватості (ст. 62, 129 та ін.), законності (ст. 129), гласності судового процесу (ст. 129). Конституція також гарантує охорону честі та гідності особи (ст. 3, 28, ін.), вільне оскарження рішення суду (ст. 29 та 129).

Намагання у відповідності із Основним Законом розвивати та закріплювати демократичну державу неможливо реалізувати без становлення в суспільній свідомості та соціальній практиці не відчуженості прав і свобод людини, нормативного закріплення інших гарантій.

Державним органам необхідно проявляти активність у забезпечення прав людини, у створенні матеріальних, організаційних, соціальних, політичних та інших умов для найбільш повного використання людиною своїх прав і свобод.

Реальний захист прав людини відноситься до найгостріших проблем української дійсності, оскільки створення системи гарантій не забезпечує автоматичну реалізацію прав і свобод людини, тому на даний час актуальним залишається питання створення механізму захисту прав людини та

громадянина, як системи засобів і факторів, що створюють необхідні умови забезпечення уваги прав і свобод людини.

Найбільша кількість проблем виникає при реалізації громадянами свого права на невтручання в особне та сімейне життя, права на таємність переписки, телефонних розмов, права на недоторканість житла, більшою мірою це стосується осіб, які мають кримінальні переслідування за відкритими справами або й без них.

На жаль, ряд нормативно-правових актів таких як Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність». «Про організацію правових основ боротьби з організованою злочинністю» допускають обмеження конституційних прав і свобод людини. Так, ст. 8 ЗУ «Про оперативно-розшукову діяльність» надає право суб'єктам оперативно-розшукової діяльності отримувати інформацію шляхом проникнення в приміщення, транспортні засоби, земельні ділянки, отримувати інформацію із каналів зв'язку, використовувати різні технічні засоби.

Ці положення також закріплені в законах, що регламентують діяльність окремих правоохоронних органів держави. Так, У ст. 31 ЗУ «Про національну поліцію» передбачені такі превентивні заходи: перевірка документів особи; опитування особи; поверхнева перевірка і огляд; зупинення транспортного засобу; вимога залишити місце і обмеження доступу до визначеної території; обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю; проникнення до житла чи іншого володіння особи; перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ; застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису; перевірка дотримання обмежень, установлених законом стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб; поліцейське піклування.

Кримінальний кодекс України допускає у якості доказів по кримінальному процесі використовувати протоколи, складені за оперативно-розшуковою діяльністю (ст. 65, 66). Ст. 97 Кримінального кодексу передбачає перевірку заяв та повідомлень про здійснений злочин до запровадження кримінальної справи шляхом проведення оперативно-розшукової діяльності. Ст. 187 регламентує положення арешту на кореспонденцію та зняття інформації, у тому числі до відкриття кримінальної справи. Разом з тим, законодавчо передбачений і механізм контролю за здійсненням оперативно-розшукової діяльності.

Кримінальний кодекс України передбачає прокурорський нагляд за органами, що проводять оперативно-розшукову діяльність (ст. 25). Так, підозрюваному надається право надавати заяви щодо дії осіб, які проводять оперативно-розшукову діяльність. Проведення окремих визначених законодавством оперативно-розшукових заходів проводиться з дозволу суду за узгодженням з прокурором.

У ЗУ «Про оперативно-розшукову діяльність» міститься перелік заходів її проведення та вказується, що їх використання здійснюється виключно попередження злочинів.

У ЗУ «Про оперативно-розшукову діяльність» відзначено недопущення порушення прав та свобод людини, однак, окремі обмеження цих прав та свобод мають виключний та терміновий характер та можуть застосовуватись лише за рішенням суду.

У випадку порушення прав і свобод людини чи юридичної особи у процесі проведення оперативно-розшукової діяльності відповідні органи (Служба безпеки України, Міністерство внутрішніх прав та ін.) повинні відновити порушені права та покрити збитки.

Таким чином, можна відзначити, що законодавчо надано органам, що проводять оперативно-розшукову діяльність, ряд прав, суспільний контроль за реалізацією яких у силу їх негласності є неможливий, це спричиняє порушення прав і свобод людини. У цьому зв'язку особи, права яких були порушені а також особи, які здійснювали функції захисту у кримінальному процесі, повинні усіма можливими законними заходами добиватись відновлення порушених прав.

Підводячи підсумок, доцільно відзначити, що на даний час відповідності із діючим законодавством України правоохоронні органи наділені достатньо широкими повноваженнями як при проведенні слідчих дій, так і оперативно-розшукових заходів, при відсутності дієвого механізму контролю. Тому з метою забезпечення прав і свобод людини в Україні необхідна як правова пропаганда серед населення, так і перегляд окремих положень законодавства з метою приведення його у відповідність з Основним Законом України зі сторони законодавця.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ

Зіміна Валерія,

студентка 1 курсу, групи 21-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Погорілецька А. В., старший викладач

кафедри кримінально-правових дисциплін

В усі часи та на сучасному етапі розвитку суспільства проблематика дотримання прав неповнолітніх правопорушників в Україні і світі не втрачає актуальності. Враховуючи зростання рівня злочинів серед підлітків вбачається доцільним дослідження практичного втілення у роботі судових органів стандартів захисту і заохочення прав дітей.

На вказану проблему захисту прав дітей при слуханні судових проваджень звертають увагу представники судової системи України. Досліджуючи статистику розгляду судами першої інстанції кримінальних проваджень щодо неповнолітніх у 2020 році слід відзначити, що таких проваджень розглянуто більш ніж 3 тис. За результатами проведеного аналізу, на лаві підсудних опинилось близько 600 осіб у віці від 14 до 16 років. При цьому, за вчинення тяжких і особливо тяжких злочинів дістали засудження трохи більше ніж 1 тис. неповнолітніх осіб, з яких було ув'язнено близько 250 неповнолітніх осіб.

Дослідженням особливостей дотримання прав дітей у кримінальному провадженні приділялась значна увага в наукових працях таких вчених як, І. О. Бандурко, М. Ю. Веселова, О. О. Навроцької, Є. С. Назимка, С. В. Оверчука та ін.. Однак, проблемними залишається питання стандартів кримінально-правової процедури стосовно неповнолітніх осіб в українському суспільстві.

Посол Генрік Вілладсен у своїх виступах акцентує увагу, що до дітей слід ставитися з особливою увагою під час судових проваджень. Він відмічає необхідність фахової підготовки суддів, адвокатів, прокурорів та інших учасників системи ювенальної юстиції для розгляду кримінальних проваджень стосовно неповнолітніх. Він вважає, що наявність фахової підготовки всіх представників, задіяних у кримінальному процесі, встановить елемент відкритого для дитини правосуддя. До складового поняття «правосуддя, дружнє до дитини» Генрік Вілладсен відносить правосуддя, яке є доступним, своєчасним, належним, орієнтованим на дитину та відповідає її віку. Вказані складові, на його погляд, у своїй сукупності повинні гарантувати дитині право на справедливий судовий розгляд, право брати участь і розуміти провадження, право на приватне та сімейне життя, а також право

на недоторканність і гідність. Зазначені підходи до дитячого правосуддя знаходять своє відображення у ст. 18 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», якою передбачено, що суддя, який здійснює розгляд справ щодо неповнолітніх обирається за досвідом роботи, при цьому його стаж повинен бути більше 10 років, він повинен мати високі морально-ділові та професійні якості. Тобто такі критерії відбору судді свідчать про обрання для участі у кримінальному провадженні стосовно неповнолітніх відповідного фахівця серед суддів відповідного суду.

Отже, у судовій системі захист прав неповнолітніх осіб забезпечується саме діяльністю судді, уповноваженого на здійснення такого роду проваджень.

Варто звернути увагу на те, що здійснюється контроль за додержанням прав, свобод неповнолітніх дітей підчас кримінальних проваджень.

Варто відзначити, що діяльність уповноважених органів на стадії досудового розслідування здійснюється за однаковими стандартами для повнолітніх і для неповнолітніх.

Таким чином, слід внести зміни до законодавства щодо діяльності уповноважених органів шляхом покладення функцій судового контролю, безпосередньо на слідчого суддю, критерії відбору якого є аналогічними до критеріїв добору судді, який здійснює судовий розгляд кримінальної справи стосовно неповнолітніх. Зазначені новаторства створюють умови та забезпечать у судовій роботі стандарт розгляду кримінального провадження, щодо неповнолітніх осіб на стадії досудового розслідування і на стадії судового розгляду.

Вважаємо, що вказані зміни будуть одним із кроків до впровадження в чинне законодавство нових стандартів правосуддя, які можна вважати дружніми до дитини.

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОКАРАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ

Кириленко Вікторія,

студентка 2 курсу, групи 20-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Бобошко О. М., старший викладач,

кафедри кримінально-правових дисциплін

З настанням епохи Інтернету та появою глобальних джерел інформації, дитяча злочинність невблаганно збільшується. Це пов'язано, в першу чергу, зі спостереженням за людською жорстокістю на постійній неконтрольованій основі по телевізору, телефону та комп'ютеру.

За останні 10 років злочини, на які йдуть неповнолітні особи, стають дедалі страшнішими й українські психологи стверджують – психіка дітей дуже змінилася. Пов'язано це насамперед із відсутністю страху та особистісної ідентифікації. Як наслідок - не існує розуміння дефініцій «покарання» та «відповідальність», що формулює стійке бачення відсутності існування закону та норм, яких треба дотримуватись.

Існують різні причини дитячої злочинності, але в одному вони завжди збігаються - батьки недбало ставляться до виховання дітей, не приділяючи їм належної уваги, часу, або морального чи матеріального забезпечення.

Кримінальна відповідальність та покарання неповнолітніх мають свої певні особливості. Вони зумовлені нестачею інтелектуального розвитку, життєвого досвіду, соціально-психологічними особливостями суб'єкта.

Відповідно до ч.1 статті 2 Кримінального кодексу України, єдиною та достатньою підставою кримінальної відповідальності є вчинене особою суспільно небезпечне діяння, яке містить склад злочину.

У XV розділі КК України передбачені умови кримінальної відповідальності неповнолітніх, які характеризуються більшою гуманністю та меншою суворістю, в порівнянні з умовами кримінальної відповідальності дорослих злочинців.

Зокрема, неповнолітня особа, яка вперше вчинила злочин невеликої тяжкості або необережний злочин середньої тяжкості, може бути звільнена від кримінальної відповідальності, якщо його виправлення можливе без застосування покарання. У цих випадках, суд застосовує до неповнолітнього примусові заходи виховного характеру.

Такими заходами є обмеження дозвілля, встановлення особливих вимог до поведінки неповнолітнього або передача неповнолітнього під нагляд батьків або осіб, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за його згодою, а також окремих громадян на їхнє прохання. Слід зауважити, що серед примусових заходів виховного характеру також виділяють покладання на неповнолітнього обов'язку відшкодування заподіяних майнових збитків, але такий захід можливий тільки, якщо неповнолітній досяг п'ятнадцятирічного віку і має майно, кошти або заробіток. До неповнолітнього також може застосовуватись направлення до спеціальної навчально-виховної установи для дітей і підлітків на термін, що не перевищує трьох років.

Ще одна особливість настання кримінальної відповідальності до неповнолітньої особи полягає в скороченні видів покарань та обмеженню строків і їх розміру, порівнюючи їх зі строками і розмірами покарань до

дорослих злочинців. Так, встановлено скорочені строки щодо давності при-тягнення неповнолітніх до кримінальної відповідальності та виконання об-винувального вироку, порівнюючи їх зі строками для повнолітніх злочинців.

Особливості покарання неповнолітніх правопорушників зумовлені не лише законодавчим зменшенням кількості видів та скороченням строків і розмірів покарання, що входять в їх загальну систему, а й тим, що, позбавлення волі не може бути призначене неповнолітньому, який вчинив вперше злочин невеликої тяжкості. Слід зазначити, що покарання у вигляді позбавлення волі особам, які не досягли до вчинення злочину ві-сімнадцятирічного віку, може бути призначено на строк від шести місяців до десяти років.

Лише за особливо тяжкий злочин, поєднаний з умисним позбавлен-ням життя людини та при призначенні покарання за сукупністю злочинів або вироків, воно може бути призначене більше, ніж на десять років, але не може перевищувати п'ятнадцяти років.

Покарання у вигляді довічного позбавлення волі не застосовується до осіб, що вчинили злочин у віці до вісімнадцяти років, а також неповнолі-тні, засуджені до покарання у вигляді позбавлення волі, відбувають його у спеціальних виховних установах.

Беручи до уваги факт скоєння злочину та застосування звільнення від кримінальної відповідальності, найбільш функціональною характеристикою даного питання є устаткування прав та свобод людини та громадянина, як найбільшої цінності, а також лояльність закону до віку особи.

Наразі в Україні немає окремих спеціалізованих судів, які б розгля-дали справи, що стосуються лише дітей.

Розгляд кримінальних справ стосовно неповнолітніх відбувається, як і раніше, в контексті загальних принципів та норм кримінальної юстиції та має лише деяку специфіку, пов'язану швидше з ідеєю пом'якшення кримі-нальної відповідальності без радикальної зміни самої системи.

Недостатність санкцій виховного характеру пояснюють відсутністю необхідної кількості реабілітаційно-виховних закладів, що спеціалізуються саме на роботі з неповнолітніми, які скоїли правопорушення.

Україна вкрай обмежено реагує на девіантну поведінку молоді (без-притульність, бродяжництво, самовільне залишення навчально-виховних закладів). Через брак механізму реалізації, як міра впливу майже не за-стосовуються громадські роботи, що дало б змогу спрямувати діяльність правопорушника в інтересах суспільства в цілому.

ПРОБЛЕМИ БОРОТЬБИ З КІБЕРЗЛОЧИННІСТЮ В УКРАЇНІ

Кондратюк Єлена,

студентка 1 курсу, групи 21-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Погорілецька А. В., старший викладач

кафедри кримінально-правових дисциплін

В реаліях сьогодення злочинність набуває витончених кримінальних форм, які негативно впливають на наше суспільство. У різні часи злодії використовували всілякі негативні методи: грабежі, розбої, шахрайські дії, а в наш час злочинність захоплює кіберпростір, об'єктом такого нападу стають добропорядні громадяни. Кіберзлочинців складно виявити, вони можуть знаходитися дуже далеко від місця злочину і несуть велику загрозу людству. Саме тому необхідно на рівні держави створювати законодавче підґрунтя для боротьби з кіберзлочинами.

Рада Європи у Конвенції систематизувала різновиди кіберзлочинів і Україна у 2005 році її ратифікувала. У нашій державі було затверджено Конвенцію про кіберзлочинність. Завдяки цьому міжнародні акти були впроваджені в українське законодавство.

Головними типами кримінальних дій є: захоплення персональних даних та протизаконне їх використання, втручання в особистий інтелектуальний простір громадян з метою виконання шахрайських дій. Від кіберзлочинів страждає банківська система, хакери грабують банківські рахунки, наносять економікам держав величезні втрати, громадяни в одну мить перестают бути власниками свого майна.

Кіберзлочинцям властиві такі якості, як: злобність, жорстокість, мстивість і ці не добропорядні громадяни користуючись своїми ІТ-можливостями умисно запускають віруси та створюють негативні наслідки для частини добропорядного суспільства. Відомо, що кіберпростір надає великі можливості. Нажаль ці можливості хакери використовують не задля благих цілей. В наші часи комп'ютерні технології стрімко розвиваються, паралельно із цим не стоїть на місці та розвивається хакерська діяльність.

Розвиток комп'ютерних технологій дає можливість розвиватися людству та паралельно з цим є і негативні наслідки.

Вважаємо, що для упередження таких правопорушень на рівні Міністерства цифрової трансформації потрібно розширяти існуючі департаменти та надавати їм ширші повноваження, які повинні складати основу правових дій, які, в свою чергу, дадуть можливість кардинально впроваджувати відповідальність за такі правопорушення.

Ми всі знаємо, що головною складовою державності, завжди є безпека громадян, тому можна з впевненістю сказати, що ці негативні наслідки будуть придушені. Підсумовуючи вище сказане ми вбачаємо декілька шляхів для опору, які відображають цю проблему.

Можна з впевненістю сказати, що першою дією на цьому шляху потрібно випереджувати такого типу злочинців, формування складової для протидії кіберзлочинності, також посилення слідчих дій з правоохоронною складовою значно посилить розкриття подібних типів злочинів та притягненні винних до кримінальної відповідальності. На сьогоднішній день весь світ розуміє, що самостійно з цією проблемою не впоратись, для цього необхідна чітка взаємодія на рівні держав, які прагнуть удосконалити та укріпити внутрішні пріоритетні напрямки розвитку. Також значний законодавчий тиск на кіберзлочинців надасть максимальний результат. Потрібно надати більші можливості та важелі впливу кіберполіції, та приймати закони, які значно посилюватимуть відповідальність за кіберпорушення.

СУЧАСНА НАУКОВА ОСНОВА КОНСТИТУЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА

Мілюков Гліб,

студент 3 курсу, групи 19-1Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник :

Павліченко Є. В., к.ю.н., доцент

кафедри кримінально-правових дисциплін

Конституційний захист прав і свобод людини і громадянина займає особливе місце серед інших видів такої юридичного захисту. Це, насамперед, зумовлено позицією самої Конституції, яка закріплює власне верховенство на всій території держави (ст. 8), свою вищу юридичну силу, пряму дію і застосування на всій території країни (ч.1 ст. 15).

Значимість конституційного захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні пов'язана з організуючим характером Основного закону нашої держави, яка мобілізує правозахисний потенціал всіх галузей права, активізуючи весь процес захисту прав і свобод людини і залучаючи до нього всі інститути суспільства і суб'єкти права, в тому числі і міжнародні.

Під конституційною системою захисту прав і свобод людини і громадянина слід розуміти впорядковану сукупність взаємодіючих ланок правового механізму, діяльність якого спрямована на захист прав і свобод людини і громадянина від посягань і порушень, а також на досягнення в країні

Під статевою свободою слід розуміти право особи самостійно та вільно обирати собі партнера для сексуального задоволення та спілкування, від такого спілкування, а також основне, не допускати в цій сфері будь-якого примусу чи тиску з боку іншої сторони.

Доросла (а саме, це особа, яка досягла 16-ти річного віку) і психічно здорова людина, яка має право сама обирати партнера та спосіб, яким вона бажає задовольняти свої сексуальні потреби. Оскільки статевая свобода пов'язана із можливістю особи вільно розпоряджатись собою та своїми потребами у сфері сексуального спілкування, то статевая недоторканність виступає в ролі, охоронюваний законом станом, за якого забороняється будь-який сексуальний контакт з особою, яка з певних причин (наприклад, через наявність психічної хвороби або недосягнення відповідного віку) іще не є носієм статевої свободи.

Помилки під час кваліфікації злочинів проти статевої свободи та недоторканності особи можна подолати тільки шляхом максимальної оптимізації законодавчого регулювання, визначення та характеристики даної категорії злочинів.

Основним безпосереднім об'єктом зґвалтування (ст. 152 КК України) залежно від того, хто є потерпілим від такого злочину, потрібно визнавати статеву свободу та статеву недоторканність особи, а додатковими об'єктами, зокрема виступають, відповідний психічний та фізичний розвиток неповнолітніх, тілесну і психічну недоторканність, а також, честь і гідність особи.

Сучасне законодавче регулювання потребує значних змін, а саме, щодо віку особи, яка є жертвою зґвалтування. Що ж стосується статевих відносин з особою, яка на цей момент не досягла статевої зрілості, то тут ситуація кардинально інша. Передусім такі відносини мають добровільний характер, тобто виключається можливість застосування фізичного насильства, погрози його застосування й використання безпорадного стану потерпілої особи. Законодавці деяких європейських країн як кваліфікуючу обставину статевих відносин та інших дій сексуального характеру пов'язаних з особою, що не досягла 16-ти річного віку, передбачає вчинення таких діянь щодо особи, яка досягла 12-ти річного, але не досягла 14-ти річного віку.

Зважаючи на добровільний характер цих діянь, стає зрозумілим, що в сучасному світі 12-ти річні суб'єкти уже добре розуміють характер вчинених щодо них дій. Інша справа, що це виходить за рамки приватних інтересів і торкається інтересів усього суспільства, яке не дуже зацікавлене в зростанні кількості ранніх сексуальних контактів.

Щодо нормального фізичного, психічного та соціального розвитку неповнолітніх називають основний (ст. 155, 156) або додатковий (ст. 152,

153) об'єкт статевих злочинів. Слід зауважити, що його охорона не відмічена в назві жодного розділу. Окремої частини КК України, де передбачаються відповідні розділи про злочини проти інтересів неповнолітніх, немає, на відміну, наприклад, від КК Республіки Молдова.

Варто зазначити, що статеві відносини з особою, яка не досягла статевої зрілості, і розбещення неповнолітніх з погляду їхньої кримінально-правової природи є злочинами проти моральності (інтересів суспільства в сексуальній сфері) і повинні бути розміщені в розділі XII КК України.

Потребує певних законодавчих змін конструкція, передбачена ч.1 ст. 156 КК України. Розпусні дії завжди мають суто добровільний характер, про що прямо згадується в деяких КК зарубіжних країн. Розпусні дії, що супроводжуються насильством, охоплюються поняттям інших дій сексуального характеру під час насильницького задоволення статевої пристрасті неприродним способом і повинні кваліфікувати за ч.2 або ч.3 ст. 153 КК України. Потрібно звернути увагу на назву статті 156 «Розбещення неповнолітніх» не зовсім узгоджується зі своїм змістом, оскільки неповнолітні – це особи віком від 14 до 18 років, а диспозиція ст. 156 КК України обмежує сферу її застосування вчиненням розпусних дій щодо особи, яка не досягла 16-річного віку.

Незрозумілим також залишається поняття, яке відіграє ключову роль, як «добровільна згода потерпілої особи». За чинною редакцією ст. 152 КК України, перелік неправомірних дій, стосовно факту зґвалтування, є вичерпним. Тому дії особи, яка домоглася згоди особи протилежної статі на статеві відносини в інший спосіб, наприклад, шляхом обману чи зловживання довірою, не можуть кваліфікуватися за ст. 152 КК України. За новою редакцією ст. 152, 153 не передбачають вичерпного переліку дій, якими б обумовлювався факт зґвалтування чи сексуального насильства.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФІЛАКТИКИ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

Ольшєвська Ліана,

студентка 3 курсу, групи 19-Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Бобошко О. М., старший викладач
кафедри кримінально-правових дисциплін

Попередження злочинності - система заходів, що вживаються державними органами, громадськими організаціями, представниками влади та іншими особами, спрямованими на протидію процесам детермінації зло-

чинності, що мають на меті ресоціалізацію потенційних злочинців, запобігання вчиненню нових злочинів.

Значення попередження злочинів було описано ще мислителям античності та Нового часу. Чезаре Беккарія писав: «Краще попереджати злочини, ніж карати за них. Це становить мету будь-якого доброго законодавства, яке, по суті, є мистецтвом вести людей до найвищого щастя або можливо менше нещастя, якщо міркувати з точки зору співвідношення добра і зла в нашому житті».

Успішність профілактика може бути досягнута лише тоді, коли вона побудована на основі змісту всієї сукупності причин антигромадської поведінки і спрямована на їх усунення. Безпосередньою, суб'єктивною причиною будь-якого злочину є його мотиваційна складова, результат взаємодії особистості і середовища як суб'єктивне відображення об'єктивних умов життя і діяльності правопорушника. Кримінальна мотивація відрізняється від мотивації соціально-корисної діяльності цілою низкою кримінологічних значущих ознак, що полягають в специфічному впливі соціального середовища (в зовнішніх умовах мотивації), в змісті мотиваційної сфери особистості (у внутрішніх умовах мотивації), в соціальній спрямованості самої мотивації (в специфіці взаємодії конкретної особистості з конкретною життєвою ситуацією).

Отже, щоб не допустити або призупинити формування кримінальної мотивації, профілактичні заходи повинні бути спрямовані:

- 1) на усунення або нейтралізацію криміногенних факторів, що сприяють її становленню;
- 2) структурно-змістовну перебудову мотиваційної сфери особистості;
- 3) позитивна зміна мотивації особистості злочинця в характерних кримінологічних значущих ситуаціях.

Пріоритетним у внутрішній політиці будь-якої цивілізованої держави є завдання охорони життя, фізичного та морального здоров'я майбутнього покоління, всебічний соціальний та правовий захист законних прав та інтересів неповнолітніх та молоді. Будь-яке нормальне суспільство особливо болісно реагує на ураженість злочинністю саме неповнолітніх. Але особливу увагу в кримінології до злочинності неповнолітніх пояснюється не лише тим, що ця проблема має велике соціальне значення, а й тим, що вона характеризується значною специфікою.

До умов несприятливого формування особистості, тобто. факторам, що визначають деформацію ціннісно-нормативної сфери, найчастіше відносять: сімейне неблагополуччя — структурне (більше половини неповнолі-

тніх засуджених виховувалися у неповних сім'ях) та функціональне; негативний вплив найближчого оточення, залучення неповнолітніх до аморальної поведінки (пияцтво, азартні ігри, жебракування); недоліки у роботі школи (другорічництво, припинення навчання); недоліки у працевлаштуванні та вихованні у трудових колективах; тривала відсутність певних занять, бездоглядність; відсутність повноцінних видів дозвілля тощо. Всі ці фактори не виступають ізольовано один від одного, вони прямо чи опосередковано пов'язані, кожен продовжує чи посилює дію іншого.

Заходи щодо самих неповнолітніх, яких помічено у правопорушеннях незлочинного характеру, включають:

- взяття на облік в органах, що здійснюють профілактику злочинів неповнолітніх, виховну роботу і контроль, які продовжуються (у тому числі через громадських вихователів);
- громадський вплив;
- влаштування до спортивно-трудовах таборів і клубів. Зокрема, досвід взаємодії шкіл із спеціалізованими районними клубами і спортивними таборами показав, що є можливість протягом літа подолати відставання навіть тих учнів, які не встигають з двох-трьох предметів, і тим самим усунути їх відчуження від школи;
- – вплив через органи, що розглядають адміністративні правопорушення неповнолітніх, шляхом попередження, передачі під нагляд, влаштування до спеціальних виховних закладів;
- цивільно-правові заходи (відшкодування збитків).

Сьогодні як ніколи гостро постає питання конструктивного та консолідованого об'єднання зусиль усіх суб'єктів профілактики правопорушень та злочинів щодо неповнолітніх. В індивідуальній роботі із підлітками головне значення мають заходи ранньої профілактики. Щодо неповнолітніх вони найефективніші, оскільки спрямовані усунення щодо незначних негативних тенденцій у розвитку особистості, не сформованих у стійку позицію. Рання профілактика вимагає також менше витрат, оскільки здійснюється значною мірою у межах загальновиховної роботи.

Виходячи з вищесказаного можна зробити наступний висновок, що заходи попередження злочинності, орієнтовані на протидію антигромадської способу життя неповнолітнього-правопорушника, дозволяють:

- 1) більш повно враховувати особистісні особливості правопорушника;
- 2) своєчасно прогнозувати негативний розвиток особистості, її протиправну поведінку і відповідно вживати необхідних заходів;

- 3) утворювати систему: «профілактика-образ життя-особистість»;
- 4) цілеспрямовано попереджати різні типи злочинної поведінки, якому відповідають різні типи деформації способу життя.

Оцінюючи результативність індивідуальної профілактики, необхідно враховувати, що, ефективність профілактики злочинів досягається завдяки застосуванню не одного окремо взятого заходу, а цілого їх комплексу, а результат профілактичної роботи, суттєво змінюється залежно від ступеня криміногенності кожної із трьох основних детермінант злочинної поведінки – особи, мікросередовища та конкретної ситуації.

ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Рзаєв Садіг, Мілюков Гліб,
студенти 3 курсу, групи 19-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Погорілецька А. В., старший викладач
кафедри кримінально-правових дисциплін

Зміна устрою суспільства у соціально-політичному та економічному напрямку завжди вимагає швидких реакцій регулятора, які спрямовуються, з одного боку, на у нормування нових суспільних відносин, а з іншого – на забезпечення дієвих механізмів їх захисту у тому числі шляхом застосування норм кримінального права.

Тему кримінальної відповідальності юридичних осіб досліджувала значна кількість науковців, зокрема Є. Ю. Андріївна, П. М. Бірюков, Р. В. Вереша, В. К. Гончарук, П. П. Андрійко, О. О. Михайлов, Є. Л. Стрельцов, О. В. Сосніна, А. В. Савченко та ін..

Спираючись на думку професора Є. Л. Стрельцова, складні процеси, які ми можемо сьогодні спостерігати в Україні, потребують як власного досвіду суспільного розвитку, так і використання результатів, які накопиченні у зарубіжних країнах. У багатьох наукових джерелах вченими аналізується велика кількість різноманітних концепцій щодо кримінальної відповідальності юридичних осіб.

Досліджуючи вказану тему, О. О. Михайлов виокремлює три концепції розуміння кримінальної відповідальності юридичних осіб: по-перше – це повне заперечення інституту кримінальної відповідальності юридичних осіб. Цим шляхом пішли деякі країни Східної Європи – Болгарія, Угорщина, Білорусія, по-друге абсолютне визнання інституту кримінальної відповіда-

льності юридичних осіб. Принцип кримінальної відповідальності юридичної особи, у деяких країнах, не усуває кримінальної відповідальності фізичної особи. Такий принцип закріплено у Кримінальному кодексі Франції. Подібна позиція закріплена законодавством Литви, Молдови, Естонії. Кримінальні кодекси Ісландії та Норвегії передбачають, що санкції щодо юридичної особи можуть бути застосовані навіть у тому разі, якщо конкретна винна фізична особа не установлена або не може бути покарана за злочин, по-треє застосування непрямої кримінальної відповідальності юридичних осіб. Прикладом цього може слугувати досвід Німеччини та Австрії.

Спираючись на кримінальне законодавство Польщі, можна зазначити, що кримінальна відповідальність юридичних осіб є похідною від злочинного діяння відповідної фізичної особи, і тому притягнення до кримінальної відповідальності юридичної особи не виключає кримінальну відповідальність фізичної особи, а доповнює її та співіснує з нею, фактично закріплюючи принцип подвійної кримінальної відповідальності за вчинений злочин.

Достатньо схожа концепція міститься й у КК Франції, яка включає такі провідні положення: кримінальна відповідальність юридичних осіб є додатковою, спеціальною та обумовленою; юридичних осіб можна притягнути до кримінальної відповідальності лише поряд із фізичними особами, які безпосередньо вчинили діяння, заборонене кримінальним законом; така відповідальність зумовлена наявністю двох обставин, а саме злочинного діяння, вчиненого на користь юридичної особи її керівником чи представником; вона може застосовуватись лише у випадках, спеціально передбачених законом.

Підсумовуючи вищевикладене, можна констатувати, що аналіз концепцій кримінальної відповідальності юридичних осіб у зарубіжних країнах є «маятником» для застосування такого інституту в Україні. Водночас реалізація кримінальної відповідальності юридичних осіб в Україні повинна здійснюватися з обов'язковим урахуванням: по-перше, особливостей організаційно-правових форм юридичних осіб, які закріплені у цивільному та господарському законодавстві України; по-друге, практики та процедур управління юридичними особами; по-третє наявності у структурі економічних відносин в Україні значної кількості юридичних осіб із переважною часткою державного капіталу в уставних фондах.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗМІНИ РОЛІ ТА МІСЦЯ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ В МЕХАНІЗМІ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Рзаєв Садіг,

студент 3 курсу, групи 19-1Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник :

Павліченко Є. В., к.ю.н., доцент

кафедри кримінально-правових дисциплін

Правоохоронні органи держави в сучасних умовах конституційно-правової реформи складається з двох підрозділів, в яких висвітлено конституційно-правові засади реформування правоохоронних органів на сучасному етапі розвитку України, виокремлено концептуальні засади зміни ролі та місця органів внутрішніх справ України в механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина.

Нині існуюча в Україні модель правоохоронної системи за багатьма критеріями не відповідає зростаючим потребам суспільства та загальновизнаним міжнародним демократичним стандартам у цій галузі, при цьому, реалізація нових шляхів реформування правоохоронних органів, безпосередньо пов'язана із здійсненням конституційно-правової реформи в Україні. Разом з тим, на сьогоднішній день існують різні погляди на майбутнє системи цих органів проте, досі немає жодної реальної концепції чи стратегії комплексного реформування та розбудови правоохоронних органів.

Особливість конституційно-правового статусу правоохоронних органів держави впливає з наступних специфічних рис:

- ці органи створені на принципах соціальної та правової держави;
- відповідно до Конституції України, а також згідно прямої вказівки закону та специфічного положення в механізмі держави, ці органи призначені саме для забезпечення законності та правопорядку, захисту прав та інтересів громадян, юридичних осіб, суспільства і держави;
- ці органи наділені відповідними правами і володіють специфічною компетенцією щодо попередження, припинення правопорушень та розгляду правових питань і справ, пов'язаних з правопорушеннями і захистом прав і свобод людини і громадянина;
- з метою відновлення та зміцнення законності й правопорядку, залежно від характеру правових питань, ці органи мають право застосовувати спеціальні заходи державного впливу аж до кримінального покарання (що застосовується виключно судом).

Основними завданнями реформування системи правоохоронних органів України можуть бути наступні:

по-перше. забезпечення ефективного і соціально спрямованого переходу від виконання притаманних радянському періоду каральних функцій, з домінуванням інтересів держави, до т.зв. соціально-сервісних, таких, що відповідають європейським стандартам забезпечення прав і свобод людини і громадянина;

по-друге реалізація принципу системності в практичній діяльності правоохоронних органів, перехід від громіздкості їх структури, недостатнього управління як в межах держави в цілому так і в межах окремих регіонів, позбавлення від дублюючих функцій, усунення колізій в нормативно-правовому масиві, що регулює діяльність цих органів;

по-третє, здійснення перетворень не лише за рахунок скорочення їх управлінського апарату, а й зміни в загальній структурі та чисельності, фінансового, матеріально-технічного, організаційно-правового та кадрового забезпечення, що, як наслідок, закладе підґрунтя для оптимізації завдань та функцій правоохоронних органів.

Реформа правоохоронної системи в Україні має бути науково обґрунтованою, гармонізованою з адміністративною, економічною та судовою реформами, ґрунтуватися на європейських стандартах, саме тому, важливим питанням є необхідність створення Комісії (Експертної групи), у формі постійно діючого органу, з найбільш кваліфікованих фахівців для ретельного аналізу та ревізії великої кількості створених у попередні роки концептуальних документів, проектів програм, концепцій тощо. У підрозділі

Об'єктом реформування органів внутрішніх справ є власне існуюча система органів внутрішніх справ України; предмет реформування становлять основні форми та методи організації та діяльності органів внутрішніх справ України; мету реформування становить необхідність удосконалення системи органів внутрішніх справ України, ефективність та результативність їх діяльності, відповідно до встановлених законом вимог.

Існуючі в сучасній доктрині напрямки реформування органів внутрішніх справ, на жаль, поки що відсутні в національній практиці, через що можна стверджувати:

- законодавчі ініціативи в галузі реформи органів внутрішніх справ та його складових частин повинні бути результатом моделювання, розрахунків та експерименту;

- діяльність окремо взятої складової частини органів внутрішніх справ повинна регулюватися одночасно кількома як профільними, так і суміжними законами з метою повноцінного нормативного закріплення;

- закони мають відповідати основним вимогам нормативного проектування - мати логічну структуру, зрозумілий зміст і ясність у застосуванні.

Аналіз чинного Закону України «Про Національну поліцію» дає підстави виокремити ряд принципових моментів:

- не чітко визначені структура та повноваження органів поліції;
- не на всі посади поліцейські претенденти обираються за конкурсом;
- спірним є визначене в Законі застосування поліцією ряду превентивних заходів;

- нормативне закріплення за поліцією права на формування баз даних і зберігання в них інформації не обмежене жодними строками;

- спірними є принципи застосування поліцією вогнепальної зброї.

Основними чинниками, що зумовлюють наявні проблеми у системі правоохоронних органів:

- відсутність зосередження всього досудового слідства в єдиному Слідчому комітеті в складі Міністерства внутрішніх справ, з необхідними винятками щодо посадових злочинів працівників правоохоронних органів і досудового слідства зокрема;

- проблеми управління системою правоохоронних органів держави;

- питання щодо кадрового й матеріально-технічного забезпечення функціонування та реформування правоохоронних органів України;

- недостатній рівень цивільного контролю над діяльністю правоохоронних органів;

- здійснення процесу реформування за неналежної наукової обґрунтованості, відсутності гармонізації з адміністративною, економічною та судовою реформами, базування на європейських стандартах.

Функції правоохоронних органів володіють такими характеристиками:

- 1) зумовлені цілями (завданнями) правоохоронної діяльності держави;

- 2) носять об'єктивний характер;

- 3) є складовими частинами змісту правоохоронної діяльності держави;

- 4) є відносно самостійними та однорідними;

- 5) реалізуються в процесі конкретних правоохоронних правовідносин (взаємодія суб'єкта та об'єкта цих правовідносин);

- 6) спрямовані на гарантування безпеки та захисту конституційних прав, свобод та законних інтересів людини та громадянина, держави та суспільства в цілому, з метою збереження суверенітету, територіальної цілісності держави, а також створення умов для якнайшвидшого відновлення порушених прав і свобод.

Реформа органів внутрішніх справ України це глибоке удосконалення чинного законодавства, що спрямовано на створення якісно нових суспільних відносин, у відповідності до основних поглядів та ідей, про структуру, роль та місце органів внутрішніх справ в житті суспільства та держави, що пояснюють порядок і правила, шляхи, кінцеву мету, стратегію та тактику самого реформування.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ГРОМАДЯН У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ

Сахно Дар'я,

студентка 1 курсу, групи 21-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Погорілецька А. В., старший викладач
кафедри кримінально-правових дисциплін

Найактуальнішим питанням існування суспільства є питання прав людини та існування умов для їх реалізації та захисту. Забезпечення та втілення прав людини - це вагомий аргумент, який вказує на те, що держава побудована на принципах народовладдя та верховенства права.

10 грудня уся міжнародна спільнота відзначає День прав людини. У цей день 1948 року Генеральна асамблея Організації Об'єднаних Націй затвердила Декларацію прав людини. Основними і найважливішими цінностями у суспільстві є рівність, свобода, людське життя. Таким чином Положення Декларації прав людини набули міжнародного рівня і стали основою законодавств багатьох країн світу.

Якщо звернутися до чинного законодавства України, то у частині 5 статті 55 Конституції України зазначено, що кожному громадянину гарантовано захист його прав, свобод та інтересів від порушень та протиправних посягань будь-якими засобами не забороненими законом. Саме такий підхід ґрунтується на засадах верховенства права, яке не обмежується лише законами, а містить і інші соціальні механізми, принципи моралі, традиції, звичаї тощо.

Саме тому слід дослідити найбільш актуальне питання захисту прав та свобод людини і громадянина в Україні: «Чи порушуються в Україні права людини?»

Конфлікт на сході України надає особливої гостроти даному питанню про права людини. Перш за все це - право на життя, на свободу та осо-

бисту недоторканість, на свободу від катувань, на свободу вільного пересування.

Лише за офіційними даними майже 10 тисяч людей загинули у війні на сході України, велика частка із них – це мирне цивільне населення.

Варто акцентувати увагу на проблемах захисту прав людини, за вирішення яких несе відповідальність українська влада. Слід приділити увагу питанню права кожної людини на справедливий суд. Адже очікуваних суспільством результатів досі немає, бо зміни у судочинстві знаходяться на початковому етапі.

Сьогодні в Україні найактуальнішим питанням залишається питання реалізації права кожної людини на гідний рівень життя. Звичайно війна ще не зробила жодну державу заможнішою, але на фоні соціальної та економічної кризи та збіднення населення багато питань виникає до електронних декларацій уряду та занадто показова боротьба системи влади із корупцією.

Також, треба звернути увагу на таку проблему, як відсутність розумних строків розслідування на досудовому розслідування кримінальних проваджень, і, як наслідок, незахищеність всіх інших прав людини на найвищому рівні – національному. Подолати це складно, для цього необхідно повністю очистити судову та правоохоронну систему, забезпечити їх незалежність від законодавчої і виконавчої влади, здійснити суворий контроль за відповідністю вимог суддів, прокурорів, слідчих, дізнавачів та ін..

Якщо звернутися до статистики, то кілька років тому найбільша кількість звернень до Уповноваженого про порушення прав людини – це звернення з питань незаконних дій представників правоохоронних органів щодо мордувань і катувань на етапі досудового слідства. Сьогодні таких звернень набагато менше, близько 10 відсотків. Найбільше на це вплинуло забезпечення державою безкоштовної правової допомоги і, як наслідок, обов'язкова наявність законного представника громадянина – адвоката.

До проблем реалізації прав людини та громадянина в Україні слід віднести: бездіяльність правоохоронних органів; відокремленість різних соціальних і культурних груп у суспільстві; відсутність плідної взаємодії державних органів влади та правозахисників; відсутність відповідної експертизи законотворення і нормо творення щодо дотримання прав і свобод людини і громадянина.

Отже, кожен громадянин повинен мати можливість вільно і самостійно обрати спосіб захисту своїх прав, які було порушено.

УМОВИ ВИБОРУ ОБСТАВИН ДЛЯ ЇХ УПОРЯДКУВАННЯ У ВИГЛЯДІ ОЗНАК, ЩО КВАЛІФІКУЮТЬ ЗЛОЧИН

Ситниченко Іван,

студент 3 курсу, групи 19-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Бобошко О. М., старший викладач

кафедри кримінально-правових дисциплін

В основі конструктивних ознак, що кваліфікують злочин, як і будь-яких інших ознак складу злочину, лежать конкретні обставини вчиненого кримінально-караного діяння. При цьому кожна конструктивна ознака позначає не одну, а цілу групу можливих обставин, тобто скоєння злочину як факт, так і процес характеризується безліччю різних обставин. Тому в процесі розмежування кримінальної відповідальності перед законодавцем стоїть проблема диференціації тих обставин, які надалі можуть бути узагальнені у вигляді ознак, що кваліфікують злочин, та обставин, які доцільно синтезувати до основного складу злочину.

По справедливому зауваженню Д. В. Савельєва, який стверджує, що «процес розмежування очевидно, має бути певним чином упорядкованим, відповідати єдиній концепції, і найголовніше, відповідати вимогам обґрунтованості, правильності та соціальної обумовленості». Вчений вказує на те, що «необхідне виконання певних єдиних вимог, які ми називаємо критеріями відбору обставин, для їхньої регламентації у кримінальному законі у вигляді ознак, що кваліфікують злочин».

За основу розробки таких критеріїв кримінологи беруть «суттєві властивості ознак, що кваліфікують злочин, а також їх кримінологічні та криміналістичні характеристики». Крім цього юристами визначено «низку вимог до цих критеріїв. Насамперед, це їхній універсальний характер – критерії повинні бути придатними для відбору обставин з усієї їхньої різноманітності та для всієї сукупності злочинів. По-друге, критерії відбору повинні бути обґрунтовані з точки зору їх необхідності, і давати чітку та однозначну відповідь на запитання чи може певна обставина (група обставин) бути регламентована як ознака, яка кваліфікує злочин. І, по-третє, такі критерії повинні бути певною системою, яка б дозволяла завжди ефективно і правильно диференціювати кримінальну відповідальність за допомогою ознак, що кваліфікують злочин».

Розробляючи систему критеріїв відбору обставин для їх регламентації у вигляді кваліфікуючих злочин ознак, вважаємо за доцільне звернутися до

праць вчених, та виділити два рівні таких критеріїв. На думку Н. С. Карташова та В. В. Коряковцева, «критерії першого рівня повинні визначати допустимість регламентації обставини взагалі, тобто чи може певна обставина скоєного злочину бути регламентовано у вигляді ознаки, яка кваліфікує злочин у будь-якому складі злочину». За твердженням М. В. Бавсуна та С. В. Векленко, «критерії другого рівня мають встановити можливість регламентації тих чи інших обставин у конкретному складі злочину».

Для логічного продовження дослідження слід визначити такі критерії. Перший рівень. «Обставини, які претендують на регламентацію у вигляді ознак, що кваліфікують злочин, мають безпосередньо стосуватися процесу скоєння злочину. З цього приводу справедливою є пропозиція вчених, які однією з умов побудови кваліфікованого складу злочину визначають зв'язок певної обставини з тимчасовими рамками посягання. З цього приводу пояснюється, що обставини, що кваліфікують злочин, – це лише ті дані у справі, які сформувалися на момент закінчення злочину».

Другий рівень. Одним із критеріїв відбору обставин для їх регламентації у вигляді ознак, що кваліфікують злочин, В. К. Дуюнов називає «реальну можливість встановлення обставин конкретної кримінальної справи, яка відповідає передбаченому в законі ознакою, яка кваліфікує злочин».

У сучасній науковій юридичній літературі пропонуються й інші критерії відбору обставин, для їх регламентації у вигляді «ознак, які кваліфікують злочин, у тому числі:

- можливість формулювання певної обставини в досить абстрактній формі;

- існування реальної можливості оцінки законодавцем зміни рівня суспільної небезпеки вчиненої у разі присутності обставини, що кваліфікує злочин, і як наслідок, зміни типового покарання у санкції статті кримінального закону;

- правосвідомість суспільства, ставлення громадської думки до посилення чи ослаблення кримінальної репресії, врахування традицій правового регулювання ознак, що кваліфікують злочин в історії вітчизняного кримінального законодавства, а також міжнародного досвіду».

Коротко розглянемо ці критерії. Абстрактність - характеристика поняття. Рівень абстрактності поняття конкретної ознаки, що кваліфікує злочин, залежить кількості обставин, нею позначених. Одні ознаки, що кваліфікують злочин, позначають велику кількість обставин скоєного злочину, а інші, лише кілька, проте це не означає, що такі ознаки не мають права на існування. Щодо оцінки зміни рівня суспільної небезпеки, то методики та-

кої діяльності немає взагалі, а санкції конструюються переважно на основі співвідношення з іншими санкціями. Рівень правосвідомості суспільства, громадська думка, вітчизняний та зарубіжний досвід законотворчості, при відборі обставин, для їх регламентації у вигляді ознак, що кваліфікують злочин, безумовно слід враховувати, проте ці фактори ніколи не дадуть чіткої відповіді на питання про допустимість регламентації тієї чи іншої обставини скоєння злочину у вигляді ознак, що кваліфікують злочин.

З урахуванням вищевикладеного, пропонуємо при вирішенні питання чи може певна обставина скоєння злочину взагалі бути регламентовано у вигляді ознаки, що кваліфікує злочин, слід провести його перевірку на відповідність двом критеріям:

- по-перше – чи стосується конкретної обставини процесу скоєння злочину, і чи відображається вона у самому злочині, отримуючи при цьому можливість впливу на суспільну безпеку;

- по-друге – чи існує реальна можливість виявлення та доведення наявності такої обставини у процесі кримінального судочинства.

На рівні конкретного складу злочину такий відбір пропонуємо здійснювати на основі встановлення: суттєвості, безумовності впливу обставин на суспільну безпеку; фактичної, а окремих випадках і можливої поширеності обставин під час скоєння злочинів певного виду; а також необхідність регламентації обставин, спричинених відсутністю інших способів повного обліку суспільної безпеки злочину з такими обставинами.

ПОНЯТТЯ ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ

Сорока Анастасія,

студентка 2 курсу, групи 20-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Бобошко О. М., старший викладач

кафедри кримінально-правових дисциплін

Вивчення особи злочинця є однією з центральних проблем, що має теоретичне і практичне значення. Варто погодитись з А. І. Долговою, яка вказує, що для обґрунтування вибору і стратегії боротьби із злочинністю, особливо для розробки спеціальних запобіжних заходів, важливо мати глибокі знання про особу злочинця.

Поняття «особистість злочинця» є доволі складним. Необхідно зазначити, що воно утворене з двох частин: соціологічної – «особистість» та юридичної – «злочинець». Злочинець – це особа, яка вчинила передбачене законом антигромадське діяння і визнана винною в результаті судового

розгляду. В свою чергу, особистість злочинця – це поняттям, що охоплює біологічні, психологічні та соціальні ознаки, риси та властивості, що визначають особистість як людину, що вчинила злочин. У кримінологічній науці існує низка визначень особи злочинця, які можна об'єднати за такими трьома ознаками:

1. Формальна ознака передбачає підхід, за яким особа злочинця розглядається як особа людини, що вчинила злочин, з наданням їй цілісної характеристики.

2. Змістовна ознака передбачає окрему характеристику особи злочинця у зв'язку з учиненням нею злочину та наявністю причинного зв'язку між суспільно небезпечним діянням та особою.

3. Формально-змістовна ознака – та, за якою виділяється стан особи в момент учинення злочину, а саме коли до та після вчинення злочину особа не може вважатися «особою злочинця».

Як наголошують І. М. Данишин та А. П. Закалюк, особа злочинця – це сукупність суттєвих та усталених соціальних властивостей та ознак, соціально значущих біопсихічних особливостей індивіду, які об'єктивно реалізуються у конкретному вчиненому злочині, надають вчиненому діянню характер суспільної небезпеки, а винному – властивість суспільної небезпечності, у зв'язку з чим особа притягається до кримінальної відповідальності, передбаченої кримінальним законодавством. Разом із тим, виходячи із загальних уявлень про особу, будь-яка людина, яка усвідомлює свої дії і свідомо поводить, є особистістю. Особистістю визнається і злочинець – осудна особа, яка досягла віку кримінальної відповідальності і визнана винною у вчиненні суспільно небезпечного діяння.

Більшість кримінологів розглядають особу злочинця як особу людини, котра вчинила злочин. Іншої точки зору дотримувався А.Ф. Зелінський, який вважав, що про особу злочинця можна говорити лише по відношенню до людини, винної в злочинній діяльності, тобто яка вчинила систему умисних цілеспрямованих дій, передбачених кримінальним законом, спрямованих на реалізацію загального для них мотиву. В інших випадках можна говорити лише про осіб, що вчинили злочини. Тому можна зазначити, що особистість злочинця – це сукупність соціально-демографічних, психологічних та моральних характеристик, які тією чи іншою мірою типово притаманні людям, винним у злочинній діяльності.

Структуру особи злочинця можна поділити на такі основні елементи: соціально-демографічні ознаки – це відомості про стать, вік, місце народження і проживання, громадянство, рід занять, освіта, сімейний стан; морально-психологічні якості, тобто її внутрішній світ Моральні якості і психологічні

особливості у своїй сукупності відповідають на питання: чому індивід вчинив злочин? правова свідомість проявляється в усвідомленій повазі до права, розумінні його цінності, дотриманні прав та обов'язків; моральна свідомість особистості проявляється в її ставленні до загальноприйнятих і усталених норм моралі, правил поведінки та взаємоповаги і добровільному їх дотриманні; кримінально-правові ознаки - згідно з кримінальним законодавством України суд під час призначення покарання має враховувати характер і ступінь суспільної небезпечності вчиненого злочину, особу винного, його ставлення до вчиненого й обставин справи, які пом'якшують або обтяжують відповідальність, зокрема до таких ознак можна віднести характеристику вчиненого злочину - це дані про одиничний чи груповий характер злочинної діяльності, форма співучасті, інтенсивність злочинної діяльності.

Поведінка людини і її взаємини з оточуючими залежить як від зовнішніх, так і від внутрішніх чинників, що впливають на особистість. Тобто ми розуміємо, що злочинцями не народжуються. А отже в процесі свого формування, залежно від умов життя і виховання, людина набуває як позитивних якостей, так і негативних. Останні можуть не проявитися в якості злочину протягом її життя. Таким чином вважати людину злочинцем чи її особистість злочинною можна тільки після здійснення нею злочинного діяння.

Узагальнене поняття особи злочинця є певною абстракцією, поки воно не наповнюється конкретним змістом, зокрема соціально-демографічною, психологічною та моральною характеристиками, бо комплексне вивчення особи злочинця не повинно обмежуватися встановленням окремих ознак, які характеризують особу поверхово, а має проводитися з необхідною глибиною у їх взаємодії, з метою застосування адекватних заходів для її корекції і недопущення вчинення нею нових злочинів.

ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ, ВЧИНЕНИХ З МОТИВІВ РАСОВОЇ, НАЦІОНАЛЬНОЇ ЧИ РЕЛІГІЙНОЇ НЕТЕРПИМОСТІ

Чайка Анна,

студентка 2 курсу магістратури

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Погорілецька А. В., старший викладач
кафедри кримінально-правових дисциплін

Злочини проти життя та здоров'я особи, які вчинені з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості, мають певні відмінності в об'єктивній стороні своїх складів, майже не відрізняються у цьому аспекті

від інших злочинів проти життя та здоров'я особи. Однак розбір об'єктивної сторони цих злочинів є важливим для формування чіткого уявлення про них та про особливості їх кваліфікації.

В кримінальному праві виділяють два основних склади злочинів:

- злочини з матеріальним складом;
- злочини з формальним складом.

Також виділяють усічений склад злочинів. У злочинах з усіченим складом моментом їх закінчення визнається вчинення діяння або замаху.

До обов'язкових ознак об'єктивної сторони матеріального складу злочину відносяться: діяння (дія чи бездіяльність), суспільно небезпечні наслідки, причинний зв'язок.

У матеріальному складі злочинів проти життя та здоров'я особи, вчинені з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості невід'ємним є настання суспільно небезпечних наслідків у вигляді певної шкоди життю та здоров'ю особи, яка може спричинити порушення цілості тканин тіла, втрату одного чи кількох органів, їх порушення, психічну хворобу та спричинення смерті потерпілого. За ступенем порушення функцій організму людини чи окремих його складових Кримінальний Кодекс України розрізняє:

- 1) легкі тілесні ушкодження;
- 2) тілесні ушкодження середньої тяжкості;
- 3) тяжкі тілесні ушкодження;
- 4) убивство.

Суспільно небезпечним наслідком умисного вбивства, вчиненого з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості, є настання фізіологічної смерті потерпілого.

Тілесними ушкодженнями можна вважати травмування як зовнішнє пошкодження анатомічної цілісності тканин. В свою чергу, вірним буде визначення тілесних ушкоджень як внутрішнє пошкодження органів та порушення функціонування останніх. Тілесні ушкодження мають місце під впливом багатьох зовнішніх факторів як фізичних, хімічних, так і біологічних та навіть психічних. Бездіяльністю є навмисне не вчинення дій особою які повинно було вчинити стосовно іншої особи й результатом чого стало спричинення шкоди її здоров'ю у вигляді тілесних ушкоджень.

Нанесення тяжких тілесних ушкоджень, вчинене з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості, що спричинило смерть особи передбачає настання двох наслідків – шкоди здоров'ю та смерті потерпілого. При цьому проміжний наслідок має об'єктивну здатність створювати реальну можливість настання похідної шкоди.

Ще одною ознакою об'єктивної сторони матеріальних складів злочинів, вчинених з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості, є причинний зв'язок, який повинен бути встановлений в кожному окремому випадку.

Наука кримінального права визначає причинний зв'язок як зв'язок, який має місце при об'єктивних обставинах, а саме зв'язок між суспільно небезпечними діями (дія або бездіяльність) особи та суспільно небезпечними наслідками. При цьому, необхідно враховувати, що безсумнівною та дуже важливою є наявність або відсутність причинного зв'язку між діями (дія або бездіяльність), які спрямовуються на настання негативних наслідків з особою, це може бути спричинення смерті або тілесних ушкоджень.

Наявність або відсутність причинного зв'язку між діями, спрямованим на спричинення смерті особи чи тілесних ушкоджень, та наслідком повинна бути безсумнівною. Якщо відсутній причинний зв'язок між суспільно небезпечним діями та суспільно небезпечними наслідками – смерті особи, шкодою здоров'ю, відсутній і належний склад злочину з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості.

Формальним складом злочину є такий, для наявності об'єктивної сторони якого необов'язкове настання суспільно небезпечних наслідків.

Значення розмежування складів злочину на матеріальні й формальні полягає в тому, що закінченим злочин вважається тоді, коли в результаті його вчинення настають суспільно небезпечні наслідки.

Злочинами з усіченим складом – це ті злочини, в яких момент закінчення злочину самим законом переноситься на стадію готування або на стадію замаху. Тобто деякі стадії вчинення злочину взагалі відсутні тому, що вже початок виконання дії, вважається закінченим злочином. Наприклад, ст. 129 Кримінального Кодексу України. В момент, коли суб'єктом була здійснена погроза по відношенню до іншої особи – злочин можна вважати закінченим.

Таким чином, у процесі кваліфікації злочинів проти життя та здоров'я, об'єктивна сторона злочинів, що вчинені з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості відображається у вчиненні діянь, які зазначені у ч. 2 ст. 126, ч. 2 ст. 121, ч. 2 ст. 122, п. 14 ч. 2 ст. 115, ч. 2 ст. 127 КК України, а у матеріальних складах (ч. 2 ст. 121, п. 14 ч. 2 ст. 115, ч. 2 ст. 122 КК України) ще й результатом яких стали суспільно небезпечні наслідки вказані в диспозиції цих статей. Такі факультативні ознаки об'єктивної сторони злочинів, як час, місце, спосіб, обстановка, знаряддя є неважливими для об'єктивної сторони цієї категорії злочинів. Обов'язковості вони набувають у випадку, якщо вони передбачені статтями Особливої частини Кримінального Кодексу України.

СЕКЦІЯ 4

СУЧАСНІ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ

Гуманенко Вікторія,

студентка групи 21-ФМБ

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Котковський В. С., доктор наук з держ.упр. к.е.н,

в.о. завідувача кафедри соціально-політичних

та економічних дисциплін, доцент

Поява поняття інформаційний простір обумовлено зростанням потребою суспільства у безперервному інформуванні. Крім того, формування «інформаційного суспільства» тісно пов'язане з впровадженням інноваційних технологій, що скоротило час доставки інформації до аудиторії та дозволило бути в курсі всіх подій, що відбуваються в даний конкретний момент.

Поняття «інформаційний простір» та різні його аспекти широко вивчені в контексті різних сфер діяльності як з теоретичної, так і практичної точок зору. Цьому присвячені публікації багатьох учених, таких як Р. Абдєєв, М. Кастельс, В. Коломієць, Ф. Котлер, Н. Моїсєєв, М. Мізінцева, В. Попов, Г. Почепцов, Е. Тавокін, М. Хайм, Ф. Уебстер, С. Чукут, К. Шеннон, Ю. Шрейдер та ін.

Мета дослідження – обґрунтувати специфіку функціонування інформаційного простору з урахуванням соціально-економічного аспекту

Інформаційний простір доцільно визначати як вид простору, виділений на основі визнання ендегенності інформаційного фактору виробництва, що включає відносини економічних суб'єктів з приводу певних умов, ресурсів і продуктів їхньої діяльності. Поняття «інформаційний простір» органічно вписується в систему вже досить стандартних, визнаних концептів теорії інформатики, пов'язаних з локалізацією інформаційних параметрів, ознак і відносин, таких як, інформаційний ресурс та інформаційне середовище.

В умовах соціально-ринкової трансформації обмін інформацією припускає формування такого інформаційного простору, у якому складаються нові форми з'єднання факторів, що якісно відрізняються від раніше існуючих у вітчизняній економіці. Сучасна економічна теорія має потребу в осмисленні змін, що відбуваються в економічному просторі всіх рівнів під

впливом підвищення інтенсивності й розширення масштабів інформаційних взаємодій.

Перспективи світової економіки в ХХІ ст. визначаються характером переходу країн до нового етапу розвитку виробничих сил – від індустріальної стадії, де домінувало велике механізоване машинне виробництво, до постіндустріальної, де превалюють сфера послуг, наука, освіта і т.п., а економічну ефективність визначає використання висококваліфікованої праці, нових знань, технологій і методів управління. На базі новітніх технологій (засобів зв'язку та комунікації, комп'ютерної обробки інформації), що уособлюють сучасний етап розвитку техносфери, розвинулась нова економіка, яка істотно відрізняється від індустріальної. Вона вимагає нового бачення, нових підходів і нових планів дії, передбачає наявність умов, що стимулювали б окремих осіб і підприємства до створення наступного покоління знань, технологій, бізнес-моделей і систем динамічного керування.

У сучасному суспільстві інтенсивний доступ до інформації чи знань визначає моделі навчання, культурного самовираження та соціальної участі, надає можливості для розвитку, прискореного виходу з бідності й збереження миру. Знання стали основною силою соціальної трансформації. Відбулися глибокі зміни в соціальній структурі суспільства.

Всесвітня інформаційна мережа, знищивши монополію на інформацію, перетворила її користувачів із пасивних об'єктів інформування на активних суб'єктів самостійного відбору та поширення інформації, визначила переваги нового етапу (порівняно з інформтехнологіями 1960–80-х рр.) розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Вона сприяє інтерналізації сучасного світу, усуненню стратифікації суспільства та індивідуалізації пізнання; розцінюється як фактор демократизації, засіб досягнення суспільного об'єднання та включення широких мас у єдиний соціальний простір, передумова розвитку людського потенціалу та формування конкурентних переваг.

Таким чином, наведене вище дозволяє припустити, що поняттям «інформаційний простір» у даний момент позначаються різні феномени, які зв'язані між собою наявністю інформації, а також ті, хто її виробляє, і ті, хто нею користується. Що б там не було, рівень розвитку інформаційного простору вирішальним чином впливає на економіку, так само як і економіка впливає на формування інформаційного простору. Від цього рівня значною мірою залежить поведінка людей, формування суспільно-політичної ситуації й соціальної стабільності.

У сучасних умовах, коли майже зникає межа між внутрішньою та зовнішньою політикою, укріплення державності, формування національної ідентичності та державної ідеології знаходить своє відображення у міжнародних позиціях країни. Відповідно, розвиток науково-технічної, освітньої та культурної політики має сприяти підвищенню зовнішньополітичної конкурентоспроможності країни, її просуванню на достойне місце в архітектурі міжнародних відносин майбутнього.

КОНСТИТУЦІЙНІ ТА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЖУРНАЛІСТІВ В УКРАЇНІ

Колосовський Максим,

студент 3 курсу, групи ПР-19

Криворізького національного університету

Науковий керівник:

Шурупова К.В., кандидат юридичних наук,

доцент кафедри професійної та соціально-гуманітарної освіти

Криворізького національного університету

Гарантії реалізації прав журналістів один із пріоритетних напрямів удосконалення законодавства не тільки України, але й всього світу. Саме ця професія передбачає ризики під час здійснення професійної діяльності, які пов'язанні з знаходженням працівників ЗМІ у зонах воєнних дій та надзвичайних ситуаціях. Але, на жаль, небезпека для журналістів виникає і у мирний час, коли органи державної влади, юридичні особи, і навіть громадяни перешкоджають виконанню журналістами своїх професійних обов'язків. Тому, на рівні держави повинні бути передбаченні гарантії додержання прав журналістів, як осіб, діяльність яких передбачає професійний ризик.

При цьому гарантії діяльності журналістів включають в себе не тільки свободу слова, а й захист безпосередньо життя та здоров'я журналістів. Поки що статистика з цього приводу невтішна, так, наприклад, з січня по липень 2020 року, за даними Генеральної прокуратури України, зареєстровано загалом 149 кримінальних проваджень щодо злочинів, вчинених стосовно працівників засобів масової інформації. З них 14 кримінальних проваджень (з урахуванням кримінальних проваджень щодо правопорушень минулих років) були передані до суду.

Захист прав журналістів здійснюється на різних рівнях законодавства від Конституції до підзаконних актів. На рівні Конституції України, передбачено, що кожному громадянину України незалежно від його професії гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх

поглядів і переконань. Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб на свій вибір. Дані права стосуються не тільки окремих громадян України, але й безпосередньо журналістів.

На рівні законів гарантії захисту прав журналістів в Україні передбачено в Кримінальному кодексі України, Кодексі України про адміністративні правопорушення, Цивільному кодексі України, а також в більш спеціальних нормативно-правових актах таких як закони України «Про інформацію», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», тощо.

Таким чином, на сьогоднішній день правовий захист діяльності журналістів здійснюється за допомогою правових гарантій визначених на різних рівнях законодавства України. При цьому загальноправові гарантії захисту прав і свобод людини і громадянина можуть застосовуватись і до журналістів, але з додатковими гарантіями, пов'язаними з професійною діяльністю.

У правовідносинах, які виникають у процесі гарантування прав журналістів приймають участь різні суб'єкти, основними з яких виступають журналіст та держава. Тому законодавче визначення поняття «журналіст» має на меті встановлення кола осіб, які підпадають під гарантії забезпечення їх професійних прав. В законі України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» журналіст – це творчий працівник, який професійно збирає, одержує, створює і займається підготовкою інформації для засобів масової інформації, виконує редакційно-посадові службові обов'язки в засобі масової інформації (в штаті або на позаштатних засадах) відповідно до професійних назв посад (роботи) журналіста, які зазначаються в державному класифікаторі професій України.

Крім того, згідно з Планом дій ООН щодо безпеки журналістів та проблемами безкарності: «захист журналістів не повинен обмежуватися особами, які офіційно визнані журналістами, він поширюється на інших осіб, зокрема працівників медіа громад й громадянських журналістів та інших осіб, які можуть використовувати нові ЗМІ як засіб звернення до своєї аудиторії».

Враховуючи євроінтеграційні процеси, які відбуваються в Україні інформаційне законодавство потребує імплементації більш широкого значення терміну «журналіст», включивши до нього інших осіб, у тому числі допоміжний персонал. Лише після затвердження на законодавчому рівні єдиного поняття журналіст, можна говорити про всебічне охоплення осіб, які потребують гарантування їх професійної журналістської діяльності.

Зрозуміло, що державою передбачено гарантування додержання загальних прав людини. Але в українському законодавстві, крім загальних прав, передбаченні спеціальні права журналістів, які реалізуються під час

здійснення їх професійної діяльності, а саме: 1) на вільне одержання, використання, поширення (публікацію) та зберігання інформації; 2) на вільний доступ до статистичних даних, архівних, бібліотечних і музейних фондів; обмеження цього доступу зумовлюються лише специфікою цінностей та особливими умовами їх схоронності, що визначаються чинним законодавством України; 3) звертатися до спеціалістів при перевірці одержаних інформаційних матеріалів; 4) здійснювати письмові, аудіо- та відеозаписи із застосуванням необхідних технічних засобів, за винятком випадків, передбачених законом; 5) безперешкодно відвідувати приміщення суб'єктів владних повноважень, відкриті заходи, які ними проводяться, та бути особисто прийнятим у розумні строки їх посадовими і службовими особами, крім випадків, визначених законодавством; 6) не розкривати джерело інформації або інформацію, яка дозволяє встановити джерела інформації, крім випадків, коли його зобов'язано до цього рішенням суду на основі закону; 7) після пред'явлення документа, що засвідчує його професійну належність, працівник засобу масової інформації має право збирати інформацію в районах стихійного лиха, катастроф, у місцях аварій, масових безпорядків, воєнних дій, крім випадків, передбачених законом; 8) поширювати підготовлені ним матеріали (фонограми, відеозаписи, письмові тексти тощо) за власним підписом (авторством) або під умовним ім'ям (псевдонімом); 9) має право відмовитися від авторства (підпису на матеріал, якщо його зміст після редакційної правки (редагування) суперечить його переконанням та інші.

Саме на захист цих прав направлені гарантії захисту прав журналістів з боку держави.

Саме гарантії захисту прав журналістів визначаються як родові, що сприяють захисту інтересів певних категорій громадян. Як правильно зазначив Коваленко І.П., Конституція та закони гарантують журналістам, що під час здійснення професійної діяльності вони можуть користуватися загально визнаними громадянськими правами та свободами, зокрема свободою думки і слова, свободою совісті, свободою інтелектуальної діяльності, правами на вільне вираження своїх поглядів і переконань, на результати своєї інтелектуальної та творчої діяльності, на вільне збирання, використання, поширення інформації тощо. Законодавство також містить норми, які, зважаючи на специфіку професійної діяльності журналістів, визначають їх професійні права.

Таким чином, гарантії прав журналістів можна поділити на загальні (політичні, економічні, соціальні) та спеціальні (які враховують специфіку

професійної діяльності журналістів та встановлені у нормативно-правових актах, що регулюють діяльність журналістів) та юридичну відповідальність.

Окремо від інших видів гарантій журналістської діяльності стоїть забезпечення невтручання держави та інших осіб у професійну діяльність журналістів. Зокрема, в законі України «Про інформацію» забороняється цензура - будь-яка вимога, спрямована, зокрема, до журналіста, засобу масової інформації, його засновника (співзасновника), видавця, керівника, розповсюджувача, узгоджувати інформацію до її поширення або накладення заборони чи перешкоджання в будь-якій іншій формі тиражуванню або поширенню інформації. Забороняються втручання у професійну діяльність журналістів, контроль за змістом поширюваної інформації, зокрема з метою поширення чи непоширення певної інформації, замовчування суспільно необхідної інформації, накладення заборони на висвітлення окремих тем, показ окремих осіб або поширення інформації про них, заборони критикувати суб'єкти владних повноважень, крім випадків, встановлених законом, договором між засновником (власником) і трудовим колективом, редакційним статутом. Умисне перешкоджання законній професійній діяльності журналістів та/або переслідування журналіста за виконання професійних обов'язків, за критику тягне за собою відповідальність згідно із законами України.

На сьогоднішній день забезпечення прав журналістів здійснюється за допомогою гарантій визначених на різних законодавчих рівнях. Незважаючи на це, поняття «журналіст» не уніфіковано і потребує закріплення відповідно до вимог європейських стандартів. Це дасть змогу визначити коло осіб, на яких розповсюджується державні гарантії захисту прав журналістів.

Під гарантією захисту прав журналістів можна розуміти закріплені на законодавчому рівні засоби та/або способи захисту прав і свобод журналістів, можливості об'єктивно реалізувати свою професійну діяльність. Гарантії прав журналістів можна поділити на загальні (політичні, економічні, соціальні) та спеціальні (які враховують специфіку професійної діяльності журналістів та встановлені у нормативно-правових актах, що регулюють діяльність журналістів) та юридичну відповідальність. Порушення законодавства України про захист прав журналістів тягне за цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно із законами України.

Зважаючи на досить різноманітну нормативно-правову базу у цій сфері, більшість гарантій прав журналістів регулюються різними правовими актами. Тому є нагальна потреба у прийнятті Закону України «Про захист професійної діяльності журналістів», законопроект якого був відклика-

ний з розгляду Верховної Ради України. Це дасть змогу закріпити поняття «журналіст», визначити права та обов'язки журналістів, визначити гарантії захисту прав журналістів.

ГЕНДЕР І ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ

Комісарова Яна,

студентка 2 курсу, групи 20-КД

Криворізького юридичного фахового коледжу НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Білошенко О. Ю., старший викладач

кафедри конституційного, міжнародного

та приватного права

Гендерна рівність, або статева рівність-це підхід, у основі якого рівні права для представників різних статей, тобто, для чоловіків та жінок. Стать найчастіше пов'язують з біологічними ознаками: геніальною будовою, репродуктивною системою, хромосомним набором.

Нашому суспільству притаманні гендерні стереотипи – уявлення про соціальні ролі для чоловіків і жінок, які базуються, передусім, на біологічних ознаках. Так звані традиційно жіночі ознаки називають фемінністю (чи жіночністю), а чоловічі – маскулінністю (чоловічністю). Маскулінність пов'язується із силою, владою, мужністю, витривалістю, агресією, неемоційністю, орієнтацію на успіх. Натомість фемінінність – це емоційність, чуйність, слабкість, жертвовність, залежність тощо. Такі ознаки – досить протилежні. Відомий американський соціолог, автор праці «Гендероване суспільство» Майкл Кімел метафорично назвав таке протилежне розуміння розбіжностей між чоловіками і 2 жінками «міжпланетарною теорією гендерних відмінностей», посилаючись на популярний бестселер Джона Грея «Чоловіки – з Марсу, а жінки – з Венери»

Жінки (як і чоловіки) можуть більше відрізнятись між собою (наприклад, за такими ознаками, як економічний дохід чи клас, вік, етнічна приналежність, стан здоров'я тощо).

Отже, беручи до уваги визначення поняття гендер, ми говоритимемо про відмінності між чоловіками і жінками

Гендерні студії критикують явище гендерної поляризації (намагання вбачати у жінках і чоловіках лише відмінності), адже жінки – гетерогенна група – різнорідна у середині, так само як і чоловіки.

Також критикується андроцентризм (культурна традиція, яка зводить людську суб'єктивність до єдиної чоловічої норми, що репрезентується як

універсальна об'єктивність) і патріархат як норма суспільного життя. Коли говорять про гендер, то мають на увазі насамперед нерівність, а не лише відмінність між чоловіками і жінками. Разом із нерівністю йдеться про ієрархію, стратифікацію і владу, яка вбудована у гендерні відносини. Влада – це нерівномірний розподіл різних ресурсів (економічних, часових, статусних). Гендерна теорія передбачає зміну соціальної реальності, мета якої – забезпечення гендерної рівності. Відповідно до Закону України «Про забезпечення рівних прав і можливостей чоловіків та жінок» (вступив у дію з 1 січня 2006 р.) (Розділ 1, ст. 1) гендерна рівність трактується як рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства. Гендерна рівність – це участь у процесах прийняття рішень і розподілі ресурсів незалежно від статі.

Фемінізм як боротьба за рівні права і можливості жінок і чоловіків За останні століття статус жінок помітно змінився. Фемінізм – соціальна теорія і критика патріархату як несправедливого суспільного устрою та рух, який бореться за подолання гендерної дискримінації та несправедливості. Фемінізм – це боротьба за рівні права і можливості жінок і чоловіків. Нічого радикального як для сучасного часу – 21 століття, типовий ліберальний напрям суспільної думки. Водночас фемінізми бувають різні – це не тільки ліберальна течія. А й соціалістична (або марксистська), психоаналітична, радикальна, сепаратистська та інші. Є «чорний» фемінізм, латиноамериканський, екофемінізм, мусульманський, фемінізм третього світу тощо. Фемінізм розглядають, беручи до уваги різноманітні культурні контексти, економічні, політичні і соціальні умови. Тому слід говорити радше про фемінізми, а не про одне явище. Прийнято (зокрема, на Заході) виділяти так звані три хвилі фемінізму – етапи боротьби жінок за свої права. Важливо зазначити, що фемінізм – не лише для жінок і про жінок, він також зачіпає чоловіків і не відбувся би без участі чоловіків, особливо на початку боротьби. Наприклад, британський економіст і філософ Джон Стюарт Мілль у праці «Про підпорядкування жінки» (1861) писав, що «законодавча підтримка підпорядкування однієї статі іншій – шкідлива і є однією з головних перешкод на шляху до загальнолюдського удосконалення». А у 1867 році він представив у парламенті петицію на користь виборчих прав жінок. Чоловіків, які борються поряд із жінками за гендерну рівність, називають феміністами або про феміністами. Перша хвиля – це боротьба жінок за базові права – право голосу, право на освіту, успадкування власності тощо. Вважається, що перша хвиля тривала до 2 світової війни. На інтелектуальному

та ідеологічному рівнях відправний пункт наступного етапу боротьби («другої хвилі») – відома праця французької філософи ні Сімони де Бовуар «Друга стаття» (1949). Представниця екзистенціалізму, соратниця Сартра переосмислює статус жінки у різних суспільствах як «іншої» по відношенню до чоловіка. Друга хвиля фемінізму буяє розмаїттям проблематики. Вихід жінок на ринок праці, гідна оплата праці, неоплачувана домашня праця, соціальна підтримка з боку держави – далеко не все. Андреа Дворкін критикує традиції відтворення жіночої краси – починаючи від бинтування ніг у Китаї, закінчуючи сучасною косметичною індустрією. Заради вписування у норму суперфемінності, сексуальності, бажаності для чоловіків жінки готові на все, адже «мода потребує жертв». Третя хвиля – це так званий постфемінізм, певне розчарування у «старих» методах боротьби, акцент ставиться радше на питанні ідентичностей, індивідуальному супротиву, а не вписуванню у систему.

ПРАВА ЛЮДИНИ

Кондратюк Єлена,

студентка 1 курсу, групи 21-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Білошенко О. Ю., старший викладач

кафедри конституційного, міжнародного та приватного права

Отримавши до опрацювання тему «Права людини» я міркувала в якому напрямку побудувати доповідь, одразу схилилась до опису і роз'ясненню прав, але ж подивившись на напрацьований мною із законодавчими нормами матеріал, я зрозуміла, що тема жива і тут окрім норм закону є про що поговорити. Тому звертаю вашу увагу на свій погляд і на своє розуміння цієї теми в Україні та світі в цілому.

Основним рушієм прав та свобод є демократичне суспільство. В сучасному сьогоднішньому нашій молодій державі впевнено йде до побудови досконалого демократичного суспільства, в якому враховуватимуться права і свободи кожної людини її честь та її гідність. У школі ми вивчали минулі часи, в яких права людини повною мірою попиралися. Людина та її життя не вважалися цінністю, рабовласницький лад в західних державах, кріпосне право в царській Росії виявляли повну зневагу до самого розуміння, що таке людина. Також друга світова війна, яку на чолі з Адольфом Гітлером розпочала Нацистська Німеччина теж тягла за собою згубні наслідки для цілого людства, які хотіли реалізувати Гітлерівські генерали та сам Адольф

Гітлер. При наведених прикладах мова про права людини взагалі не йдеться. Часи спливали й забирали за собою диктаторів та ганебних володарів. Людство прагнуло до вдосконалення і зараз ми бачимо, що вже є багато країн де повністю людина може реалізувати свої права. Багато є факторів що впливають на розвиток прав людини. Я вважаю, що першим фактором є – формування в повній мірі демократичних та політичних культурно-розвинених еліт. Також реалізація прав людини залежить від владних інституцій, в деяких державах де процвітає корупція права людини в ніякій мірі практично не реалізуються. Якщо ми глибше подивимось на тему, то зрозуміємо, за період розвитку людства від кам'яного віку та до теперішніх часів людина вдосконалювалась і одним із найважливіших напрямків вдосконалення є - права людини. Так само як добро перемагає зло, так і людські цінності перемагають негативне зневажливе ставлення і тут державою проводиться жорстка але справедлива виховна робота з категорією осіб, які частково обмежуються в своїх правах за свої протизаконні дії. Такими особами є ув'язненні, які позбавляються права на свободу та вільне пересування. В цьому прикладі вбачається, що суспільство створивши судові інституції захищає права законослухняних громадян від осіб які значно порушили законодавство та посягали на права та свободи інших.

І тому наше молоде покоління повинно розвивати мислення і навчаючись вселяти в себе майбутні добropорядні вчинки, тому що з добropорядного ставлення до людини приводиться в дію механізм реалізації прав людини. Методи зародження прав людини - це добropорядність, гідність та повага до навколишніх людей, такі цінності прививаються сім'єю ще в глибокому дитинстві. Також в наші часи впроваджуються права людини в напрямку інституту сім'ї, а саме: йде повномасштабна реалізація закону «про запобігання та протидія домашньому насильству», який виключає з сімейних відносин приниження та не рівноправ'я. Як я вже зазначала, що наша держава все більше закріплює права та свободи, і саме цей закон реалізовує рівноправ'я честь та гідність всіх членів родини.

Ми добре знаємо, що соціально не захищені та юридично не обізнані верстви населення живуть принципами минулих часів і моя думка така, що юридична обізнаність нашої української нації – це один із пріоритетних напрямків розвитку юриспруденції в цілому.

Скажу вам відверто, що ознайомившись з викладеною темою в мене виникає велике бажання заповнити думки людей про їхні можливості, про те що пізнання і розуміння своїх прав значно покращить їхній добробут та всебічно охопить ідею розвитку нашого демократичного суспільства. Ідею, яка в

свою чергу призведе до удосконалення норм та законів, які в тій чи в іншій мірі стосуються прав людини. Сьогодні ми студенти та навчаємось в юридичному виші й наш майбутній обов'язок з повагою ставитися до прав людини. Ми будемо створювати та реалізовувати юридичні норми та підіймати на належний рівень існуючі права і свободи людини в нашій державі Україні.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У БОРОТЬБИ ІЗ МІЖНАРОДНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Конопальський Владислав,

студент 3 курсу, групи 19-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Шустрова К.В., к. ю. н., доцент,

доцент кафедри кримінально-правових дисциплін

Міжнародні злочини – суспільно небезпечні умисні посягання на життєво важливі інтереси міжнародного співтовариства, основи існування держав і народів – міжнародний мир і міжнародну безпеку.

Такі посягання є порушенням державою міжнародно-правових норм, що мають основоположне значення для забезпечення міжнародного миру і безпеки, захисту людської гідності та довкілля. Об'єкти злочинів – загальний мир і міжнародна безпека, основи співіснування народів і держав.

Міжнародна злочинність в сучасних умовах розвитку міжнародних відносин є однією з найсерйозніших проблем, що створює загрозу міжнародному миру і безпеці. Жодна, навіть наймогутніша держава не в змозі ефективно протистояти різним проявам міжнародної злочинності. Тому питання співпраці в боротьбі зі злочинністю, насамперед з міжнародною, є першочерговим завданням для всієї світової спільноти.

Важливу роль в об'єднанні і координації зусиль країн в боротьбі з міжнародною злочинністю на національному і міжнародному рівнях покликані відігравати як міжнародні міжурядові, так і міжнародні неурядові організації.

Проблемні питання і особливості здійснення співробітництва у рамках міжнародних неурядових організацій висвітлюється у загальних працях з міжнародного права, у навчальних підручниках та посібниках. Серед науковців, що досліджують окремі аспекти діяльності міжнародних неурядових організацій слід віднести А. Х. Абашидзе, К. Кузнєцова, А. І. Каминін, К. Кольяр, Т. Д. Матвєєва, І. І. Коваленко, Б. В. Ганюшкін та інші.

На сьогоднішній час, основними сучасними напрямками співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю є:

- сумісне визначення кола загально небезпечних діянь, що потребують спільних зусиль щодо їх припинення;
- взаємний обмін інформацією про вчинені злочини та злочинців;
- надання допомоги в розшуку злочинців які перебувають на території держави та видача їх зацікавленим суб'єктам міжнародного права;
- спільне вивчення питань злочинності і методів боротьби з нею; виконання окремих доручень із кримінально-процесуальних питань;
- укладання міжнародних договорів про боротьбу з окремими видами міжнародних злочинних діянь;
- участь держав у міжнародних організаціях, що спеціалізуються в боротьбі зі злочинністю.

Формами міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю виступають:

- 1) координація дій по боротьбі зі злочинністю (обмін інформацією);
- 2) підписання договорів про боротьбу з міжнародними злочинами і злочинами міжнародного характеру;
- 3) правова допомога по кримінальних справах;
- 4) проведення оперативно-розшукових заходів;
- 5) проведення слідчих дій;
- 6) профілактика злочинів;
- 7) спільні заходи щодо припинення злочинних дій і притягнення винних до відповідальності.

Співробітництво між державами у сфері боротьби зі злочинністю має ґрунтуватися на добровільній основі, без будь-якого примусу силою, чи погрози силою.

Проблеми, що виникають при співробітництві в сфері кримінальною юстиції, не можуть використовуватися для безпідставного прямого або непрямого застосування сили чи погрози силою. Статут ООН передбачає лише два виняткові випадки, коли збройна сила може бути застосована: з метою самооборони (ст. 51) і за рішенням Ради Безпеки ООН у випадку загрози мирові, порушення миру або акту агресії (статті 39 і 42).

На універсальному рівні міжнародне співробітництво України в сфері протидії злочинності здійснюється завдяки її участі у всесвітніх міжнародних організаціях. Надважливою є наявність авторитетного координатора в об'єднанні окремих держав навколо спільних наднаціональних кримінально-правових проблем.

У планетарних масштабах цю роботу виконує сьогодні ООН, членом якої Україна є з часу заснування цієї організації. Уособлюючи міжнародну спільноту у відносинах, предметом яких є злочинність і засоби соціального

контролю над нею, визначення окремих злочинів та їх типових правових наслідків, у рішеннях ООН створює для національних галузей законодавства, які регламентують протидію злочинності, орієнтири або й стандарти для уніфікації й удосконалення. Ці питання розглядаються в багатьох документах Генеральної Асамблеї, Секретаріату, Економічної та Соціальної Ради, інших органів і спеціальних установ ООН. У формуванні міжнародно-правової бази боротьби зі злочинністю помітною є роль Конгресів ООН з питань запобігання злочинності й поведження із правопорушниками.

На сьогоднішній день Україна активно співпрацює з різними країнами на підставі міжнародних договорів та на засадах взаємності. Крім того, правоохоронна діяльність нашої країни пов'язана з діяльністю міжнародних інституцій, таких як Інтерпол, Європол (Європейський поліцейський офіс) та Євроюст (Європейська організація з питань юстиції). Чинні Угоди про співробітництво між Україною та Європолом і Євроюстом створюють правову базу для використання Україною можливостей цих організацій, а саме: компетентні органи України і ЄС зможуть ефективно співпрацювати у розслідуванні тяжких злочинів транснаціонального характеру, обговоренні питань що стосуються співробітництва в цілому, боротьби з організованими злочинними угрупованнями в сферах кіберзлочинності, тероризму, торгівлі людьми тощо.

RIGHTS AND FREEDOMS OF SEXUAL MINORITIES IN UKRAINE

Lekhan Illia,

2nd year student

of Kryvyi Rih Law College

National University

«Odesa Law Academy» (20-1KD)

Supervisor:

Maryna Bohatyrova

In the conditions of formation of civil society in our state, the issue of realization of rights and freedoms of various groups, in particular, sexual minorities, is important.

D. V. Aksonova, L. K. Bairachna, K. V. Borychenko, A. A. Herts, G. S. Zhuravlova, T. O. Martseniuk, Y. Y. Lagan, A. L. Sviashchuk and many others have also studied this problem.

Separate manifestations of the fight against discrimination on the basis of gender identity and sexual orientation in foreign countries were studied by S. M. Breus, N. V. Nazaruk, E. K. Tovpeko and others.

The Constitution of Ukraine enshrines human and civil rights and freedoms. Life and health, honor and dignity, inviolability and security are recognized as the main social values (Article 3). Are these constitutional provisions observed in relation to representatives of social minorities in Ukraine?

First of all, the term «sexual minorities» needs to be defined. The electronic version of the Encyclopedia of Modern Ukraine states that it is a concept that refers to male and female individuals with variants of sexual behavior or gender identity characteristic of a minority population. Sexual minorities include persons of both sexes with homosexual (lesbian and gay) and bisexual orientation, as well as transgender persons («transgender people»).

For a long time, sexual minority identity has been recognized as an aberration from the medical norm.

Their representatives are still trying to ensure the full realization of their equal rights by introducing anti-discrimination laws, as well as a clear definition of «sexual minorities», where their orientation is defined as «other signs» in the Constitution of Ukraine (Art. 24).

Only in 2015, the Labor Code, in Article 2-1, legally enshrined the equal rights of citizens to work, prohibiting any discrimination in the principles of equal rights and opportunities, in particular, this applies to sexual orientation.

Despite the fact that everyone is equal in our state, the legislation of Ukraine restricts members of sexual minorities in realizing their desire to create a family. The Constitution of Ukraine (Article 51, part 1) states that marriage is a voluntary union of a man and a woman. Members of sexual minorities may create a family as a social construct. But their family relations are not legally regulated, as their marriage cannot be registered at the registry office. The consequence of this is the lack of regulation of property relations, distribution of inheritance without a will, as well as visiting a loved one in the hospital when only relatives are allowed to do so.

The topic of sexual minority rights is very important from a criminal procedural perspective. On the one hand, the CPC has it on record that there are no privileges or restrictions in procedural rights. This also applies to sexual minorities. But certain categories of persons (minors, foreigners, persons with mental and physical disabilities) are entitled to additional guarantees during criminal proceedings. However, it is no secret that there is a bias among representatives of law enforcement agencies and other participants of criminal proceedings against members of the LGBT community. It is therefore clear that domestic legislation needs to be improved to protect their rights.

The Constitution of Ukraine also defines the duties of citizens. In par-

ticular, it is noted that no one may be exempted from fulfilling them. Performance of alternative service is possible only due to religious beliefs (Article 35). That is, it does not apply to members of sexual minorities. However, in order for them to fulfill this obligation, in our opinion, it is necessary to educate tolerant attitudes of the rest of Ukrainian society towards the LGBT community. And, of course, a mechanism to ensure the protection of sexual minorities should be enshrined at the state level. For example, this is regulated by the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (Article 14) and the Universal Declaration of Human Rights (Article 144).

For quite a long time, representatives of sex minorities had to hide their difference from the traditional majority, being subjected to oppression of their constitutional rights to dignity, labor, social protection, which manifested itself in humiliation and contempt.

Thus, Ukraine should bring domestic legislation in line with international norms, namely:

- clearly define the term "sexual minorities" in legal instruments,
- create an LGBT Ombudsperson to support LGBT persons,
- it is necessary to teach tolerant attitudes towards sexual minorities.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

Мілюков Гліб, Рзаєв Садіг,

студенти 3 курсу, групи 19-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Шустрова К.В., к. ю. н., доцент,

доцент кафедри кримінально-правових дисциплін

Загроза життю та здоров'ю людей вимагає від держави вживати суворих заходів для запобігання цій загрозі. У відповідь на пандемію COVID-19 у світі, Україна, як і більшість інших держав, запровадила жорсткий карантин і посилила відповідальність за порушення правил та заборон, встановлених з метою запобігання епідемічним та іншим інфекційним хворобам.

Як відомо, з виникненням коронавірусної хвороби COVID-19 в Україні було прийнято низку нормативно-правових актів проти її виникнення та поширення.

Для дотримання профілактичних та безпекових заходів було запроваджено відповідальність за порушення карантину – адміністративну та кримінальну.

Одним із ключових змін до законодавства України став Закон від 17 березня 2020 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)».

Цим законом було запроваджено адміністративну відповідальність за порушення правил карантину. Вона передбачена ст. 44-3 КУпАП та становить від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, тобто від 17 000 до 34 000 гривень; а для посадових осіб – від двох до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 34 000 до 170 000 гривень).

Дії, за які особа зараз може бути притягнута до адміністративної відповідальності відображені у тексті Постанови КМУ № 392 від 20 травня 2020 р. Відповідно до переліку обмежень, зазначених у вказаній постанові, особа може бути притягнута до адміністративної відповідальності за такі дії:

- перебування в громадських будинках і спорудах, громадському транспорті без одягнених засобів індивідуального захисту (тобто респіраторів або захисних масок);
- перебування на вулицях без документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство чи її спеціальний статус;
- самовільне залишення місця самоізоляції, обсервації;
- відвідування закладів освіти її здобувачами в групах більше 10 осіб, окрім участі в ЗНО та вступних іспитах.
- проведення масових заходів за участю більше однієї особи на 5 кв. метрів площі будівлі або території, де проводиться захід. Це не стосується проведення кінопоказів у приміщеннях кінотеатрів та заходів закладами культури. Організатор заходу відповідальний за дотримання фізичної дистанції між учасниками не менше ніж 1,5 метра;
- діяльність кінотеатрів з наповненістю кінозалів понад 50 відсотків місць у кожному окремому кінозалі;
- діяльність закладів культури з наповненістю понад 50 відсотків стаціонарних розміщених місць для сидіння та/або більше однієї особи на 5 кв. метрів площі закладу;
- робота після 23-ї та до 7-ї години розважальних закладів та закладів громадського харчування, закладів культури.

Притягнення до адміністративної відповідальності за ст. 44-3 КУпАП починається зі складання протоколу про адміністративне правопорушення за порушення правил карантину. Вказані протоколи мають право складати уповноважені на те суб'єкти, перелік яких знахо-

дяться в КУПА. Ними є: національна поліція, працівники органів охорони здоров'я – у разі завідомо неправдивого виклику швидкої медичної допомоги, органи державної санітарно-епідеміологічної служби, посадові особи, уповноважені на те виконавчими комітетами місцевих рад за порушення, вчинені у місцях, заборонених рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА СВОБОДУ СВІТОГЛЯДУ І ВІРОСПОВІДАННЯ

Новіков Роман,

студент 2 курсу магістратури
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Шустрова К. В., к. ю. н., доцент,

доцент кафедри кримінально-правових дисциплін

Важливе місце у системі законодавства України з питань прав людини і громадянина займають закони про свободу віросповідання та релігійні організації. Як вказано в статті 35 Конституції України, кожен має право на свободу світогляду і віросповідання. Це право включає свободу сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, безперешкодно відправляти одноособово чи колективно релігійні культи і ритуальні обряди, вести релігійну діяльність.

Актуальність цієї теми полягає в тому, що релігія істотно впливає на розвиток держави, формування політичної, правової та релігійної культури населення, у тому числі молодого фахівця. Нажаль у нашій країні право людини на свободу світогляду та віросповідання є найменш дослідженим. В українській юридичній та релігієзнавчій літературі їм надана переважно загальна характеристика.

Гарантії реалізації права людини на свободу світогляду і віросповідання можна охарактеризувати як систему норм та принципів, умов і засобів, що забезпечують у своїй сукупності здійснення конституційного права людини на свободу світогляду і віросповідання. Ефективність цієї системи залежить від різних чинників, але основним серед них є наявність визначених елементів у системі функціонування державної влади. До них відносять:

- а) наявність Основного Закону, дія якого не може бути припинена довільно;
- б) визнання державної влади похідною від влади народу і Конституції;

в) закріплення на конституційному рівні права людини на свободу світогляду і віросповідання та засобів та умов його здійснення;

г) наявність незалежної судової влади;

д) можливість захисту своїх прав в Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та у міжнародних правозахисних організаціях.

Система гарантій права людини на свободу світогляду і віросповідання включає в себе передумови політичного, економічного, соціального, ідеологічного, правового характеру, що необхідні для їх реалізації, включаючи механізм їхньої охорони, захисту та відтворення.

Політичні гарантії - це закріплені конституційними нормами та принципами політичні умови та засоби, що забезпечують реалізацію права людини на свободу світогляду і віросповідання. Економічні гарантії – це закріплені конституційними нормами та принципами економічні умови і засоби, що забезпечують реалізацію права людини на свободу світогляду і віросповідання. Соціальні гарантії – це закріплені конституційними нормами та принципами соціальні засоби і умови права людини на свободу світогляду і віросповідання. Лише через механізм реалізації цих гарантій можливе реальне забезпечення права людини на свободу світогляду і віросповідання. Розглянемо їх детальніше.

За останні роки вплив церкви, релігійних цінностей та норм посилювався. Це можна пояснити тим, що у суспільстві відбулися істотні зміни умов життєдіяльності і підходом до релігії як до фактору духовного відродження народів. Тому законодавці надають широкі права релігійним організаціям. Так згідно із Законом України "Про свободу совісті та релігійні організації", релігійні організації мають право: засновувати й утримувати вільно доступні місця богослужінь або релігійних зібрань, місця паломництва; проводити богослужіння, релігійні обряди, церемонії та процесії; придбавати і використовувати релігійну літературу мовою на свій вибір, а також інші предмети й матеріали релігійного призначення, виготовляти, експортувати, імпортувати і розповсюджувати такі предмети і літературу; утворювати товариства, братства, асоціації, інші об'єднання громадян для здійснення добродійництва, вивчення та розповсюдження релігійної літератури та іншої культурно-освітницької діяльності; встановлювати і підтримувати міжнародні зв'язки тощо.

Тому релігійним організаціям гарантуються досить широкі можливості щодо реалізації свого права на свободу світогляду і віросповідання. Додатковими гарантіями цього права виступають такі тенденції у здійсненні права на свободу віровизнання: а) плюралізація вірувань - розвивається впродовж збагачення людської особистості духовними потребами, заміन

уявлень, розширення світогляду; б) визначення показників моральності, поведінки особи, або певних груп, у встановленні критерій розмежування «добра» і «зла» за конкретно-історичних умов, або обставин.

Кожному притаманні певні світоглядні переконання, у тому числі релігійного характеру - від глибокої віри у надприродні сили до переконаного їх заперечення. Тому державні органи не мають права звужувати або порушувати встановлені законом права громадян, інакше такі їх дії або бездіяльність можуть служити підставою для ініціювання судового розгляду.

Право на свободу світогляду і віросповідання може бути обмежене законом лише в інтересах охорони громадського порядку, здоров'я і моральності населення або захисту прав і свобод інших людей

Одне з таких обмежень встановлене, наприклад, ст. 181 КК України, відповідно до якої, кримінальна відповідальність настає за організацію або керівництво групою, діяльність якої здійснюється під приводом проповідання релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів і поєднана із заподіянням шкоди здоров'ю людей або статевою розпущістю. Однією з правових гарантій права на свободу віросповідання є передбачена КК України кримінальна відповідальність за: пошкодження релігійних споруд чи культових будинків, незаконне утримування, осквернення або знищення релігійних святинь, перешкоджання здійсненню релігійного обряду.

Враховуючи вищевикладене можна погодитись з тим, що в Україні реально гарантується право на свободу світогляду і віросповідання, тому :

1. Наша країна є світською державою. З цього можна зробити висновок, що держава є нейтральною, безсторонньою щодо будь-яких різновидів віри - як релігійних, так і нерелігійних.

2. Держава не надає переваги до будь-яких релігійних організацій, а також до організацій атеїстичного спрямування. Тому державою встановлені межі втручання у сповідання будь-якої віри у діяльність релігійних та атеїстичних організацій, виходячи при цьому виключно із загальнолюдських цінностей і прав людини.

3. Діяльність держави обмежена щодо релігійної деномінації: обліково-реєстраційною діяльністю на основі повідомного (заявницького) принципу; нейтральним арбітруванням у разі виникнення міжконфесійних суперечок, конфліктів з майнових та деяких інших неідеологічних питань за умови звернення цих організацій до відповідних юрисдикційних державних органів і беззастережного визнання обов'язковості рішень останніх;

4. Держава законодавчо визначила межі діяльності, фізичної поведінки (проте аж ніяк не думок, не віри), поза які не можуть виходити прихильники будь-якої релігії або іншої, у тому числі атеїстичної, віри відповідно

до міжнародних стандартів цих меж (ст. 29 Загальної декларації прав людини). Держава також здійснює контроль за не порушенням цих меж, тобто за дотриманням законів віруючими усіх конфесій, усіма релігійними й атеїстичними організаціями, та притягати до юридичної відповідальності тих із них, котрі порушили чинне законодавство.

Отже, робимо загальний висновок що право на свободу світогляду і віросповідання є невід'ємною складовою частиною системи конституційних прав і свобод людини. Реалізація права людини на свободу світогляду і віросповідання є гарантованим на рівні держави.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ В РЕЖИМІ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІ В УМОВАХ ПРОТИДІЇ COVID-19

Онищенко Надія,

студентка 3 курсу, групи 19-Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Шустрова К. В., к. ю. н., доцент,
доцент кафедри кримінально-правових дисциплін

Пандемія COVID-19 створила значні виклики для забезпечення верховенства права в низці держав, зокрема для функціонування судів під час впровадження надзвичайного стану. Однак, суди виконують життєво важливу функцію у період пандемії та після неї, що полягає, серед іншого, у забезпеченні захисту від запровадження надмірних надзвичайних заходів в окремих випадках. Окрім цього, необхідно забезпечити безперервний доступ до судів для вирішення інших нагальних правових питань, а також для забезпечення доступу до правосуддя загалом. Суди намагалися вирішити цю проблему у різні способи: деякі закривалися повністю, а деякі залишалися частково відкритими, але всім довелося швидко рухатися у напрямку здійснення правосуддя дистанційно та за допомогою онлайн-платформ.

У світлі безпрецедентної ситуації з COVID-19 постійно змінюються рекомендації для політиків, законодавців, судів, юристів та інших спеціалістів у сфері права щодо правил проведення судових засідань, отримання довідок тощо. Однак навколишній світ стрімко змінюється – те, що є терміновим, необхідним та доцільним, в один момент може швидко змінитись і навіть неодноразово, залежно від того, в якій фазі пандемії COVID-19 знаходяться країни, або навіть різні регіони країн.

Активне впровадження в практику судів систем інформатизації та автоматизації судочинства сьогодні є важливою умовою успішного розвитку су-

дової системи. Одним з елементів "електронного правосуддя" є застосування систем відеоконференцій, які надають учасникам процесу можливість дистанційної участі в судовому засіданні. Відеоконференція - це телекомунікаційна технологія інтерактивної взаємодії двох або більше віддалених учасників судового провадження з можливістю обміну аудіо- та відеоінформацією у реальному масштабі часу з урахуванням керуючих даних.

Правосуддя зазнало серйозних проблем в умовах світового карантину, оскільки судова влада реалізується за правилами, чітко визначеними процесуальними нормами. А вирішення спорів чи притягнення особи до юридичної відповідальності зазвичай відбувається за безпосередньої участі у судовому засіданні: самої особи, її представника та інших учасників судового засідання, в залежності від справи. Крім того, роботу судів забезпечує також апарат суду, який складається зі значної кількості працівників.

Запровадження карантинних заходів в Україні стало серйозним викликом та спонукало до ухвалення законодавчих новел у сфері дистанційного правосуддя. Так, у Кодексі адміністративного судочинства України статтю 195 було доповнено новою частиною такого змісту: «Під час карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), учасники справи можуть брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів. Підтвердження особи учасника справи здійснюється із застосуванням електронного підпису, а якщо особа не має такого підпису, то у порядку, визначеному Законом України "Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус" або Державною судовою адміністрацією України». Зміни відбулись також у Кримінальному-процесуальному кодексі України, що стосується розгляду питань, віднесених до повноважень суду у режимі відео конференцій.

Тим часом, поки триває правове врегулювання дистанційного правосуддя, обговорюється і питання про ідентифікацію учасників судових засідань у відеоконференціях та захист їхніх персональних даних, суди – продовжують свою роботу.

Так, 3 квітня 2020 року Дніпропетровський окружний адміністративний суд постановив ухвалу про задоволення заяви представника позивача про проведення судового засідання в режимі відеоконференції за допомогою додатку Zoom. 22 квітня 2020 року Північний апеляційний господарський суд також провів відеоконференцію за допомогою системи «EasyCon».

В Господарському суду міста Києва теж знайдено вирішення проблеми проведення судового засідання у відеоконференції – за допомогою Skype та EasyCon. Наприклад, щоб використовувати програму Skype, суддя та секретар судового засідання створили відповідні облікові записи.

Щоб взяти участь у справі учасникам процесу пропонують подати до суду заяву про участь в судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду за допомогою програми Skype із зазначенням свого облікового запису (логіну) у програмі Skype. Її потрібно буде надіслати засобами поштового зв'язку, на електронну пошту суду (за наявності, заяву слід підписати електронним підписом) або вкинути до скриньки для кореспонденції, встановленої у приміщенні канцелярії суду. Ідентифікацію учасника засідання суд проведе до засідання (якщо особа має електронний підпис) або під час засідання (у разі відсутності електронного підпису) на підставі сканованої копії документу та пред'явленого оригіналу під час засідання.

Підхід до вирішення проблем пов'язаних з пандемією коронавірусної інфекції COVID-19 поки що різний, але він є, що слід вважати позитивним рішенням у практиці деяких судів. Зрозуміло, що лише з часом налагодиться уніфікований підхід для проведення судових засідань в режимі онлайн. Буде вирішено питання попередньої ідентифікації особи, наявності технічних можливостей та безперебійного доступу до мережі Інтернет. Також, в умовах карантину судова влада має дбати про реалізацію принципу відкритості судового процесу, на чому наголошує громадськість, та використовувати для цього наявні можливості трансляції судових засідань в мережі Інтернет.

ВПЛИВ COVID-19 НА ПРАВА ЖІНОК В УКРАЇНІ

Полетньова Ганна,

студентка 1 курсу, групи НЗГ-21м

Криворізького національного університету

Науковий керівник:

Шурупова К. В., кандидат юридичних наук,

доцент кафедри професійної та соціально-гуманітарної освіти

Криворізького національного університету

Пандемія COVID-19 змінила життя багатьох людей по всьому світі, зокрема в Україні. Однак по даним багатьох досліджень Асоціацією жінок-юристок України «Юрфем» за підтримки Програми розвитку ООН (ПРООН), було встановлено що спалахи захворювань по-різному впливають на життя жінок і чоловіків, а пандемія посилює існуючу гендерну нерівність щодо жінок та дівчаток.

У всьому світі жінки становлять 70% робочої сили у сфері охорони здоров'я та в соціальному секторі, тому необхідно приділяти особливу увагу створенню відповідних умов праці, в яких не було б місця дискримінації, а також забезпечити захист їхнього сексуального та репродуктивного здоров'я та врахувати психосоціальні потреби.

У дослідженні зазначається, що жінки зазнають значно більшого навантаження, оскільки їм доводиться поєднувати роботу по дому та турботу про інших членів сім'ї з професійними обов'язками. Більше 56 відсотків опитаних жінок сказали, що це додаткове навантаження негативно позначилося на їхній професійній діяльності під час карантину. Дослідження показало, що під час карантину рівень доходів знизився як у жінок, так і у чоловіків, однак у середньому жінки у цей період отримували на 20 відсотків менше за чоловіків. Серед інших негативних наслідків пандемії зростання випадків домашнього насильства. Понад 40 відсотків жінок, які повідомили про домашнє насильство, до карантину не мали такого сумного досвіду.

Щоб зупинити поширення вірусу, більшість підприємств перейшли на дистанційну роботу, внаслідок чого були прийняті й зміни до Кодексу законів про працю України. Але не всі підприємства витримали тягар карантину і змушені були припинити свою діяльність на невизначений термін, у результаті чого більшість жінок залишились без заробітку, а тому стали більш залежні від чоловіків, яким набагато легше знайти роботу навіть під час карантину.

До того ж ті жінки які працювали дистанційно, повинні були підлаштуватися до своїх дітей, які також вчилися дистанційно. Національний медичний дослідницький центр провів онлайн-опитування, в результаті якого було визначено, що дистанційне навчання не пішло на користь, більшість жінок втратило частину свого доходу і не могли дозволити собі репетиторів, а це означає, що жінки які працювали вдома, були також вимушені вивчати програму навчання, для того, щоб допомогти своїм дітям.

Для зменшення дискримінації жінок та забезпечення належних можливостей конкурувати з чоловіками нарівні у сфері трудових відносин потрібно проводити широкі інформаційні кампанії, які сприяли б подолання наявних у суспільстві гендерних стереотипів та активному залученню чоловіків до розподілу домашніх обов'язків.

Через те, що більшість організацій було закрито, у тому числі й державних, а також було введено обмеження на громадський транспорт, жінки не могли подати на розлучення шлюбу, а якщо і подавали, то суд по розірванню шлюбу відкладався на тривалий час. А ще, жінки які були розлученні та отримували аліменти, були в дуже тяжкому становищі, оскільки

ки деякі чоловіки подавали апеляції щодо зменшення аліментів, або повного зупинення виплати аліментів. До того ж виплати аліментів затримувались на тривалий час, а повідомити про це було майже нікого, тому жінки були змушені утримувати дітей самостійно.

Із-за карантину практично не можливо було зняти житлову площу, а тому жінки та дівчата які почали потерпати від домашнього насилля, були змушені надалі його терпіти.

За останніми даними ВООЗ, екстрені дзвінки жінок, які зазнають погроз або насильства з боку їхнього партнера, зросли до 60% у порівнянні з минулим роком у багатьох європейських країнах. У деяких країнах влада вказує на зменшення кількості повідомлень про випадки домашнього насильства, що може вказувати на обмежені можливості повідомлення про насильство жінками, які проживають разом із кривдником.

Отже, для того, щоб це припинити, потрібно вирівняти заробітну плату жінкам, які працюють на рівні з чоловіками; поліції потрібно терміново реагувати на виклики домашнього насилля; більше будувати притулки для жінок, які знаходяться в тяжких життєвих обставинах; а також забезпечити жінкам, які працюють дистанційно та мають неповнолітніх дітей належну оплату праці.

РОЛЬ ОСВІТНЬОГО ПРАВА УКРАЇНИ У ЗАХИСТІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Примак Надія,

студентка 2 курсу, групи 20-КД

Криворізького юридичного фахового коледжу НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Білошенко О. Ю., старший викладач

кафедри конституційного, міжнародного та приватного права

У житті людини освіта займає одну з основних позицій і є фундаментом цивілізованого суспільства, прогресу людства. В умовах постійного стрімкого руху людини за кращим майбутнім, модернізації інформаційної бази, роль освіти та освітнього права постійно перебуває у стані зростаючого руху. Людство постійно прагне покращити якість освіти. У наш час разом із покращенням якості освіти постають проблеми її розвитку, які обумовлені не лише переходом до глобалізації, а й процесом демократизації, встановлення правової держави яка властива пострадянському простору. За таких умов першочергово постають завдання балансування правової освіти, освітнього права та прав людини в цілому.

Права людини – це основні стандарти, без яких люди не можуть повноцінно жити. Вони пов'язані із базовими людськими потребами. Права люди-

ни стосуються рівності, гідності, поваги один до одного, свободи і справедливості. Людина має права в незалежності від її національності, місця проживання, статі, етнічної приналежності, кольору шкіри, релігії, мови тощо. Фактично вони окреслюють певну сферу автономного існування індивіда, його життєдіяльності у сфері суспільних відносин. Вони є невід'ємною частиною кожної особи. У 20 столітті прийнято низку міжнародних законодавчих актів, які є знаковими у розвитку концепції прав людини. Похідним є, так званий, «Міжнародний бібліограф про права». Це три документи разом:

- Загальна декларація прав людини, 1948 р.
- Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, 1976 р.
- Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, 1976 р.

Прийняттям Загальної декларації прав людини Організація Об'єднаних Націй встановила єдиний стандарт в галузі прав людини для всіх країн. У цій декларації уряди зобов'язалися домагатися, щоб всі люди незалежно від матеріального становища, соціального статусу, раси та віросповідання, були рівні.

До однієї з таких позицій належить освітнє право людини. Освітнє право (в об'єктивному значенні) – сукупність правових норм, які регулюють суспільні відносини у галузі освіти; за оцінками фахівців: або має системні ознаки, притаманні самостійній галузі права, або постає міжгалузевим комплексним правовим інститутом. З урахуванням пропозицій провідних дослідників права на освіту, можемо наступним чином сформулювати його дефініцію: право на освіту – передбачені нормами міжнародного та національного права вид та міра можливої поведінки (діяльності) людини, яка спрямована на розвиток власної індивідуальності та особистості шляхом здобуття, розвитку, тренінгу знань, умінь, навичок, компетенцій, поглядів, переконань, досвіду, здібностей в ході власної цілеспрямованої діяльності учіння та діяльності викладання (наукового керівництва, наукового консультування). Праву на освіту притаманні родові ознаки усіх прав людини, зокрема, право на освіту має: загальний характер – є неодмінною складовою конституційно-правового статусу будь-якої людини; постійний характер – передбачає можливість його реалізації протягом усього життя; гарантований характер – «не допускає протиправних обмежень його реалізації...

Згідно із Всесвітньою програмою освіти в області прав людини ООН, освіта з прав людини це – освіта, підготовка та інформаційно-роз'яснювальна діяльність, спрямовані на виховання універсальної культури прав людини. Ефективна освіта з прав людини є джерелом знань про

права людини та механізми їх захисту, вона також формує навички, необхідні для заохочення, захисту і здійснення прав людини в повсякденному житті. Мета освіти в галузі прав людини – побудувати суспільство із певною культурою по відношенню до прав людини. Це культура, де поважають права кожного, де люди усвідомлюють свої права та обов'язки, визнають порушення прав людини і докладають зусиль, щоб захищати права інших. Це культура, де права людини є такою ж частиною життя кожного окремого громадянина, як і мова, традиції, мистецтво. Особливістю навчання в галузі прав людини є те, що воно здійснюється через залучення трьох напрямків: світосприйняття людини («розум», «серце», «руки»). Воно відбувається через передачу тим, хто навчається, знань («розум»), формування навичок поведінки («руки»), а також через розвиток їх ставлення та особистого відношення («серце»).

У Конституції України, як джерелі вищої юридичної сили в державі, є стаття, яка чітко окреслює наступні засади:

«Стаття 53. Кожен має право на освіту. Повна загальна середня освіта є обов'язковою. Держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання; надання державних стипендій та пільг учням і студентам {Офіційне тлумачення положень частини третьої статті 53 див. в Рішенні Конституційного Суду № 5-рп/2004 від 04.03.2004}

Громадяни мають право безоплатно здобути вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах на конкурсній основі.

Громадянам, які належать до національних меншин, відповідно до закону гарантується право на навчання рідною мовою чи на вивчення рідної мови у державних і комунальних навчальних закладах або через національні культурні товариства.»

Враховуючи витяг з Конституції України, можна зробити висновок, що дане право несе за собою захист ряду інших положень, таких як: право на всебічний розвиток людини як особистості у всіх його проявах, право на свободу слова та повагу гідності, незалежно від національних, расових, релігійних поглядів тощо. Фактично, кожна людина має право розвиватися, отримувати освіту, тим самим вивчати та захищати свої права за певної для цього потреби. Освітнє право має низку пріоритетів у становленні загальних прав людини. Воно є регулятором, охоронцем та безпосередньо чинником існування та підтримки цих положень.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ГРОМАДЯН В УКРАЇНІ

Сахно Дар'я,

студентка 1 курсу, групи 21-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Білошенко О. Ю., старший викладач кафедри
конституційного, міжнародного та приватного права

10 грудня важлива дата для усієї міжнародної спільноти. Саме цей день визнано Міжнародним днем прав людини. Цей день став першим Міжнародним днем, що відзначається з ініціативи Генеральної Асамблеї ООН. В останні роки визначають ще й щорічну тематику Дня прав людини. Найактуальнішими є питання відстоювання окремих прав людини та громадянина, правопросвітництва, боротьби з бідністю та дискримінацією. Слід зазначити, що ці питання хвилюють кожного. Це демонструє нам, як змінилися люди і суспільство загалом. Майже всі люди у кожному куточку світу виступають проти расизму, мови ненависті, булінгу в школах, дискримінації, зміни клімату.

Хочу запропонувати кілька важливих тез, які допоможуть більше дізнатися що права людини, їх сутність:

Права людини – це закон. Усе, що зазначено в Конвенції прав людини, має бути точно так само продубльоване в конституціях та законах окремих держав. Більше можна зазначити, менше – ні в якому разі. Права людини – це передусім ті права, які має кожен лише завдяки тому, що він народився людиною.

Права людини – це відносини між людиною і державою. Лише держава може порушити права людини, але тоді саме вона несе відповідальність за це і контролює процес дотримання прав кожного громадянина. Держава повинна створити таку правову систему, яка буде виявляти й запобігати злочинам одних людей проти інших. Якщо ми вимагаємо у держави дотримуватись наших прав, то ми, перш за все вимагаємо уряд нашої країни, не робити чогось, що буде розглянуте, як втручання у нашу особисту сферу, приниження нашої особистої честі і гідності. Ніхто у цілому світі – ні будь-яка людина, ні парламент будь-якої країни світу, ні президент не можуть «вкрасти» у нас наші права - права людини.

Права людини не пов'язані з обов'язками. Не дивлячись на даний факт, що все ж таки деякі філософи вивчаючи це питання, висувають змістовні докази щодо необхідності не тільки прав людини, а й її обов'язків, спільнота правозахисників не згодна з цим. Причина полягає в тому, що тоді уряди

країн зроблять «надання» прав людини залежним від якихось «обов'язків», які установлені законодавчою, виконавчою або судовою владою. У такому випадку вся концепція виникнення прав за правом народження однозначно втратить свій сенс. Адже обов'язки кожної людини з'являються тоді, коли вона набуває соціальних статусів, які протягом життя змінюються. А права людини незмінні й невідчужувані і не залежать від виконання обов'язків.

Права людини мають механізми захисту. Захисту як на державному, так і на міжнародному рівнях. Це велика система, тому вона повільна й не завжди ефективно спрацьовує. Як на національному так і на міжнародному рівнях існують закони, що накладають обмеження стосовно того, як уряди країн можуть відноситись до своїх громадян. Але якщо ні одна людина не скаже, що її права порушують міжнародні норми, уряди і надалі без будь-якого покарання продовжать їх зневажати і порушувати. Кожна особа у власному суспільстві повинна не тільки з повагою ставитись до прав інших осіб у звичайному повсякденному житті, а й уважно слідкувати за урядом та іншими. Тому що закони існують для всіх нас, лише якщо ми будемо користуватися ними.

Права людини – це можливості їх реалізації. Якщо права людини не будуть виконуватися, вони втратять свій сенс і значення. Навіть на цей момент, у XXI столітті, у світі не існує ні одної країни, яка б стала ідеалом та була б зразком щодо додержання прав людини. Інциденти пов'язані з порушенням прав людини можуть бути зафіксовані в деяких країнах дуже часто, в інших лише поодинокі. Але все це негативно впливає на все населення країни. Бо єдине, на перший погляд неважливе порушення – це велика проблема, якої не повинно бути і яку потрібно неодмінно вирішувати. Людина, права якої порушуються, не буде почувати себе краще і комфортніше від того, що десь на міжнародному рівні його країна має «гарний» імідж щодо ситуації з правами людини, ніж у інших країнах світу!

Права людини – це конкретна сфера права. Не кожна несправедливе діяння чи порушення можна віднести до порушень прав людини.

Таким чином, маленька перемога у проблемі захисту прав людини – це вже перемога. Навіть якщо інколи вона виглядає, як голка в стогі сіна. Пригадаємо про скасування кріпацтва, надання виборчого права жінкам, країни, які скасували смертну кару, навіть найжорстокіші тоталітарні та авторитарні режими сьогодні повинні поважати права кожної людини і громадянина, інакше визнання на міжнародному рівні їм не досягти. Хоча поступові і позитивні зміни в міжнародному законодавстві означають що ми йдемо вірним шляхом, проте багато чого ще попереду і потребує змін.

КОНСТИТУЦІЙНІ ПРАВА ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ

Фаєнко Віолетта,

студентка 1 курсу, групи 21-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Білошенко О. Ю., старший викладач кафедри
конституційного, міжнародного та приватного права

Ще здавна люди прагнули встановити порядок у суспільстві за допомогою різноманітних правил. Ще за багато часу до появи звичних для нас законів людство встановлювало порядок здійснення влади, розрізняло позитивні та негативні вчинки, прагнуло до справедливості. Вже з'являлися перші права, що відомі нам зараз, перші закони і акти. З часом вони розвивалися і набували більшої юридичної сили, і тепер ми маємо дійсно працюючу охорону своїх прав.

Найголовніший закон в Україні – Конституція України. Це правовий акт, основні розділи якого закріплюють державний і суспільний устрій країни, функції органів державної влади, основні права та обов'язки громадян. Права людини - це права, що пов'язані безпосередньо з існуванням та життєдіяльністю людини: право на життя, на свободу у всіх її проявах, право на повагу людської гідності, на розвиток, на участь у громадських заходах та ін. Такі права є невід'ємними, а це означає, що посягання на них карається. Закони, що записані в Конституції, суворо охороняються відповідними органами.

Взагалі, всі права, висвітлені в Конституції України, можна поділити на сім груп: політичні, економічні, громадянські, соціальні, екологічні, культурні та сімейні. Насамперед, вони викладені у 2 розділі. Давайте детальніше розглянемо політичні, громадянські, соціальні, економічні та сімейні права.

Політичні права зумовлюють собою можливість людини та громадянина брати участь у громадському і політичному житті. Це: право мати громадянство; брати участь в управлінні справами (як гром., так і держ.) мати рівне право доступу до держ. служби, а також служби в органах місцевого самоврядування та їх посадових осіб; право на взяття участі у референдумах (а отже і право на обговорення та прийняття законів та рішень високого значення); право на утворення і участь у політичних партіях та різних громадських організаціях; право на проведення мітингів та зборів (АЛЕ мирно та без зброї, при цьому оповістивши органи влади); а також право вибирати представників органів і самому бути обраним в державні органи та/або в органи місцевого самоврядування. За допомогою цих прав люди

прориваються у політичну та юридичну сферу і, таким чином у нас з'являються різні керівники, посадовці, люди високого чину.

Громадянські права – це права, прямо пов'язані з можливостями людей, що характеризують їх біологічне і фізичне існування, задоволення багатьох потреб. До таких відносяться: право безпосередньо на життя; право на недоторканість особи, житла, особисту недоторканість; право на таємницю листування, телефонних розмов, кореспонденцій; право на свободу пересування, право на вибір місця проживання, на вільне залишення території України та повернення назад в Україну в будь-який час; право на свободу власної думки і слова; право на довільне користування інформацією у будь-якому вигляді; а також право на свободу світогляду і віросповідання та інші. Тобто, можемо сказати, що ці права є загальними правами для життя і проживання людини в Україні.

В свою чергу **соціальні права** надають людині можливість бути забезпеченою належними умовами для життя. Тобто це право на житло ; на охорону здоров'я; це також право на матеріальне забезпечення в старості або в разі хвороби та різної втрати власної дієздатності або годувальника та право на достатній рівень життя. Ці права, на мою думку, також можна вважати загальними, навіть більше життєво необхідними, оскільки вони стосуються більшості сфер, що є головними в житті людини.

Участь людей і громадян України у виробництві матеріальних благ характеризують **економічні права**. Це передусім можливість (право) вибору роду занять і роботи за своїм покликанням та за своїми інтересами (стосується вибору професії), а відповідно і право на працю і безумовно право на справедливую та відповідну оплату своєї праці; якщо потрібно, то право на професійну підготовку або перепідготовку; також обов'язково право на відпочинок; право на страйки; і звісно, право на приватну власність (як індивідуальну, так і колективну).

Також можливості людини і громадянина вільно розпоряджатися сімейними відносинами зазначають у собі **сімейні права**. До них відносяться: право на добровільне заключення шлюбу, встановлення рівних прав і обов'язків між індивідами у шлюбі і сім'ї; право на не втручання сторонніх індивідів у сімейне життя; досить важливим є право на охорону сім'ї зі сторони держави, охорону материнства, батьківства і дитинства; також певні сімейні права мають діти – наприклад, це право на їх рівність незалежно від походження (народження у шлюбі або поза шлюбом) та інші. Сімейні права хоч і встановлені загальним законом, проте є біль внутрішніми, адже стосуються таких інтимних сфер життя, як сім'я.

На мою думку, розгалуженість системи прав людини і громадянина в Україні є дійсно якісною. У другому розділі Конституції України висвітлюються всі права, і до того ж суворо охороняються багатьма законами, у тому числі і Конституцією. Права, які ми розглянули, є дуже важливими, оскільки вони торкаються дуже важливих сфер життя: безпосередньо життя людини (громадянські та соціальні права), участь людини у соціумі та громадському житті (політичні права), трудова сфера життя за забезпечення проживання (економічні права) та тісні взаємозв'язки у родині (сімейні права).

Я вважаю, що всім, хто живе в Україні, слід дотримуватися всіх прав людини і громадянина, які встановлені законом. Таким чином зберігається порядок і дисципліна, встановлюється справедливість у відношеннях між людьми з державою і з соціумом та забезпечується життя людини в цілому з урахунок багатьох його аспектів.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Чайка Анна,

студентка 2 курсу магістратури
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Шустрова К. В., к. ю. н., доцент,

доцент кафедри кримінально-правових дисциплін

Закріплені Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та рядом інших нормативно-правових актів засади правового становища органів місцевого самоврядування базуються на теорії місцевого самоврядування. Проте, дана теорія відображена не у класичному варіанті, а в поєднанні з державницькою теорією в силу закріплення на законодавчому рівні за органами місцевого самоврядування обов'язків щодо виконання функцій та повноважень держави. Так, справи, які покликані вирішувати органи місцевого самоврядування поділяються на «власні» – здійснювані незалежно від волі органів державної влади, та «делеговані» – справи, вирішення яких здійснюється під контролем та адміністративною опікою органів державної влади.

Існуючий правовий статус органів місцевого самоврядування та їх участь у здійсненні державного управління відносять суспільні відносини з приводу здійснення останніми управлінської діяльності до предмету адміністративного права. Зміст управлінських відносин, що виникають у процесі діяльності органів місцевого самоврядування, однорідний із відноси-

нами управління з боку держави, а тому перші потребують адміністративно-правового регулювання. Така однорідність викликана відсутністю принципової різниці між власними повноваженнями органів місцевого самоврядування та повноваженнями органів виконавчої влади, делегованими їм законом.

Відносини, що виникають між органами місцевого самоврядування та громадянами і юридичними особами, регламентовано адміністративно-правовими нормами, які закріплюють гарантоване право фізичних і юридичних осіб (що проживають (знаходяться) на відповідній території) вимагати від представників цих органів публічної влади належного виконання управлінських функцій. Кореспондує такому праву юридичний обов'язок органів місцевого самоврядування неухильно виконувати законні вимоги громадян та юридичних осіб.

Поряд з відносинами між органами місцевого самоврядування та фізичними і юридичними особами існують так звані горизонтальні адміністративно-правові відносини, що виникають між представниками влади й спрямовані на координацію їх зусиль для досягнення спільних цілей управлінської діяльності.

І в тих, і в інших відносинах органи місцевого самоврядування виступають носієм відповідних повноважень юридично-владного характеру, реалізація яких забезпечує їм досягнення мети організаційно-розпорядчої діяльності. Вони наділені самостійністю у вирішенні питань місцевого значення, що виражається в їх компетенції – основних завданнях, предметах відання, функціях, повноваженнях, територіальних межах діяльності кожного окремого органу. Правове становище органів місцевого самоврядування, що впливає з їх компетенції (основних завдань, предметів відання, функцій, територіальних меж діяльності кожного окремого органу, повноважень) у сфері управління є адміністративно-правовим статусом органів місцевого самоврядування.

Система органів місцевого самоврядування, форми і методи їх управлінської діяльності визначаються Конституцією України та Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні». Управлінська діяльність органів місцевого самоврядування має підзаконний, організаційно-розпорядчий характер в силу того, що самоврядні органи здійснюють свої управлінські функції на підставі й на здійснення законів. Організаційно-розпорядча діяльність органів місцевого самоврядування відрізняється від виконавчо-розпорядчої діяльності місцевих органів виконавчої влади.

По-перше, основним призначенням організаційно-розпорядчої діяльності органів місцевого самоврядування є здійснення основних завдань і функцій місцевого самоврядування. Натомість, виконавчо-розпорядча діяльність місцевих органів виконавчої влади спрямована на виконання законів та підзаконних актів (зокрема, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади) з метою здійснення державної політики у різних сферах суспільних відносин.

По-друге, організаційно-розпорядча діяльність органів місцевого самоврядування здійснюється з метою відстоювання, реалізації та захисту законних прав, свобод та інтересів відповідних територіальних громад від імені останніх. Виконавчо-розпорядча ж діяльність місцевих органів виконавчої влади реалізується з метою забезпечення прав і свобод населення відповідної адміністративно-територіальної одиниці, на яку розповсюджується їхня юрисдикція, від імені держави.

По-третє, відповідно до частини третьої статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування в своїй організаційно-розпорядчій діяльності керуються Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим – також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції. Місцеві ж органи виконавчої влади (місцеві державні адміністрації) згідно з частиною другою статті 7 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» у своїй діяльності окрім Конституції України, цього та інших законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, керуються ще й актами органів виконавчої влади вищого рівня.

По-четверте, джерелом влади, у межах якої здійснюється організаційно-розпорядча діяльність органів місцевого самоврядування, є не увесь народ, а лише його окрема частина – територіальні громади – жителі села чи добровільне об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста. Джерелом же влади, у межах якої реалізується виконавчо-розпорядча діяльність місцевих органів виконавчої влади є увесь народ України.

По-п'яте, у своїй управлінській діяльності органи місцевого самоврядування є організаційно автономними органами і втручатися в їх законну діяльність можуть виключно члени відповідних територіальних громад у межах і в формах, передбачених Конституцією та законами України. Тобто при вирішенні питань місцевого значення органи місцевого самоврядування володіють організаційною самостійністю і є підзвітними своїм територіальним громадам в частині виконання власних повноважень, а в час-

тині виконання делегованих законом повноважень органів виконавчої влади – відповідним органам виконавчої влади.

По-шосте, органи місцевого самоврядування за результатами своєї організаційно-розпорядчої діяльності є відповідальними перед своїми територіальними громадами, а місцеві органи виконавчої влади – перед вищестоящими органами виконавчої влади.

Таким чином, організаційно-розпорядча діяльність органів місцевого самоврядування, в межах якої реалізується влада місцевого самоврядування, являє собою діяльність органів місцевого самоврядування, спрямовану на здійснення основних завдань і функцій місцевого самоврядування, відстоювання, реалізацію і захист від імені відповідних територіальних громад їх законних прав, свобод та інтересів на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачений Конституцією і законами України.

Органи місцевого самоврядування суттєво відрізняються і від підприємств, об'єднань, установ, організацій, у тому числі й комунальних. Головна відмінність між ними полягає в тому, що перші мають владні повноваження і керують об'єктами, до числа яких входять і самі комунальні підприємства, об'єднання, установи, організації. Підприємства ж та об'єднання займаються господарською діяльністю, установи – соціальним обслуговуванням, організації – будівництвом чи експлуатацією виробничих або інших об'єктів.

В органах місцевого самоврядування всі службовці (за винятком обслуговуючого персоналу, який лише створює умови для нормального функціонування органу) здійснюють різноманітні функції управління, а їх праця є одним із видів управлінської діяльності.

Через це, відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, відповідно до статті 17 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» будуються на засадах їх підпорядкованості, підзвітності та підконтрольності органам місцевого самоврядування, а відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, що не перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, згідно зі статтею 18 вказаного вище закону будуються на договірній і податковій основі та на засадах підконтрольності у межах повноважень, наданих органам місцевого самоврядування законом.

UNITED NATIONS CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD

Yakubenko Anastasia,

2nd year student of the

Kryvyi Rih Law College

National University

«Odesa Law Academy» (20-1KD)

Supervisor:

Maryna Bohatyrova

We all strive for happiness in life. And although each of us understands it in his own way, it is difficult to disagree that a happy person is one who has the opportunity to meet their needs (food, dwelling, family, free and interesting communication, successful job, when dreams come true, etc.). The ability to realize one's needs is given to a person by the rights guaranteed by international and national legislative acts. However, to have rights is not enough because you also need to know your rights. Fundamental human rights and freedom recognized at the international level are enshrined in the Universal Declaration of Human Rights

In different countries, a certain age limit has been established, having passed which, a person begins adulthood. Adults can marry, dispose of their own property, travel freely, perform financial transactions, that is, fully enjoy their rights. By this age, the child has certain physical and psychological features that differ him from the world of adults, namely: physical insecurity, helplessness, dependence on the decisions of parents, other adults and so on. Until the end of the XIX century, the rights of the child were not legally protected. There were no organizations that would take care of the children's rights protection.

In some parts of the world, animal protection laws were passed earlier than child protection laws. For example, in 1874 in Baltimore, USA, the parents of eight-year-old Marie Ellen Wilson, who was systematically brutally beaten in the family, could be prosecuted for ill-treatment of her daughter only under current animal protection law. The girl was seriously ill due to constant beating and malnutrition. Members of the local branch of the Society for the Suppression of Cruelty to Animals came to the rescue. Due to the lack of legal protection in this situation, the only possible solution was to accuse the parents on the basis that the girl was recognized as a member of the animal world.

The UN Convention on the Rights of the Child became the first international document in the history of mankind concerning children and

contains a wide range of rights, including personal rights and freedoms of the child. It is often called the World Constitution for the Rights of the Child. The UN Convention on the Rights of the Child was adopted on November 20, 1989 by the United Nations General Assembly. The Convention entered into force on September 2 in 1990. To date, it has been accepted by 192 countries, extending its effect to their territories. It is the only UN document that has been accepted by so many states. Ukraine signed the Convention on February 21, 1990, ratified it on February 27, 1991, and entered into force on September 27, 1991.

The list of children's rights contained in the Convention is based on the following principles:

1. The principle of child welfare. In all actions concerning children, the best interests of the child will be a primary consideration.
2. The principle of equality. All children, regardless of skin color, gender, ethnic origin, are equal in rights and before the law.
3. The principle of respect for the rights and responsibilities of both parents. The state respects the autonomy of the family and intervenes only in particularly justified cases.
4. The principle of assistance from the state. The state is obliged to support and provide social assistance to families, especially those in need.

What are the rights of the UN Convention on the rights of the child (short list):

1. Every human being is a child under the age of 18.
2. Protection against discrimination.
3. Best interests of the child.
4. Respect for parental rights.
5. The right to life, survival and free development.
6. Right to last name and first name.
7. The right to a name and to acquire citizenship.
8. The right to know their parents and enjoy parental care.
9. The right to maintain contact with both parents.
10. The right to education.
11. The right to rest and entertainment.
12. The right to use the services of the health care system.
13. The right to enjoy social security benefits
14. The right to freely express one's views on all matters.
15. Freedom of thought, conscience, religion.

The rights of the child, as well as human rights, should be discussed in

the context of the state-person relationship. If a child has a right, the state is obliged to guarantee him the opportunity to exercise that right. For example, the right to education means that the state guarantees everyone access to education, develops training programs, trains teachers and establishes rules governing its functioning, and so on.

It is also important that the state must guarantee and protect the rights of the child everywhere, even if the child is in private territory or outside the state. Like human rights, the rights of the child are subject to restrictions, but only those provided for by law in a democratic society, established in the interests of national security and public order to prevent crime, protect health and morals, or protect the rights and freedoms of others. Parents and guardians have the right and duty to take proper care of their children and to decide on their upbringing in accordance with the rights recognized by the UN Convention, to do so in accordance with the abilities of the developing child. The state cannot intervene until the parents begin to neglect their own responsibilities towards the child and abuse of power over him. The parents are the child's legal representatives and represent them before the state authorities in the same way as in cases of violation of their rights. If the parents are unable to take care of the child, the state is obliged to provide social care. The state, recognizing the autonomy of the family, intervenes in family relations only in special cases provided by law.

The rights of the child are in the general sense of human rights, with the only difference that some rights children begin to enjoy as they grow older and become more aware of their situation. Without the ability to take legal action, children are unable to pursue their rights on their own. Parents or legal guardians act on their behalf.

ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Преамбула

Беручи до уваги, що визнання гідності, яка властива всім членам людської сім'ї, і рівних та невід'ємних їх прав є основою свободи, справедливості та загального миру: і

беручи до уваги, що зневажання і нехтування правами людини призвели до варварських актів, які обурюють совість людства, і що створення такого світу, в якому люди будуть мати свободу слова і переконань і будуть вільні від страху і нужди, проголошено як високе прагнення людей; і

беручи до уваги, що необхідно, щоб права людини охоронялися силою закону з метою забезпечення того, щоб людина не була змушена вдаватися як до останнього засобу до повстання проти тиранії і гноблення; і

беручи до уваги, що необхідно сприяти розвитку дружніх відносин між народами; і

беручи до уваги, що народи Об'єднаних Націй підтвердили в Статуті ООН свою віру в основні права людини, в гідність і цінність людської особи і в рівноправність чоловіків і жінок та вирішили сприяти соціальному прогресові і поліпшенню умов життя при більшій свободі; і

беручи до уваги, що держави-члени зобов'язались сприяти у співробітництві з Організацією Об'єднаних Націй загальній повазі і додержанню прав людини і основних свобод; і

беручи до уваги, що загальне розуміння характеру цих прав і свобод має величезне значення для повного виконання цього зобов'язання;

Генеральна Асамблея проголошує цю

Загальну декларацію прав людини як завдання, до виконання якого повинні прагнути всі народи і всі держави з тим, щоб кожна людина і кожний орган суспільства, завжди маючи на увазі цю Декларацію, прагнули шляхом освіти сприяти поважанню цих прав і свобод і забезпеченню, шляхом національних і міжнародних прогресивних заходів, загального і ефек-

тивного визнання і здійснення їх як серед народів держав-членів Організації, так і серед народів територій, що перебувають під їх юрисдикцією.

Стаття 1

Всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах. Вони наділені розумом і совістю і повинні діяти у відношенні один до одного в дусі братерства.

Стаття 2

Кожна людина повинна мати всі права і всі свободи, проголошені цією Декларацією, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного чи соціального походження, майнового, станового або іншого становища.

Крім того, не повинно проводитися ніякого розрізнення на основі політичного, правового або міжнародного статусу країни або території, до якої людина належить, незалежно від того, чи є ця територія незалежною, підопічною, несамоврядуваною або як-небудь інакше обмеженою у своєму суверенітеті.

Стаття 3

Кожна людина має право на життя, на свободу і на особисту недоторканність.

Стаття 4

Ніхто не повинен бути в рабстві або у підневільному стані; рабство і работоргівля забороняються в усіх їх видах.

Стаття 5

Ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Стаття 6

Кожна людина, де б вона не перебувала, має право на визнання її правосуб'єктності.

Стаття 7

Всі люди рівні перед законом і мають право, без будь-якої різниці, на рівний їх захист законом. Усі люди мають право на рівний захист від якої б то не було дискримінації, що порушує цю Декларацію, і від якого б то не було підбурювання до такої дискримінації.

Стаття 8

Кожна людина має право на ефективне поновлення у правах компетентними національними судами в разі порушення її основних прав, наданих їй конституцією або законом.

Стаття 9

Ніхто не може зазнавати безпідставного арешту, затримання або вигнання.

Стаття 10

Кожна людина, для визначення її прав і обов'язків і для встановлення обґрунтованості пред'явленого їй кримінального обвинувачення, має право, на основі повної рівності, на те, щоб її справа була розглянута прилюдно і з додержанням усіх вимог справедливості незалежним і безстороннім судом.

Стаття 11

1. Кожна людина, обвинувачена у вчиненні злочину, має право вважатися невинною доти, поки її винність не буде встановлена в законному порядку шляхом прилюдного судового розгляду, при якому їй забезпечують усі можливості для захисту.

2. Ніхто не може бути засуджений за злочин на підставі вчинення будь-якого діяння або за бездіяльність, які під час їх вчинення не становили злочину за національними законами або за міжнародним правом. Не може також накладатись покарання тяжче від того, яке могло бути застосоване на час вчинення злочину.

Стаття 12

Ніхто не може зазнавати безпідставного втручання у його особисте і сімейне життя, безпідставного посягання на недоторканність його житла, тайну його кореспонденції або на його честь і репутацію. Кожна людина має право на захист закону від такого втручання або таких посягань.

Стаття 13

1. Кожна людина має право вільно пересуватися і обирати собі місце проживання у межах кожної держави.

2. Кожна людина має право покинути будь-яку країну, включаючи й свою власну, і повертатися у свою країну.

Стаття 14

Кожна людина має право шукати притулку від переслідувань в інших країнах і користуватися цим притулком.

Це право не може бути використане в разі переслідування, яке в дійсності ґрунтується на вчиненні не політичного злочину, або діяння, що суперечить цілям і принципам Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 15

1. Кожна людина має право на громадянство.

2. Ніхто не може бути безпідставно позбавлений громадянства або права змінити своє громадянство.

Стаття 16

1. Чоловіки і жінки, які досягли повноліття, мають право без будь-яких обмежень за ознакою раси, національності або релігії одружуватися і засновувати сім'ю. Вони користуються однаковими правами щодо одруження під час шлюбу та під час його розірвання.

2. Шлюб може укладатися тільки при вільній і повній згоді сторін, що одружуються.

3. Сім'я є природним і основним осередком суспільства і має право на захист з боку суспільства та держави.

Стаття 17

1. Кожна людина має право володіти майном як одноособово, так і разом з іншими.

2. Ніхто не може бути безпідставно позбавлений свого майна.

Стаття 18

Кожна людина має право на свободу думки, совісті і релігії; це право включає свободу змінювати свою релігію або переконання і свободу сповідувати свою релігію або переконання як одноособово, так і разом з іншими, прилюдним або приватним порядком в ученні, богослужінні і виконанні релігійних та ритуальних обрядів.

Стаття 19

Кожна людина має право на свободу переконань і на вільне їх виявлення; це право включає свободу безперешкодно дотримуватися своїх переконань та свободу шукати, одержувати і поширювати інформацію та ідеї будь-якими засобами і незалежно від державних кордонів.

Стаття 20

1. Кожна людина має право на свободу мирних зборів і асоціацій.

2. Ніхто не може бути примушений вступати до будь-якої асоціації.

Стаття 21

1. Кожна людина має право брати участь в управлінні своєю країною безпосередньо або через вільно обраних представників.

2. Кожна людина має право рівного доступу до державної служби в своїй країні.

3. Воля народу повинна бути основою влади уряду; ця воля повинна виявлятися у періодичних і нефальсифікованих виборах, які повинні провадитись при загальному і рівному виборчому праві шляхом таємного голосування або ж через інші рівнозначні форми, що забезпечують свободу голосування.

Стаття 22

Кожна людина, як член суспільства, має право на соціальне забезпечення і на здійснення необхідних для підтримання її гідності і для вільного розвитку її особи прав у економічній, соціальній і культурній галузях за допомогою національних зусиль і міжнародного співробітництва та відповідно до структури і ресурсів кожної держави.

Стаття 23

1. Кожна людина має право на працю, на вільний вибір роботи, на справедливі і сприятливі умови праці та на захист від безробіття.

2. Кожна людина, без будь-якої дискримінації, має право на рівну оплату за рівну працю.

3. Кожний працюючий має право на справедливу і задовільну винагороду, яка забезпечує гідне людини існування, її самої та її сім'ї, і яка в разі необхідності доповнюється іншими засобами соціального забезпечення.

4. Кожна людина має право створювати професійні спілки і входити до професійних спілок для захисту своїх інтересів.

Стаття 24

Кожна людина має право на відпочинок і дозвілля, включаючи право на розумне обмеження робочого дня та на оплачувану періодичну відпустку.

Стаття 25

1. Кожна людина має право на такий життєвий рівень, включаючи їжу, одяг, житло, медичний догляд та необхідне соціальне обслуговування, який є необхідним для підтримання здоров'я і добробуту її самої та її сім'ї, і право на забезпечення в разі безробіття, хвороби, інвалідності, вдовства, старості чи іншого випадку втрати засобів до існування через незалежні від неї обставини.

2. Материнство і дитинство дають право на особливе піклування і допомогу. Всі діти, народжені у шлюбі або поза шлюбом, повинні користуватися однаковим соціальним захистом.

Стаття 26

1. Кожна людина має право на освіту. Освіта повинна бути безплатною, хоча б початкова і загальна. Початкова освіта повинна бути обов'язковою. Технічна і професійна освіта повинна бути загальнодоступною, а вища освіта повинна бути однаково доступною для всіх на основі здібностей кожного.

2. Освіта повинна бути спрямована на повний розвиток людської особи і збільшення поваги до прав людини і основних свобод. Освіта повинна сприяти взаєморозумінню, терпимості і дружбі між усіма народами, расовими або релігійними групами і повинна сприяти діяльності Організації Об'єднаних Націй по підтриманню миру.

3. Батьки мають право пріоритету у виборі виду освіти для своїх малолітніх дітей.

Стаття 27

1. Кожна людина має право вільно брати участь у культурному житті суспільства, втішатися мистецтвом, брати участь у науковому прогресі і користуватися його благами.

2. Кожна людина має право на захист її моральних і матеріальних інтересів, що є результатом наукових, літературних або художніх праць, автором яких вона є.

Стаття 28

Кожна людина має право на соціальний і міжнародний порядок, при якому права і свободи, викладені в цій Декларації, можуть бути повністю здійснені.

Стаття 29

1. Кожна людина має обов'язки перед суспільством, у якому тільки й можливий вільний і повний розвиток її особи.

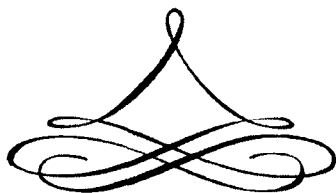
2. При здійсненні своїх прав і свобод кожна людина повинна зазнавати тільки таких обмежень, які встановлені законом виключно з метою забезпечення належного визнання і поваги прав і свобод інших та забезпечення справедливих вимог моралі, громадського порядку і загального добробуту в демократичному суспільстві.

3. Здійснення цих прав і свобод ні в якому разі не повинно суперечити цілям і принципам Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 30

Ніщо у цій Декларації не може бути витлумачено як надання будь-якій державі, групі осіб або окремим особам права займатися будь-якою діяльністю або вчиняти дії, спрямовані на знищення прав і свобод, викладених у цій Декларації.

Генеральна Асамблея ООН 10 грудня 1948 року прийняла і проголосила Загальну декларацію прав людини. (Док.ООН/PES/217 А)

ПРАВА ЛЮДИНИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Матеріали XVI студентської наукової конференції

Підписано до друку 08.12.2021.

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. – 8,8. Обл.-вид. арк. – 8,4.

Тираж – 100 пр.

Друкарня С. Г. Щербенка «Літерія»

вул. Рокоссовського, 5/3, м. Кривий Ріг, 50027

тел.: 097-192-20-77

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4561 від 13.06.2013.